

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

IZVJEŠTAJ

O STANJU ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA I
STANJU U OBLASTI PRISTUPA INFORMACIJAMA
ZA 2019. GODINU

Podgorica, mart 2020. godine

SADRŽAJ

UVOD

1. OPŠTI PRAVNI OKVIR

- 1.1. Ustav Crne Gore
- 1.2. Zakonski okvir
- 1.3. Međunarodna dokumenta

2. AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

- 2.1. Nadležnosti
- 2.2. Ovlašćenja
- 2.3. Unutrašnja organizacija
- 2.4. Budžet Agencije za 2019. godinu
- 2.5. Aktivnosti Agencije
 - 2.5.1. Edukacije
 - 2.5.2. Web stranica
 - 2.5.3. Elektronski i štampani mediji
 - 2.5.4. Unapređenje informacionog sistema
 - 2.5.5. Saradnja sa drugim institucijama
 - 2.5.6. Međunarodna saradnja
 - 2.5.7. Aktivnosti u vezi pretpristupnih pregovora

ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA

1. NADZOR

- 1.1. Redovan nadzor
- 1.2. Vanredan nadzor
 - 1.2.1. Vanredan nadzor po zahtjevima za zaštitu prava
 - 1.2.2. Vanredan nadzor po osnovu inicijative za vršenje nadzora
- 1.3. Dopunski nadzor
- 1.4. Provjera postupanja
- 1.5. Primjeri obavljenih nadzora
- 1.6. Rješenja
- 1.7. Zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka

2. EVIDENCIJA ZBIRKI LIČNIH PODATAKA

- 2.1. Dostavljanje zbirke ličnih podataka
- 2.2. Saglasnosti za uspostavljanje zbirke ličnih podataka
- 2.3. Saglasnosti za iznošenje podataka
- 2.4. Registar evidencije o zbirkama ličnih podataka

3. MIŠLJENJA U VEZI PRIMJENE ZAKONA

- 3.1. Mišljenja
- 3.2. Primjeri mišljenja
- 3.3. Preporuke
- 3.4. Stavovi Savjeta Agencije

4. ANALIZA STANJA ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA

SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

1. PRVOSTEPENI POSTUPAK

- 1.1. Zahtjevi prema organima vlasti
- 1.2. Kategorije podnosilaca zahtjeva i organa vlasti kojima su upućeni zahtjevi

2. DRUGOSTEPENI POSTUPAK

3. INSPEKCIJSKI NADZOR

4. ODLUKE UPRAVNOG SUDA

5. INFORMACIONI SISTEM

6. ANALIZA STANJA SLOBODNOG PRISTUPA INFORMACIJAMA

ZAKLJUČAK

UVOD¹

Članom 62 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 79/08, 70/09, 44/12 i 22/17) definisana je obaveza Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama da podnosi godišnji izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka Skupštini Crne Gore do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu. Istim članom Zakona ostavljena je mogućnost da Agencija podnosi Skupštini posebni izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka na zahtjev Skupštine ili ako Agencija ocijeni da za to postoje posebni razlozi. U izvještaju se objavljuje analiza stanja u oblasti zaštite ličnih podataka, postupaka pokrenutih na osnovu ovog zakona i naloženih mjera, kao i podaci o stepenu poštovanja prava lica prilikom obrade ličnih podataka.

Takođe, članom 43 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 44/12 i 30/17) definisana je obaveza Savjeta Agencije da jednom godišnje podnese Skupštini Crne Gore izvještaj o stanju u oblasti pristupa informacijama. Pored ove obaveze, Savjet Agencije je dužan da podnese izvještaj Skupštini uvijek kad to Skupština zatraži.

S obzirom na ove zakonom definisane obaveze, Skupštini Crne Gore se podnosi Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2019. godinu.

1. OPŠTI PRAVNI OKVIR

Zaštita ličnih podataka se obezbjeđuje primjenom normi pravnog okvira koji čine Ustav, ratifikovani međunarodni ugovori i opšte prihvaćena pravila međunarodnog prava, kao i domaće zakonodavstvo.

1.1. Ustav Crne Gore

Ustav Crne Gore iz 2007. godine u preambuli kaže da su opredjeljenja građana Crne Gore da žive u državi u kojoj su osnovne vrijednosti, između ostalih i poštovanje ljudskih prava i sloboda, kao i demokratija i vladavina prava. Ustav članom 6 jemči i štiti prava i slobode, proklamuje ih nepovredivim i obavezuje svakoga da ih poštuje.

U članu 9 Ustava stoji da su potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni dio unutrašnjeg pravnog poretka, te da imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drugačije od unutrašnjeg zakonodavstva. Jedno od osnovnih ljudskih prava je i pravo na privatnost. Pravo na privatnost se razrađuje članom 40, na način da se svakom garantuje poštovanje privatnog i porodičnog života.

Nepovredivost tajnosti pisama, telefonskih razgovora i drugih sredstava opštenja se garantuje u članu 42. Odstupanje od ovog načela je moguće samo na osnovu odluke

¹ Izrazi koji se u ovom Izvještaju koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu

suda, ako je to neophodno za vođenje krivičnog postupka ili iz razloga bezbjednosti Crne Gore.

Zaštita podataka o ličnosti se jemči članom 43, zabranjuje se upotreba podataka ličnosti van namjene za koju su prikupljeni i daje se pravo svakome da bude upoznat sa podacima koji su prikupljeni o njegovoj ličnosti i pravo na sudsku zaštitu u slučaju zloupotrebe. Iz ove odredbe Ustava proizilaze i principi na kojima se mora temeljiti obrada i zaštita podataka o ličnosti

- načelu zakonitosti i poštene obrade podataka;
- načelu srazmjernosti;
- načelu tačnosti podataka;
- načelu zaštite podataka;
- načelu zabrane obrade posebne kategorije podatka;
- pravu na informaciju;
- pravu na pristup podacima;
- pravu na sudsku zaštitu lica čiji se podaci obrađuju i pravu na odštetu;

Takođe, odredbom člana 51 najvišeg pravnog akta Crne Gore propisano je pravo na pristup informacijama u posjedu državnih organa i organizacija koja vrše javna ovlašćenja i regulisano da se pristup informacijama može ograničiti ako je to u interesu zaštite života, javnog zdravlja, morala i privatnosti, vođenja krivičnog postupka, bezbjednosti i odbrane, spoljne, monetarne i ekonomske politike.

1.2. Zakonski okvir

Što se tiče domaćeg pravnog okvira u oblasti zaštite ličnih podataka, on postoji još od Ustava SRJ iz 1992. godine i Zakona o zaštiti podataka o ličnosti SRJ iz 1998. godine, ipak treba dodati da nijesu poznati slučajevi zaštite ovog prava po ovom pravnom osnovu. To, prije svega, vodi zaključku da građani nijesu bili upoznati o svojim pravima, a ne da je ovo pravo u praksi štićeno, te da nije bilo razloga za pokretanje postupaka. Još jedan veliki razlog je to što po Zakonu iz 1998. godine nije postojalo nezavisno tijelo koje bi štitilo lične podatke već je za to bilo nadležno Savezno Ministarstvo pravde.

Donošenjem novog Ustava nezavisne Crne Gore postojala je i potrebna zakonskog definisanja oblasti zaštite ličnih podataka. Zakon o zaštiti podataka o ličnosti (donijet 2008. godine, a izmjene i dopune istog 2009, 2012. i 2017. godine) upravo razrađuje garanciju iz člana 43 Ustava Crne Gore.

Zakon o slobodnom pristupu informacijama iz 2005. godine sadržavao je širi obim interesa radi čije zaštite se može ograničiti pristup informacijama, zbog čega je bilo neophodno izvršiti usaglašavanje Zakona sa Ustavom u tom pogledu. Zbog toga je 2012. godine donešen novi Zakon o slobodnom pristupu informacijama, čija primjena je počela u februaru 2013. godine.

1.3. Međunarodna dokumenta

Osim ovih domaćih propisa dio pravnog poretka su i Evropska konvencija o osnovnim pravima i slobodama koju je Državna zajednica Srbija i Crna Gora ratifikovala 2004. godine i Konvencija za zaštitu lica vezano za automatsku obradu ličnih podataka Savjeta Evrope iz 1981. godine koju je Državna zajednica Srbija i Crna Gora ratifikovala 2005. godine. Član 8 Evropske Konvencije o ljudskim pravima između ostalog štiti privatni život i prepisku pojedinaca. Konvencija za zaštitu lica vezano za automatsku obradu podataka sadrži osnovna pravila za kvalitetnu zaštitu ličnih podataka u procesu automatske obrade. Tu se zapravo radi o minimumu standarda koji države, koje su je ratifikovale, moraju da primijene. Ova Konvencija je i osnova za Direktive Evropske Unije.

Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti postigla se usklađenost sa relevantnim međunarodnim dokumentima i propisima koji se odnose na oblast zaštite podataka o ličnosti i privatnosti ličnosti, a naročito sa:

- Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (1950. godine) koja u članu 8 tretira pitanje zaštite prava na poštovanje privatnog i porodičnog života;
- Poveljom Evropske unije o osnovnim pravima (07. decembra 2000. godine);
- Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta o zaštiti građana u vezi sa obradom ličnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka (95/46 od 24.10.1995. godine);
- Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta u vezi obrade ličnih podataka i zaštite privatnosti u elektronskim komunikacionim sektorima (2002/58 FC od 12.07.2002. godine);
- Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta o zadržavanju generisanih ili obrađenih podataka u vezi sa odredbom u javnosti raspoloživih elektronskih komunikacionih servisa ili javne komunikacije mreže i dopune Direktive 2002/58/ec i (2006/24) EU od 15.03.2006. godine;
- Evropskom Konvencijom o zaštiti lica u pogledu automatske obrade ličnih podataka Savjeta Evrope (ETSNo 108);
- Direktivom 2009/136/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta (od 25.11.2009. godine) o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi sa mrežama i uslugama elektronskih komunikacija;
- Presudama Evropskog suda pravde.

Kada je u pitanju oblast pristupa informacijama, najznačajniji međunarodni dokument je Konvencija Savjeta Evrope o pristupu službenim dokumentima, koja je usvojena 18.06.2009. godine, a koju je Skupština Crne Gore potvrdila 26.05.2011. godine. Pomenutom Konvencijom propisani su minimalni standardi u pogledu pristupa službenim dokumentima, kaje je svaka država članica dužna da ispoštuje i da svojim zakonodavstvom obezbijedi njihovu odgovarajuću implementaciju i efikasnu primjenu. Konvencija sadrži određene standarde i zahtjeve koji nisu bili definisani Preporukom

Komiteta ministara Savjeta Evrope iz 2002. godine po kojoj je rađen bivši Zakon, zbog čega je bilo neophodno obezbijediti adekvatnu primjenu Konvencije u tom pogledu.

Takođe, Zakon o slobodnom pristupu informacijama usaglašen je sa:

- Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima (član 19) i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima (član 19) kojim je predviđeno da svako ima pravo da traži, prima i saopštava informacije. Navedena odredba predstavlja obavezujući međunarodni pravni standard.
- Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (član 10) koja svakome garantuje pravo da prima i saopštava informacije. Ovaj međunarodni standard pristup informacijama koje se nalaze u posjedu države promoviše kao ljudsko pravo koje se može ograničiti samo zakonom, radi zaštite interesa predviđenih u stavu 2 člana 10 Konvencije.
- Konvencijom Savjeta Evrope o pristupu službenim dokumentima, u pogledu principa, standarda, obveznika davanja informacija, značenja pojma informacija, procedura i instrumenata zaštite za ostvarivanje prava na pristup informacijama u posjedu organa vlasti.
- Preporukom br. R (2000 13) Odbora ministara članicama o evropskoj politici o dostupnosti arhivske građe, kojom su, između ostalog, utvrđeni rokovi u pogledu trajanja ograničenja pristupa informacijama koje sadrže lične podatke koji mogu uticati na privatnost.

2. AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama formirana je u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kao samostalni i nezavisni organ. Od 2009. godine, izborom organa Agencije (Savjeta i direktora), stvaranjem organizaciono-tehničkih uslova za rada, donošenjem podzakonskih akata itd. Agencija je u funkciji namjene zbog koje je i osnovana. Donošenjem novog Zakona o slobodnom pristupu informacijama, čija je primjena počela februara 2013. godine, Agencija je dobila nove nadležnosti i obaveze koje su zahtjevale promjene, kako u organizaciji, tako i u samom načinu rada.

2.1. Nadležnosti

Agencija ima status pravnog lica sa javnim ovlašćenjima. Osnovna nadležnost Agencije je da obezbijedi adekvatnu nadzornu ulogu u oblasti zaštite ličnih podataka i slobodnog pristupa informacijama u skladu sa zakonom, principima i standardima sadržanim u potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava. U vršenju poslova iz svog djelokruga Agencija je samostalna i nezavisna.

U okviru nadležnosti, shodno Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, Agencija vrši nadzor nad sprovođenjem zaštite ličnih podataka u skladu sa Zakonom; rješava po

zahtjevima za zaštitu prava; daje mišljenja u vezi primjene ovog Zakona; daje saglasnost u vezi sa uspostavljanjem zbirke ličnih podataka; daje mišljenje u slučaju kad postoji sumnja da li se određeni skup ličnih podataka smatra zbirkom u smislu ovog Zakona; prati primjenu organizacionih i tehničkih mjera za zaštitu ličnih podataka i predlaže poboljšanje tih mjera; daje predloge i preporuke za unaprjeđenje zaštite ličnih podataka; daje mišljenje da li određeni način obrade ličnih podataka ugrožava prava i slobode lica; sarađuje sa organima nadležnim za nadzor nad zaštitom ličnih podataka u drugim zemljama; sarađuje sa nadležnim državnim organima u postupku pripreme propisa koji se odnose na zaštitu ličnih podataka; daje prijedlog za ocjenu ustavnosti zakona, odnosno ustavnosti i zakonitosti drugih propisa i opštih akata kojima se uređuju pitanja obrade ličnih podataka i obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Zakonom.

U okviru nadležnosti, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, Agencija vrši nadzor nad zakonitošću upravnih akata kojima se rješava o zahtjevima za pristup informacijama i preduzima zakonom propisane mjere; vodi informacioni sistem pristupa informacijama; prati stanje u oblasti pristupa informacijama; vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona u odnosu na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama; podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka za povrede odredaba ovog zakona koje se odnose na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama i ponovne upotrebe informacija; vodi i redovno ažurira evidenciju o svim odobrenim isključivim pravima za ponovnu upotrebu informacija; provjerava opravdanost razloga za odobrenje isključivog prava na ponovnu upotrebu informacija; organizuje obuke i na drugi način daje smjernice za primjenu zakona; vrši i druge poslove propisane ovim Zakonom.

2.2. Ovlašćenja

Agencija vrši nadzor u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, preko kontrolora, koji su ovlašćeni za obavljanje poslova nadzora, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji. Nadzor se po službenoj dužnosti sprovodi putem vršenja redovnih nadzora prema Planu nadzora, koji se donosi na godišnjem, odnosno mjesečnom planu na nivou Agencije, kao i vanrednog nadzora. Vanredan nadzor se vrši na zahtjev za zaštitu prava fizičkih lica. Svako može podnijeti inicijativu za pokretanje postupka nadzora. Kontrolor ima pravo pristupa ličnim podacima sadržanim u zbirkama ličnih podataka, bez obzira da li se evidencije o tim zbirkama vode u Registru, pravo pristupa spisima i drugoj dokumentaciji koja se odnosi na obradu ličnih podataka i sredstvima elektronske obrade ličnih podataka. U vršenju nadzora Agencija je ovlašćena da rješenjem: naredi da se nepravilnosti u obradi ličnih podataka otklone u određenom roku, privremeno zabrani obradu ličnih podataka koji se obrađuju suprotno odredbama zakona, naredi brisanje ličnih podataka prikupljenih bez pravnog osnova, zabrani iznošenje ličnih podataka iz Crne Gore ili davanje na korišćenje ličnih podataka korisnicima ličnih podataka suprotno odredbama Zakona, zabrani

povjeravanje poslova obrade ličnih podataka kada obrađivač ličnih podataka ne ispunjava uslove u pogledu zaštite ličnih podataka, ili je povjeravanje navedenih poslova sprovedeno suprotno odredbama Zakona.

Primjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama počela je 17. februara 2013. godine. Agencija je dužna da po žalbi na akt o zahtjevu za pristup informaciji donese rješenje i dostavi ga podnosiocu žalbe, u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe. O žalbi na akt o zahtjevu za pristup informacijama rješava Savjet Agencije. Radi rješavanja po žalbi i vršenja nadzora nad zakonitošću upravnih akata po zahtjevima za pristup informacijama, Savjet Agencije ima pravo da zahtijeva: da mu organ vlasti dostavi kompletnu informaciju ili dio informacije kojoj se traži pristup, kao i druge informacije i podatke koji su potrebni za odlučivanje; da inspekcija koja je nadležna za kontrolu kancelarijskog poslovanja utvrdi da li organ vlasti posjeduje traženu informaciju. Organi vlasti dužni su da Agenciji dostave podatke o podnescima, aktima i preduzetim mjerama u roku od 10 dana od dana njihovog podnošenja, odnosno sačinjavanja ili preduzimanja. Takođe, preko kontrolora, koji su ovlašćeni za obavljanje poslova nadzora, Agencija podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka za povrede odredaba ovog zakona koje se odnose na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama.

2.3. Unutrašnja organizacija

Organi Agencije su Savjet, koji ima predsjednika i dva člana, i direktor Agencije. Predsjednika i članove Savjeta Agencije imenuje Skupština Crne Gore. Direktora Agencije imenuje Savjet, na osnovu javnog konkursa.

Savjet Agencije:

- 1) donosi pravila Agencije;
- 2) donosi statut i akt o sistematizaciji, uz saglasnost nadležnog skupštinskog radnog tijela, kao i druge akte Agencije;
- 3) priprema godišnji i posebni izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka;
- 4) utvrđuje godišnji plan rada i godišnji izvještaj o radu Agencije;
- 5) utvrđuje predlog finansijskog plana i završnog računa;
- 6) donosi odluke po prigovoru;
- 7) odlučuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama;
- 8) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom Agencije.

Direktor Agencije:

- 1) zastupa i predstavlja Agenciju;
- 2) organizuje i vodi Agenciju;
- 3) izvršava odluke Savjeta Agencije;
- 4) predlaže Savjetu Agencije planove rada, izvještaje o stanju zaštite ličnih podataka, mišljenja u vezi primjene ovog zakona, mišljenja u slučaju kad postoji sumnja da li se određeni skup ličnih podataka smatra zbirkom u smislu ovog zakona, mišljenja da li određeni način obrade ličnih podataka ugrožava prava i slobode lica, predloge i preporuke za unaprjeđenje zaštite ličnih podataka, podnošenje predloge za ocjenu

ustavnosti zakona, odnosno ustavnosti i zakonitosti drugih propisa i opštih akata kojima se uređuju pitanja obrade ličnih podataka;

5) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom Agencije.

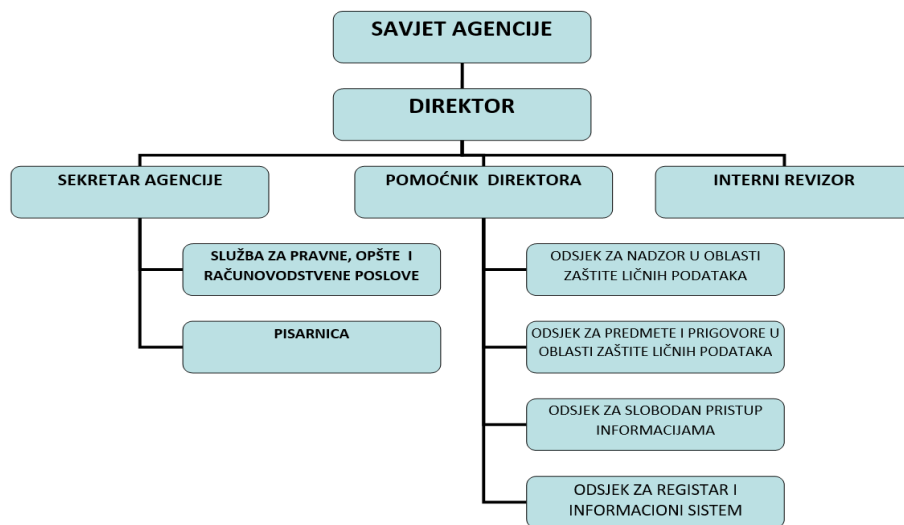
Administrativni odbor Skupštine Crne Gore je dao saglasnost 20.01.2017. godine na novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kojim je predviđeno 28 radna mjesta sa 47 izvršioca.

Unutrašnju organizaciju Agencije, pored dva organa, čini Stručna služba sa svojih 5 organizacionih jedinica:

- Odsjek za nadzor u oblasti zaštite ličnih podataka;
- Odsjek za predmete i prigovore u oblasti zaštite ličnih podataka;
- Odsjek za slobodan pristup informacijama;
- Odsjek za Registar i informacioni sistem;
- Služba za pravne, opšte i računovodstvene poslove;

Za vršenje poslova iz nadležnosti Agencije sistematizovano je 28 radnih mjesta sa ukupno 47 izvršilaca, i to: Direktor Agencije (1), Interni revizor (1), Pomoćnik direktora (1), Glavni kontrolor u oblasti zaštite ličnih podataka (1), Kontrolor Agencije (za poslove inspekcijaskog nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka) (4), Kontrolor Agencije (za poslove inspekcijaskog nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka – sa poznavanjem albanskog jezika) (1), Rukovodilac Odsjeka za predmete i prigovore u oblasti zaštite ličnih podataka (1), Pravni savjetnik (3), Savjetnik za saradnju sa rukovodima (1), Savjetnik za razvoj i unapređenje mjera na zaštiti podataka o ličnosti (1), Rukovodilac Odsjeka za Registar i informacioni sistem (1), Savjetnik za informacioni sistem i održavanje (2), Operater za unos podataka i održavanje (3), Rukovodilac Odsjeka za slobodan pristup informacijama - Glavni kontrolor (1), Savjetnik - kontrolor Agencije (7), Savjetnik (4), Savjetnik - prevodilac (1), Sekretar Agencije (1), Savjetnik za pravne poslove (1), Savjetnik za opšte poslove (1), Računovođa (1), Blaganik (1), Tehnički sekretar - administrator (2), Vozač - dostavljač pošte (1), Higijeničarka (1), Rukovodilac pisarnice (1), Glavni arhivar (1), Arhivar - dokumentarista (2).

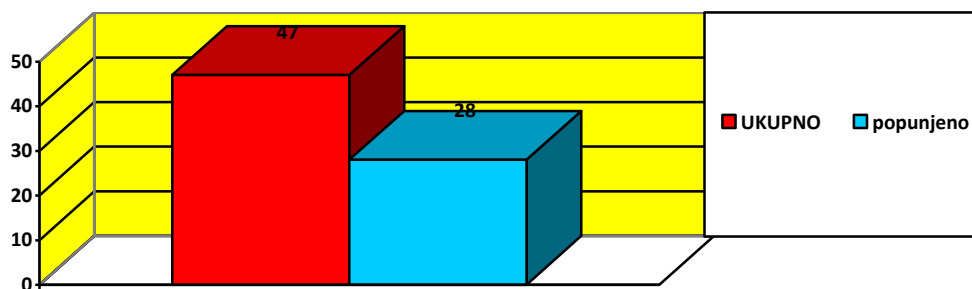
Organizaciona shema Agencije izgleda ovako:

Na kraju 2019. godine Agencija je imala sljedeću kadrovsku popunjenost:

- Predsjednik i dva člana Savjeta (3);
- Direktor (1);
- pomoćnik direktora (1);
- sekretar Agencije (1);
- glavni kontrolor u oblasti zaštite ličnih podataka (1);
- kontrolor za poslove nadzora na zaštiti ličnih podataka (3);
- rukovodilac Odsjeka za predmete i prigovore (1);
- pravni savjetnik u Odsjeku za predmete i prigovore (3);
- savjetnik za saradnju sa rukovaocima (1);
- rukovodilac Odsjeka za slobodan pristup informacijama (1);
- savjetnik - kontrolor u Odsjeku za slobodan pristup informacijama (3);
- savjetnik (3);
- savjetnik - prevodilac za engleski jezik (1);
- rukovodilac Odsjeka za Registar i IT (1);
- operater za unos podataka (1);
- saradnik za opšte poslove (1);
- blagajnik (1);
- tehnički sekretar (2);
- glavni arhivar (1);
- arhivar-dokumentarista (1);

Od ukupno sistematizovanih 28 radnih mjesta sa 47 izvršioca, u toku 2019. godine definisane poslove i zadatke je većinom vremena obavljalo 28 izvršilaca (59,57%).

2.4. Budžet Agencije za 2019. godinu

Ukupan planirani budžet agencije u 2019. godini iznosio je 613.543,69 eura, a po Završnom računu je iznosio 785.618,09. Pregled budžeta po pozicijama:

51001	Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama	Plan 2019	Realizacija
4	Izdaci	613.543,69	785.618,09
41	Tekući izdaci	608.992,69	590.461,76
411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	490.722,69	478.576,58

412	Ostala lična primanja	12.000,00	13.491,84
413	Rashodi za materijal	19.470,00	27.069,57
414	Rashodi za usluge	62.200,00	52.816,66
415	Tekuće održavanje	2.400,00	1.798,97
419	Ostali izdaci	22.200,00	16.708,14
44	Kapitalni izdaci	4.550,00	1.876,71
46	Otplata dugova	1,00	193.279,62

Iznos od 193.279,62 eura na budžetskoj poziciji 46 - Otplata dugova tiče se isplate sudskih troškova u 2019. godini.

U izvještajnom periodu sproveden je postupak javnih nabavki:

- nabavka usluga – avio karte, smještaj,
- nabavka usluga – fiksne telefonije
- nabavka roba – gorivo
- nabavka usluga – poštanske usluge,
- nabavka usluga – osiguranje zaposlenih
- nabavka usluga – osiguranje vozila
- nabavka roba – kompjuterska oprema

Svi ugovori za javne nabavke su postavljeni na portalu Uprave za javne nabavke.

Takođe, obavljani su sljedeći poslovi iz oblasti računovodstva i finansija:

- likvidatura faktura,
- upisivanje u knjigu ulaznih faktura,
- unos zahtjeva za plaćanje u SAP sistem,
- obračun poreza, prireza i doprinosa,
- mjesečno popunjavanje IOPPD izvještaja,
- elektronsko slanje i obrada podataka za Poresku upravu,
- knjiženje dnevnika blagajne,
- sravnjavanje blagajne sa službenikom zaduženim za isplatu gotovine iz blagajne,
- pripremanje Izvještaja o neizmirenim obavezama,
- pripremanje izvještaja o otpuštenim, utrošenim i preostalim sredstvima,
- izrada izvještaja o sedmičnom plaćanju obaveza, shodno Zakonu o finansiranju političkih partija,
- vođenje evidencije o nabavci osnovnih sredstava,
- izrada troškova po budžetskim pozicijama.

2.5. Aktivnosti Agencije

Pored najznačajnijih aktivnosti u na planu zaštite ličnih podataka i slobodnog pristupa informacijama datih u ovom Izvještaju u posebnim poglavljima, u Agenciji su se odvijale i druge aktivnosti značajne za ostvarivanje namjene zbog koje je Agencija osnovana.

2.5.1. Edukacije

Agencija je i tokom 2019. godine nastavila da realizuje brojne aktivnosti na promociji i afirmisanju prava na zaštitu podataka o ličnosti i prava na slobodan pristup informacijama. Agencija je to činila organizacijom edukativnih seminara i obuka, učešćem na obukama, odnosno seminarima, ali i na okruglim stolovima, konferencijama i dr., kao i putem medija i drugim načinima komuniciranja. Takođe, Agencija je na formalan, a nerijetko neformalan način, pružala pomoć u davanju savjeta građanima za djelotvornu primjenu Zakona o zaštiti ličnih podataka i Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Predstavnici Agencije su se odazvali velikom broju poziva za učešće na okruglim stolovima, konferencijama, seminarima itd. u organizaciji organa državne uprave, međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija i dr.

- **Obilježavanje 28. januara - Dana zaštite ličnih podataka** - 28. januar se obilježava kao međunarodni Dan zaštite ličnih podataka koji se vezuje za datum potpisivanja Konvencije 108 o zaštiti lica u odnosu na automatsku obradu ličnih podataka i koji je prilika da se pažnja javnosti skrene na ovu značajnu temu. Tim povodom u prostorijama Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama 28.01.2019. godine održana je edukacija zaposlenih u sektoru zdravstva. Na edukaciji su govorili Muhamed Gjokaj - predsjednik Savjeta, Sabahudin Delić - pomoćnik direktora, Dragan Sekulić - rukovodilac Odsjeka za nadzor i Mirjana Volkov - rukovodilac Odsjeka za predmete i prigovore. Cilj edukacije je jačanje svijesti o zaštiti ličnih podataka svakog pojedinca koji se u svom radu susreće sa ličnim podacima koji se obrađuju od strane zdravstvenih ustanova kao i davanje smjernica za adekvatnu primjenu tehničkih, kadrovskih i organizacionih mjera zaštite s akcentom na podatke o zdravstvenom stanju koji spadaju u posebnu kategoriju ličnih podataka, a koji se posebno označavaju i koji moraju imati veći stepen zaštite u odnosu na druge lične podatke. Takođe, predstavnici zdravstvenog sektora su upoznati sa nadležnostima Agencije u ovoj oblasti, imali su priliku da postave pitanja i iznesu dileme kao i da dobiju korisne informacije o praktičnoj primjeni Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.
- **Seminar u Privrednoj komori Crne Gore** - Privredna komora Crne Gore je 20. februara 2019. godine, u saradnji sa Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, organizovala predavanje „Zaštita ličnih podataka - obaveze privrednih subjekata“. Predavači su bili Sabahudin Delić, pomoćnik direktora Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i Mirjana Volkov, rukovoditeljka Odsjeka za predmete i prigovore u oblasti zaštite ličnih podataka. Cilj predavanja je bila edukacija predstavnika privrednih subjekata o važnosti adekvatne primjene Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, uz osvrt na obaveze subjekata koji obrađuju podatke građana EU a koje su predviđene Opštom Uredbom o zaštiti ličnih podataka - GDPR. Privredni subjekti su tokom predavanja upoznati i sa obavezama prema Agenciji, načinom popunjavanja i dostavljanja

Evidencije zbirke ličnih podataka na propisanom obrascu, ulogom službenika za zaštitu ličnih podataka, Internim pravilom obrade i zaštite ličnih podataka i.t.d. Edukaciji je prisustvovao veliki broj predstavnika privrede (ukupno 71) iz različitih sektora: finansije-bankarstvo, osiguranje, telekomunikacije, zdravstvo, turizam, trgovina i usluge i td., koji su iskazali zapaženo interesovanje za ovu temu.

- **Predavanje za predstavnike lokalne samouprave i uprave u opštini Pljevlja** - Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, u namjeri da svoj rad učini što transparentnijim i kvalitetnijim, želi da zakonska rješenja iz oblasti zaštite ličnih podataka približi kako korisnicima, tako i onima koji imaju definisane zakonske obaveze. Iz tog razloga je organizovano predavanje-obuka 01.03.2019. godine u Pljevljima, za predstavnike lokalne samouprave i uprave, kao i preduzeća, institucija i ustanova čiji je osnivač lokalna samouprava. Predavači su bili Radenko Lacmanović, član Savjeta Agencije i Sabahudin Delić, pomoćnik direktora. Na predavanju su učesnici upoznati sa zaštitom ličnih podataka u domaćem i međunarodnom zakonodavstvu, osnovnim pojmovima iz oblasti zaštite ličnih podataka, obavezama prema Agenciji, načinom popunjavanja i dostavljanja Evidencije zbirke ličnih podataka na propisanom obrascu, ulogom službenika za zaštitu ličnih podataka, internim pravilom obrade i zaštite ličnih podataka i td. Uz interaktivno učešće prisutnih, posebno su apostrofirani neki primjeri iz prakse rada Agencije. Takođe, učesnici su upoznati o važnosti adekvatne primjene Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, uz osvrt na obaveze subjekata koje su predviđene Opštom Uredbom o zaštiti ličnih podataka - GDPR.

2.5.2. Web stranica

Agencija raspolaže sa web site www.azlp.me koji je u potpunosti prilagođen svim veličinama ekrana ("display responsive"), od smart telefona do widescreen monitora. Stranice za administraciju sadržaja su prilagođene potrebama Agencije. Tehnički, sajt je realizovan u Laravel PHP frameworku sa MySQL bazom podataka. Sajt je hostovan na CentOS Linux serveru, u vlasništvu Agencije, na istoj platformi na kojoj se hostuje eSPI aplikacija za dostavu podataka iz oblasti slobodnog pristupa informacijama.

Aktivnosti koje se odnose na web sajt Agencije u prethodnoj godini odnosile su se na redovno ažuriranje sajta objavljivanjem značajnog broja akata, rješenja i mišljenja koja se donose u Agenciji kao i objavljivanje svih aktuelnosti u vezi rada i nadležnosti Agencije. U oblasti zaštite ličnih podataka objavljena su 22 rješenja i 7 mišljenja kao i 7 stavova Savjeta Agencije. U oblasti slobodnog pristupa informacijama (SPI) objavljeno je 1863 donijetih rješenja. Takođe, objavljeno je 11 saopštenja za javnost i medije sa pratećim fotografijama, kao i određeni broj pravilnika, obrazaca i dr.

U dijelu namijenjenom za proaktivan pristup informacijama objavljene su sve zakonom propisane informacije kao i svi ugovori o raspolaganju dodijeljenim finansijskim sredstvima za 2019. godinu, objavljeni su Vodič za SPI za 2019. godinu, Budžet Agencije za 2019. godinu, Izvještaj DRI o kontroli poslovanja Agencije za 2018. godinu, Izvještaj o radu Agencije, Plan rada, zakoni, pravilnici, analize, uputstva i sl.

2.5.3. Elektronski i štampani mediji

Agencija, i pored činjenice da nije popunjeno radno mjesto službenika za odnose s javnošću, redovno izvještava javnost o svojim aktivnostima. Takođe, mediji pokazuju interesovanje za pojedina pitanja iz domena nadležnosti Agencije. U protekloj godini predstavnici Agencije učestvovali su u različitim radio i TV emisijama, a štampani mediji su izvještavali o pojedinim pitanjima iz rada Agencije.

- Član Savjeta Agencije Radenko Lacmanović učestvovao je u emisiji TV Vijesti Reflektor, 15.01.2019. godine. Tema emisije bila je Video nadzor u školama sa posebnim osvrtom učionice i toalete. Sa Lacmanovićem na predmetnu temu debatovali su direktor Elektrotehničke škole u Podgorici Veselin Pićurić i advokat Veselin Radulović.
- Član Savjeta Agencije Radenko Lacmanović 16.01.2019. godine dao izjavu dnevnom listu Dan na temu objavljivanja imena advokata koji su u sudskom postupku zastupali stranke po službenoj dužnosti. Povod za ovu izjavu bio je Mišljenje Agencije u kojem je istaknuto da podaci o imenu i prezimenu advokata koji stranke zastupljaju po službenoj dužnosti, odnosno o trošku države, ne mogu biti tajna s pozivom na Zakon o zaštiti podataka o ličnosti.
- Član Savjeta Agencije Radenko Lacmanović dao je intervju za emisiju Mozaik Radija Crne Gore povodom 28. januara Evropskog Dana zaštite ličnih podataka. Lacmanović je posebno govorio o rezultatu koji je Agencija postigla na polju zaštite ličnih podataka, ali je ukazao na izazove koji nas čekaju sa posebnim osvrtom na obavezu usklađivanja Zakona za zaštitu podataka o ličnosti sa Opštom uredbom Evropske unije koja je stupila na snagu 25. maja 2018. godine.
- Član Savjeta Agencije Radenko Lacmanović dao je izjavu za Centralnu informativnu emisiju RCG Novosti dana 29. januara 2019. godine. Povod za interesovanje novinara bilo je Mišljenje koje je Agencija dala po zahtjevu Centralne banke Crne Gore u kojem je istaknuto da postoji pravni osnov da EPCG Centralnoj banci za potrebe kreditnog registra dostavlja podatke o dugovanjima potrošača električne energije.
- Član Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Radenko Lacmanović 02. februara 2019. godine dao je izjavu za dnevni list Dan povodom planirane nabavke opreme za pokrivanje šest gradova u Crnoj Gori video nadzorom.
- Član Savjeta Agencije Radenko Lacmanović 02. februara 2019. godine dao je izjavu za centralnu informativnu emisiju Televizije Crne Gore Dnevnik u 19:30 časova na temu Dostavljanje podataka od strane EPCG Centralnoj banci o dugovanjima građana za utrošenu električnu energiju.

Pobjeda

29.01.2019. Obuka zdravstvenih radnika

01.02.2019. Đokaj: Građani znaju svoja prava, ali i dalje treba da budu oprezni

14.10.2019. Reakcije na izmjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama, uvažiće sugestije utemeljene na argumentima

Vijesti

19.03.2019. Ko ponovo snima Kotorane?

DAN

31.05.2019. Agencija i Uprava za kadrove počinju program, Počinju obuke

11.06.2019. Neće da bude dekor poslanicima

25.08.2019. Objaviti imena svih funkcionera koji su dobili stanove

14.09.2019. Raspisivali tendere za uklanjanje kamere

Dnevne novine

17. i 18.08.2019. Isplate iz budžeta advokatima treba da se objavljuju, branioci se ne slažu sa tim

Ukupno 10 objava**Online članci:**

10.01.2019. Pićurić o nezakonitom snimanju profesora: Žalićemo se na presudu, *FOS Media*

28.01.2019. Obilježen Dan zaštite ličnih podataka, *FOS Media*

06.02.2019. Ministarka Vučinović primila predstavnike Agencije za zaštitu podataka i slobodan pristup informacijama, *sajt Vlade Crne Gore*

12.02.2019. Predsjednik suda nema pristup preko mobilnog telefona kamerama u sudu, *FOS Media*

28.02.2019. Stopiran plan policije da Plav pokrije sa 27 kamera, *FOS Media*

05.03.2019. Početnički vodič kroz državne tajne, *RTCG*

16.04.2019. Kamere nezakonito snimaju u Podgorici, *CdM*

16.04.2019. Kamere nezakonito snimaju u Podgorici, *Analitika*

11.05.2019. MANS: Brojni problemi u radu Agencije za zaštitu ličnih podataka, *Vijesti*

15.05.2019. Nikšić: Lokalni tužilac će morati bolje da gleda u kamere, *Vijesti*

28.05.2019. URA: Aerodromi i Agencija kriju dokumenta i informacije o bezbjednosti vazdušnog saobraćaja, *Vijesti*

29.05.2019. Što prije usvojiti evropske zakone o zaštiti ličnih podatakam, *Analitika*

30.05.2019. AZLP i Uprava za kadrove: Ubuduće i službenici za zaštitu ličnih podataka, *Analitika*

18.06.2019. MANS: Ko su 30 najvećih akcionara „Plantaža“ i svi vlasnici Instituta, *Vijesti*

25.06.2019. Sudije nezakonito prisluškivale građane, *Vijesti*

27.06.2019. Istraga protiv devet inspektora zbog nezakonitog prisluškivanja, *CdM*

10.08.2019. Sad samo jedna kamera snima nezakonito, *Vijesti*

20.08.2019. Neće da kažu ko joj je liječio pokojnog sina, *Vijesti*

08.09.2019. Stanove i kredite dijele, a ni adresu nemaju, *Vijesti*

14.09.2019. Snimaće se Podgorica, Bar, Budva i Cetinje, *Vijesti*

22.09.2019. MANS: Vlada bi da partije oslobodi obaveze transparentnog finansiranja, *Vijesti*

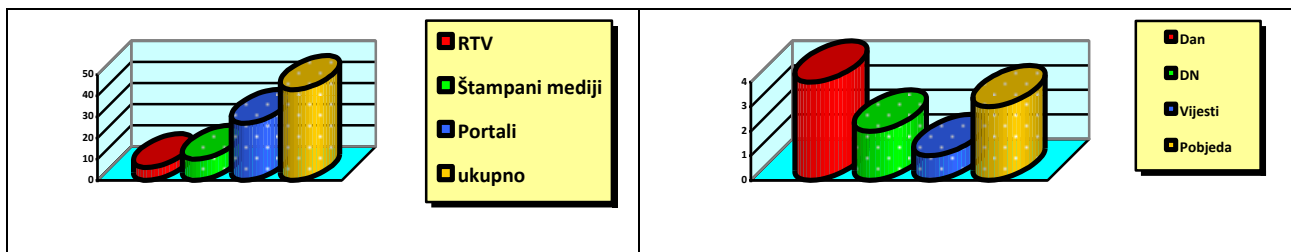
23.09.2019. „Više podataka može biti skriveno od javnosti“: MANS traži da Vlada izbriše sporni član Zakona o slobodnom pristupu informacijama, *Vijesti*

25.09.2019. Izmjene Zakona o SPI samo udaljavaju Crnu Goru od demokratije, *Vijesti*

27.09.2019. Vlada da odustane od predloženih izmjena Zakona o SPI, *Vijesti*

11.10.2019. Zakon o pristupu informacijama da ne bude talac pojedinaca, *CdM*
 18.10.2019. DPS Kotor: Jokić krio dokumenta o finansiranju Demokrata, *Analitika*
 27.11.2019. Student prijavio Andrijaševića, on zloupotrijebio podatke o ocjenama?,
Vijesti

Ukupno: 27 objava

2.5.4. Unapređenje informacionog sistema

Nastavljeno je sa aktivnostima na održavanju IT i mrežne infrastrukture kako bi svim zaposlenim bili obezbijeđeni odgovarajući uslovi za efikasno izvršavanje svojih obaveza. U tu svrhu realizovali smo niz odgovarajućih mjera kako bi informacioni sistem Agencije podigli na veći nivo, kako u bezbjedonosnom tako i u funkcionalnom smislu.

Pregled aktivnosti iz predhognog perioda koji su urađeni na IT i mrežnoj infrastrukturi:

- Instaliran je serverski rack, montirana, uključena na napajanje i povezana sa Internet-om i korporativnom mrežom potrebna mrežna i telekomunikaciona oprema: (serveri, ups, firewall, switch-evi i dr.).
- Na serverima su instalirane Windows Server 2012R2 licence.
- Na switch-vima su iskonfigurisani VLAN-ovi za zaposlene, servere, mipnet (tj registar), Internet, čime je ostvarena potrebna segmentacija lokalne ip mreže prema standardima za dizajn lokanih ip mreža.
- Konfigurisan je firewall koji je centralni uređaj za upravljenje ip saobraćajem unutar LANa, prema Internetu, telekomovom Mipnet-u i Wifi mreži.
- Na firewall su implementirane adekvatne sigurnosne polise čime je sigurnost ip mreže podignuta na najviši i potreban nivo. Osim toga firewall koristimo i za dinamičko dodjeljivanje ip adresa nekim segmentima mreže.
- Na serverima je instaliran i konfigurisan softver za virtuelizaciju (VMware) prema zahtjevima i potrebama Informacionog sistema za oblast slobodnog pristupa informacijama kao i drugog softvera, koji će biti implementiran u narednom periodu, kao što je DMS sistem.
- Na jednom od virtuelnih servera instaliran Informacioni sistem za praćenje primjene Zakona o SPI, koji uključuje aplikaciju eSPI sa odgovarajućim registrima za evidencije u oblast SPI.

- Instaliran je i konfigurisan server za podršku IT infrastrukturi Agencije. Na ovom serveru su pokrenuti servisi za DNS (lokalni i Internet), i servis za razmjenu/dijeljenje fajlova u Windows okruženju.
- Instalirana je i konfigurisana WiFi mreža čime je omogućen odličan signal u svim prostorijama Agencije. Ovim smo dobili mogućnost spajanja opreme koja podržava wifi kao što su laptop-ovi, štampači sa podrškom za wifi, smart telefoni i sl na Internet, ali i djelovi korporativne mreže, prema potrebi.
- Sačuvane su kopije (backup) svih konfiguracija čime smanjujemo vrijeme oporavka dijela ili kompletnog sistema u slučaju havarije.
- Instalacija Windows Domain Controller i migracija svih racunara Agencije u domen.
- Instaliran je i konfigurisan storage Synology DS214 2x2TB HDD. Koristiće se za backup podataka sa ličnih računara, kao i virtuelnih servera na kojima se pokreće Informacioni sistem za SPI i ostali infrastrukturni servisi.
- Instalacija i konfiguracija softvera za Backup – Altaro. Backup će se čuvati na storage-u Synology DS214 2x2TB HDD.

Realizacijom ovih poslova postigli smo uvođenje opšteprihvaćenih standarda u administraciji i upravljanju malim IT mrežama i svim zaposlenim u Agenciji obezbijedili potrebne uslove za efikasno izvršavanje svojih obaveza.

2.5.5. Saradnja sa drugim institucijama

Saradnja sa drugim institucijama je veoma važan segment djelovanja Agencije u svrhu ispunjenja zacrtanih ciljeva i zadataka.

Saradnja sa Ministarstvom vanjskih poslova ogleda se kroz redovne komunikacije i periodična i *add hoc* izvještavanja Agencije prema međunarodnim organizacijama i tijelima u kojima participira Crna Gora.

Saradnja sa Poreskom upravom, Fondom za zdravstveno osiguranje, Zavodom za zapošljavanje idr. odvija se u sklopu ispunjavanja redovnih zakonskih obaveza Agencije.

U toku 2019. godine posebno ističemo saradnju sa Upravom za kadrove. Na sastanku koji je održan 30.05.2019. godine u prostorijama Agencije, definisana je dalja saradnja ove Agencije i Uprave za kadrove. Sastanku su ispred Uprave za kadrove prisustvovala direktorica Svetlana Vuković i pomoćnica direktorice za obuku i razvoj kadrova Jadranka Đurković, dok su u ime Agencije prisutni bili Predsjednik Savjeta Muhamed Gjokaj i Mirjana Volkov Rukovoditeljka Odsjeka za predmete i prigovore. Zajednički je zaključeno da će Agencija u saradnji sa Upravom za kadrove otpočeti sa pripremom akreditovanog programa za sticanje ključnih vještina iz oblasti zaštite ličnih podataka i slobodnog pristupa informacijama kako bi se zainteresovanim licima i službenicima koji postupaju po predmetima pružila adekvatna edukacija nakon koje bi se polaznicima izdavali sertifikati o stečenim vještinama. Ostavljeno je da, nakon usvajanja novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Uprava za kadrove sa Agencijom organizuje set obuka za ovlašćena lica za zaštitu ličnih podataka kod rukovalaca zbirki. Takođe, dogovoreno je i potpisivanje Sporazuma o budućoj saradnji ove dvije institucije kako bi se ista unaprijedila i precizirala.

2.5.6. Međunarodna saradnja

6. Plenarna sjednica Evropskog Odbora za zaštitu podataka – EDPB

Predstavnici Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Radenko Lacmanović - član Savjeta i Mirjana Volkov - rukovodilac Odsjeka za predmete i prigovore su 22. i 23. januara 2019. godine prisustvovali šestoj plenarnoj sjednici Evropskog Odbora za zaštitu podataka - EDPB koja je održana u Briselu. Crnogorska Agencija u ovom tijelu, koje čine predstavnici članica Evropske unije i Evropski nadzornik za zaštitu podataka (EDPS), ima status posmatrača koji joj je odobren na plenarnoj sjednici u novembru 2018. godine.

Primarni cilj EDPB-a je da obezbijedi dosljednu primjenu Opšte uredbe o zaštiti ličnih podataka - GDPR, podspješuje saradnju između autoriteta za zaštitu ličnih podataka, da smjernice i odgovore na dileme u vezi sa primjenom Uredbe. Na plenarnom sastanku EDPB-a, kojim je predsjedavala predsjednica Andrea Jelinek, usvojen je Drugi godišnji pregled štita privatnosti EU-a i SAD-a EDPB (Second Annual Review of the EU-US Privacy Shield) i data podrška u daljem sprovođenju.

Takođe, razmatrani su planovi rada, finansijski planovi i izvještaji kao i uticaj Brexit-a na oblast zaštite ličnih podataka pri čemu je zaključeno da će se pratiti proces prenosa podataka prilikom izlaska UK-a iz EU i razmjenivati informacije. Uz sadržajnu diskusiju učesnika raspravljane su brojne teme koje su se odnosile na postupak sertifikacije rukovaoca, koja je predviđena članovima 42 i 43 GDPR-a nakon čega je usvojena konačna verzija Smjernica (Vodiča) o sertifikaciji koji će biti od značaja za svaki autoritet za zaštitu ličnih podataka. Takođe, razmatrane su radne verzije odgovora koji su sačinjeni po zahtjevima odnosno upitima određenog broja zemalja. Na upit australijskog autoriteta sačinjen je i usvojen odgovor koji se odnosi na obavezu prijave kršenja prava odnosno zloupotrebe podataka "Data breach notification" pri čemu je pozdravljeno interesovanje ove zemlje za saradnju sa EDPB-om.

8. Plenarna sjedinica Evropskog Odbora za zaštitu podataka - EDPB

Predstavnici Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Radenko Lacmanović- član Savjeta i Mirjana Volkov- rukovodilac odsjeka za predmete i prigovore su 12. i 13. marta 2019.godine, u svojstvu posmatrača, prisustvovali osmoj plenarnoj sjednici Evropskog Odbora za zaštitu podataka - EDPB koja je održana u Briselu.

Sjednicu je vodila Andrea Jelinek - predsjednica EDPB-a a na istoj je usvojena izjava o izborima u smislu korišćenja ličnih podataka u izbornim kampanjama širom Evrope a što može predstavljati rizik za povredu prava. EDPB je takođe usvojio izjavu kojom poziva zakonodavce EU da pojačaju napore u smjeru usvajanja Uredbe o e-privatnosti, koja je ključna za zaokruživanje okvira EU-a za zaštitu podataka i povjerljivosti elektronskih komunikacija. Po zahtjevu Španije i Islanda usvojena su dva mišljenja o listama procjene uticaja na zaštitu ličnih podataka (DPIA). Nacionalno tijelo za zaštitu ličnih podataka treba da utvrdi listu procedura za procjenu uticaja na zaštitu ličnih podataka koju će rukovaoci morati da sagledaju prije nego otpočinu obradu. Ovo

tijelo je dosada utvrdilo ukupno 30 mišljenja koja predstavljaju dobre smjernice za adekvatnu primjenu GDPR-a.

Prisustvo plenarnoj sjednici u svojstvu posmatrača omogućeno je uz finansijsku i organizacionu podršku kancelarije GIZ-a u Podgorici.

Posjeta delegacije EUROJUST-a Agenciji

U okviru podrške implementaciji Sporazuma između EUROJUST-a i Crne Gore (konsultacije prema članu 19) u radnoj poseti Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama 25. marta 2019. godine boravila je delegacija EUROJUST-a.

Delegaciju je predvodila oficirka EUROJUST-a za zaštitu ličnih podataka Diana Alonso Blas, a u delegaciji su bili i predstavnici projekta IPA 201 "Borba protiv teškog kriminala na Zapadnom Balkanu", Upućeni tužilac u BiH Malči Gabrijelčić, Upućeni tužilac u Crnoj Gori Silvij Šinkovec i Milorad Marković Nacionalni pravni savjetnik. Sa gostima iz EUROJUST-a bila je i Jelena Đaletić iz Vrhovnog državnog tužilaštva, državni tužilac za vezu sa EUROJUST-om.

Sporazumom o saradnji između Crne Gore i EUROJUST-a definisan je obim saradnje između Crne Gore i ovog evropskog tijela, utvrđena su nadležna tijela za sprovođenje sporazuma, kao što su postavljanje državnog tužioca za vezu sa Eurojust-om, osobe za kontakt sa Eurojust-om, jasno su prepoznati modaliteti razmjene informacija između Crne Gore i Eurojust-a sa posebnim osvrtom na pitanje privatnosti i zaštite ličnih podataka i bezbjednosti podataka.

Zaposleni u Agenciji, koji se bave pitanjima zaštite ličnih podataka, imali su priliku da čuju prezentaciju novog pravnog okvira EUROJUST-a – Regulativu I i Regulativu 2018/1725, koja je u primjeni od decembra prošle godine, te da aktivno učestvuju u konstruktivnoj diskusiji.

47. sastanak savjetodavnog Komiteta Konvencije za zaštitu pojedinca u vezi sa automatskom obradom ličnih podataka

Predstavnici Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Radenko Lacmanović - član Savjeta i Mirjana Volkov - rukovodilac Odsjeka za predmete i prigovore su od 20. do 22. marta 2019. godine prisustvovali 47 sastanku savjetodavnog Komiteta Konvencije za zaštitu pojedinca u vezi sa automatskom obradom ličnih podataka - Konvencija 108, koji je održan u Parizu.

Na trodnevnom sastanku su održane prezentacije koje su se odnosile na programe-algoritme za prepoznavanje lica i identifikaciju osobe- face recognition (pola, godina, trenutnog raspoloženja, identiteta...) pri čemu je dat osvrt na tehnički i pravni aspekt; Zaštita ličnih podataka djece u edukativnom sektoru u okviru koje su predstavljeni modaliteti i obim obrade ličnih podataka u sistemu školstva i obrazovanja i kako pomoći djeci da razumiju pravo na zaštitu ličnih podataka kao i prezentacija Prava djeteta na privatnost i zaštitu ličnih podataka u digitalnom dobu kroz koju je dat osvrt na dokumente koji regulišu ovu oblast uključujući i GDPR, ko sve obrađuje podatke o djeci i kako se čuvaju. Dio prezentacije je posvećen pregledu minimalnih starosnih granica za obradu podataka djece na internetu s obzirom da GDPR ostavlja mogućnost

državama da odrede starosne granice koje će se smatrati adekvatnim za saglasnost djeteta. Ova prezentacija čije su autorke Ingrida Milkaite i Eva Lievenje je rezultat istraživanja i dobitnik prve nagrade Stefano Rodota Award.

9. Plenarna sjedinica Evropskog Odbora za zaštitu podataka - EDPB

Član Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Radenko Lacmanović, prisustvovao je devetoj plenarnoj sjednici Evropskog Odbora za zaštitu podataka – EDPB, koja je održana u Briselu 9. i 10. aprila 2019. godine, u čijem radu naša Agencija ima svojstvo posmatrača. Tokom plenarnog sastanka, EDPB je usvojio smjernice o obimu i primjeni člana 6 stav 1 tačka b Opšte uredbe o zaštiti ličnih podataka. U smjernicama, Odbor je dao opšta zapažanja o načelima zaštite ličnih podataka i odnosu ovog člana sa drugim zakonskim osnovama za obradu ličnih podataka.

Prisustvo na sjednici EDPB-a je realizovano uz finansijsku i organizacionu podršku kancelarije GIZ-a od strane koga su pokriveni troškovi avio prevoza, smještaja i taxi prevoza, dok troškovi dnevnica za službeno putovanje djelimično pokriveni od strane ove organizacije, a dijelom od strane Agencije.

Sastanak: „Initiative 2017“

U duhu njegovanja kvalitetne i kontinuirane saradnje regionalnih autoriteta za zaštitu ličnih podataka, 2017.godine obrazovana je "Initiative 2017" koja okuplja predstavnike nezavisnih tijela zemalja bivše Jugoslavije. Potpisivanjem Deklaracije o međusobnoj saradnji autoriteta za zaštitu podataka o ličnosti u okviru Inicijative ugovoreni su redovni godišnji sastanci i aktivna razmjena stručnih mišljenja, iskustava i najboljih praksi sa ciljem rješavanja zajedničkih izazova sa kojima se srećemo u zaštiti ličnih podataka, a naročito izazova koje je donijela Opšta Uredba o zaštiti podataka - GDPR.

Cilj "Inicijative 2017" jeste da nadzorni organi iz regiona zajedničkim naporima nađu rješenja i prenesu iskustva u rješavanju dilema iz ove oblasti ljudskih prava.

Domaćin treće "Initiative 2017" koja je održana 26-28. maja 2019. godine bila je Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Crne Gore. Na zasijedanju je predstavljeno stanje usklađenosti nacionalnog zakonodavstva sa Opštom evropskom uredbom o zaštiti podatka (GDPR). Države učesnice u različitim su fazama usklađivanja sa evropskim propisima, a suočavaju se sa sličnim problemima.

Konferencija o zaštiti ličnih podataka

Član Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Radenko Lacmanović učestvovao je od 12. do 14. juna 2019. godine na Konferenciji o zaštiti ličnih podataka.

Konferenciju o zaštiti ličnih podataka su otvorili Thorbjorn Jagland, Generalni sekretar Savjeta Evrope i Džen-Baptist Matei, stalni predstavnik Francuske u Savjetu Evrope. Kao jedna od najvažnijih stvari u borbi za zaštitu ličnih podataka sjutrašnjice, panelisti Džen Lesi, Džozef Kanatači i Đovani Butareli su istakli napredovanje vještačke inteligencije i sveprisutnost softvera kojima se prikupljaju podaci, a da nismo svjesni

njihovog postojanja. Ono što posebno zabrinjava jeste pristupnost tehnoloških sredstava djeci, koji su najranjivija grupa i meta u zloupotrebama podataka. Specijalni izvjestioc o pravim na privatnost Ujedinjenih Nacija Dž. Kanatači je u izlaganju napravio osvrt na svoje decenijsko iskustvo u radu. Posebno se osvrnuo na početke rada na zaštiti privatnosti, o 80-tim godinama kada je Hladni rat još bio u toku i kada je bilo nezamislivo da neko pokušava zaštititi privatnost.

Istaknut je značaj otvorenosti Konvencije za potpisivanje i pristupanje svih zemalja, pa i onih van evropskog kontinenta. S toga je dio diskusije bio posvećen panelistima koji su novi članovi i njihov rad na Konvenciji u zemljama je prezentovan.

38. plenarni sastanak Komiteta Konvencije za zaštitu pojedinaca

Dvodnevni plenarni sastanak bio je posvećen modernizaciji Konvencije 108, tj. uspostavljanju Konvencije 108+. Iznášeni su primjeri iz prakse, izazovi u procesuiranju podataka, prije svega u zaštiti privatnosti. Specijalni osvrt je napravljen u odnosu na privatnost djece. Veoma interesantan pristup ovom zasijedanju plenarnog sastanka jeste posvećenost zaštiti prava djeteta i vještačkoj inteligenciji. Može se reći da je, s pravom, veći dio zasijednja bio posvećeno ovim temama. U radu su prezentovani brojni tehnološki pomaci u vještačkoj inteligenciji, pristupačnost javnih podataka kojih nismo svjesni, dostupnost fotografija čak i ako osoba ne koristi društvene mreže.

Vrijedna pomena je i prezentacija povodom sveprisutnosti softvera za prepoznavanje lica. Ovu prezentaciju je uradio CEO A.I. Sense kompani koja se bavi algoritmima vještačke inteligencije, segmentirano na dva algoritma prepoznavanja, oba u svrhu preciznijeg raspoznavanja.

39. plenarni sastanak Komiteta konvencije za zaštitu podataka

Član Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Radenko Lacmanović učestvovao je na 39. plenarnom sastanku Komiteta konvencije za zaštitu podataka (108), održanom od 19. do 21. novembra u Strazburu. Nakon usvajanja agende sastanka, pristupilo se intezivnom radu počevši sa izvještajem Džen Klejdžesenon, direktorom informacionog društva i borbe protiv kriminala. Razgovaralo se o modernizaciji Konvencije 108. Predstavljen je konsolidovani tekst modernizovane verzije konvencije, kao i izvještaji koji su pratili verziju (dostupni na sajtu).

Govoreći o prepoznavanju lica, eksperti Sandra Azaria i Frederik Vikert demonstrirali su kako u praksi funkcioniše ovaj novi pristup sa razvojem AI. Osvrt su dali kroz primjere i pokaznu demonstraciju na samoj plenarnom sastanku. Govorili su o količini podataka koje jedna obična fotografija ljudi u sali prikupi o svima njima, pa kao takva informacija koliko može da se zloupotrijebi. Zaštita podataka u obrazovnim ustanovama je oblast koju je predstavila Džen Peterson. Govorila je o zloupotrebbi edukativnih aplikacija i o njihovoj primjeni u obrazovanju. Količina podataka koju prikupi jedna obična aplikacija koja je dio telefona ili tableta, analizom AI može direktno da utiče na raspored dnevnih aktivnosti, kao i na društveni položaj djeteta - postavlja se pitanje etike u ovakvim slučajevima, pa se vodi borba da aplikacije nemaju pristup svim podacima.

2.5.7. Aktivnosti u vezi pretpristupnih pregovora

Predsjednik Savjeta Agencije Muhamed Gjokaj i Biljana Božić, Rukovodilac Odsjeka za slobodan pristup informacijama, su aktivno učestvovali u radu Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava. Takođe, član Savjeta Agencije Radenko Lacmanović bio je član Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast informaciono društvo i mediji - pregovaračko poglavlje 10.

ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA

1. NADZOR

Nadzor je postupak kojim se ostvaruje neposredan uvid u zakonitost rada i postupanja subjekta nadzora – rukovalaca zbirke ličnih podataka, obrađivača i trećeg lica, odnosno korisnika, s ciljem provjere usklađenosti njihovog rada sa Zakonom i drugim propisima koji se odnose na obradu i zaštitu ličnih podataka, preduzimanje i izvršenje upravnih mjera i radnji.

Nadzor ima prvenstveno svrhu preventivnog djelovanja radi podspješivanja odgovornog odnosa subjekta nadzora prema zakonskim obavezama. Agencija vrši nadzor u skladu sa zakonom preko zaposlenih lica u tom organu, koja su ovlašćena za obavljanje poslova nadzora, u skladu sa aktom o sistematizaciji (u daljem tekstu: kontrolor). Kontrolori su zaposleni u Agenciji – Odsjeku za nadzor, sa ovlaštenjima da sprovedu nadzor, samostalni su u vršenju nadzora iz oblasti zaštite ličnih podataka u okviru zakonskih ovlaštenja.

Kontrolori imaju pravo i obavezu da neposredno pregledaju poslovne prostorije i druge objekte u kojima se vrši obrada ličnih podataka, proces rada, isprave i druge dokumente, kao da obavljaju druge radnje u skladu sa predmetom nadzora. Kontrolor ima pravo pristupa ličnim podacima sadržanim u zbirkama ličnih podataka, bez obzira da li se evidencije o tim zbirkama vode u Registru, kao i pravo pristupa spisima i drugoj dokumentaciji koja se odnosi na obradu ličnih podataka i sredstvima elektronske obrade ličnih podataka. Postupak nadzora se pokreće i vodi po službenoj dužnosti. Svako može podnijeti inicijativu za pokretanje postupka nadzora. Nadzor se vrši kod svih rukovalaca zbirke ličnih podataka koji su obavezni da postupaju shodno odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, a odnosi se na: državne organe, organe državne uprave, organe lokalne samouprave i lokalne uprave, privredna društva i druga pravna lica, preduzetnike i fizička lica koja vrše obradu ličnih podataka u skladu sa zakonom o Zaštiti podataka o ličnosti. Po ovom zakonu obavezni su da postupaju rukovaoci zbirke ličnih podataka koji obrađuju lične podatke na teritoriji Crne Gore ili van Crne Gore gdje se u skladu sa međunarodnim pravom primjenjuju propisi Crne Gore. Ovaj zakon primjenjuje se i na rukovaoca zbirke ličnih podataka koji je osnovan van Crne Gore ili nema prebivalište u Crnoj Gori, ako se oprema za obradu ličnih podataka nalazi u Crnoj Gori, izuzev ako se ta oprema koristi samo za prenos ličnih podataka preko teritorije Crne Gore. Rukovalac zbirke ličnih podataka, treće lice, odnosno korisnik ili obrađivač ličnih podataka obavezni su da omoguće pristup zbirkama, spisima i drugoj dokumentaciji, kao i sredstvima elektronske obrade i da, na zahtjev kontrolora, dostave tražene spise i drugu dokumentaciju.

O obavljenom nadzoru kontrolor je obavezan da sačini zapisnik i u njemu navede činjenično stanje utvrđeno nadzorom. Zapisnik se sačinjava u roku od osam (zahtjev za zaštitu prava), odnosno 15 dana (inicijativa za pokretanje postupka nadzora) od dana izvršenog nadzora.

Nadzorom kod rukovaoca zbirke ličnih podataka obuhvataju se:

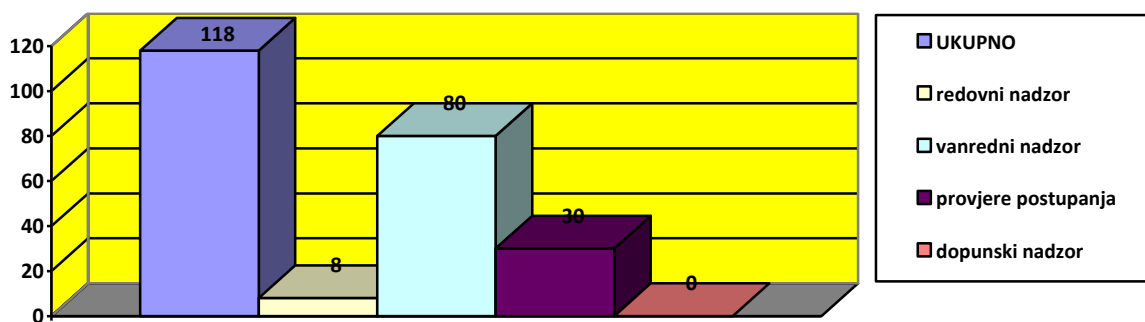
- zbirke ličnih podataka sa nazivom zbirki;
- pravni osnov za obradu ličnih podataka;

- naziv rukovaoca zbirke;
- svrhu obrade ličnih podataka;
- kategoriju lica, vrste ličnih podataka sadržanih u zbirci;
- način prikupljanja i čuvanja ličnih podataka;
- rok čuvanja i korišćenja ličnih podataka;
- naziv korisnika zbirke ličnih podataka;
- iznošenje ličnih podataka iz Crne Gore;
- interna pravila obrade i zaštite ličnih podataka rukovaoca zbirke podataka;
- posebni vidovi obrade ličnih podataka;
- biometrijske mjere;
- video nadzor i
- ulazak i izlazak iz službenog odnosno poslovnog prostora.

Pravilnikom o načinu vršenja nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka je predviđeno da Agencija vrši:

- redovan nadzor
- vanredan nadzor (po zahtjevu i inicijativi za zaštitu prava)
- provjera postupanja po ukazanim nepravilnostima

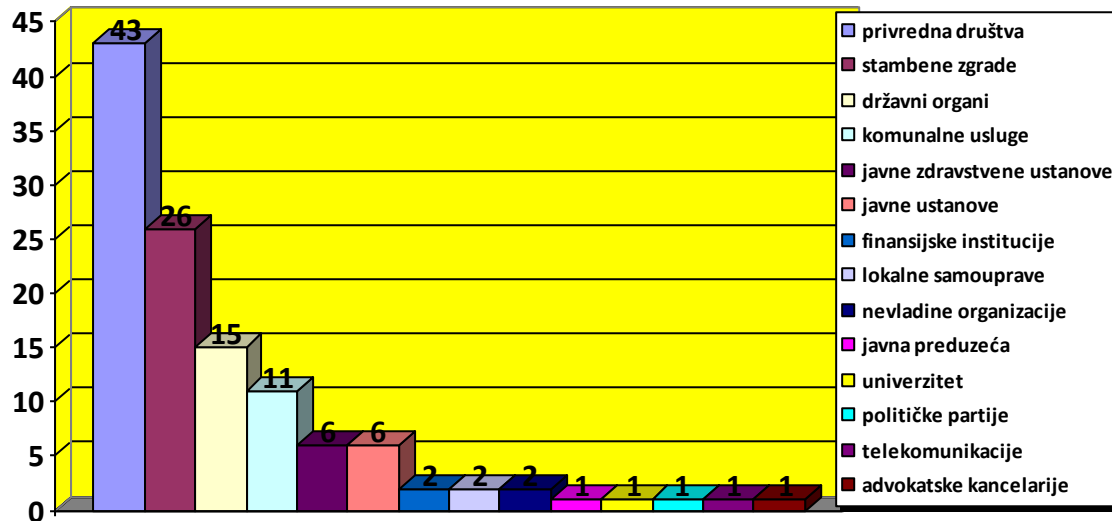
U toku 2019. godine ukupno je izvršeno 118 (stoosamnaest) nadzora, redovnih nadzora 8 (osam), a vanrednih 80 (osamdeset), od čega nadzora po zahtjevima za zaštitu prava 17 (sedamnaest) i nadzora po inicijativi 63 (šesdesettri), dok je po provjeri postupanja po zapisniku - kontrolni nadzori izvršeno 30 (trideset) nadzora. Tokom 2019. godine bilo je i dva (2) zahtjeva za dopunu zahtjeva za zaštitu prava, dva (2) zaključka o odbacivanju postupka i kod 11 (jedanaest) podnešenih inicijativa za zaštitu prava Agencija je, saglasnu članu 62 ZUP-a, prosljedila predmete na dalji postupak nadležnim organima, kao i pet rješenja /nacrt/ po ukazanim nepravilnostima.

Struktura nadzora data je u grafičkom prikazu i to:

- Kod privrednih društava D.O.O, A.D.- izvršeno je 43 (četrdesettri) nadzora,
- U stambenim zgradama izvršeno je 26 (dvadesetšest) nadzora
- U državnim organima izvršeno je 15 (petnaest) nadzora
- DOO Komunalnim uslugama izvršeno je 11 (jedanaest) nadzora
- U javnim zdravstvenim ustanovama izvršeno je 6 (šest) nadzora,

- U javnim ustanovama izvršeno je 6 (šest) nadzora
- Finansijske institucije – banke izvršna su 2 (dva) nadzora
- U lokalnoj samoupravi izvršena su 2 (dva) nadzora,
- U nevladinim organizacijama izvršena su 2 (dva) nadzora,
- Javnim preduzećima izvršen je 1 (jedan) nadzor,
- Kod Univerziteta CG - Rektorat izvršen je 1 (jedan) nadzor,
- Kod političkih partija izvršen je 1 (jedan) nadzor,
- U telekomunikacijama - operateri izvršen je 1 (jedan) nadzor,
- Advokatska kancelarija - 1 (jedan) nadzor.

1.1. Redovan nadzor

Redovan nadzor vrši se na bazi godišnjeg plana Agencije kod rukovaoca zbirke ličnih podataka, odnosno svih kategorija rukovaoca, koji su predviđeni godišnjim planom. Godišnji plan nadzora donosi se sa ciljem da se aktivnosti u odnosu na ovo ovlašćenje usmjere prema tačno određenim sektorima, a u cilju sagledavanja stanja u toj oblasti, počev od zbirke ličnih podataka koje vode rukovaoci zbirke do propisa koje primjenjuju.

Tokom 2019. godine redovnim nadzorima obuhvaćeni su slijedeći subjekti:

1. Telemach doo, Podgorica
2. NVO "Društvo roditelja djece sa posebnim potrebama-Bar"
3. Hotel "Franca" DOO (Hotels Franca), Bar
4. Auto škola "As Team", Podgorica
5. Auto škola "Bolid", Podgorica
6. "SAS Company" d.o.o. Hotel "Boscovich", Podgorica
7. Kuća hemije „Dama“ broj 3, Podgorica
8. Auto centar, Podgorica.

Kontrolom su obuhvaćene zbirke ličnih podataka, koje su u posjedu rukovaoca, a koje su bile predmet nadzora. Kod pojedinih subjekata nadzora, kod kojih su utvrđene

nepravilnosti u obradi ličnih podataka zapisnikom je ukazano na obavezu otklanjanja nepravilnosti dok je u pojedinim slučajevima Savjet Agencije rješenjem naredio preduzimanje mjera na otklanjanju nepravilnosti u obradi ličnih podataka.

1.2. Vanredan nadzor

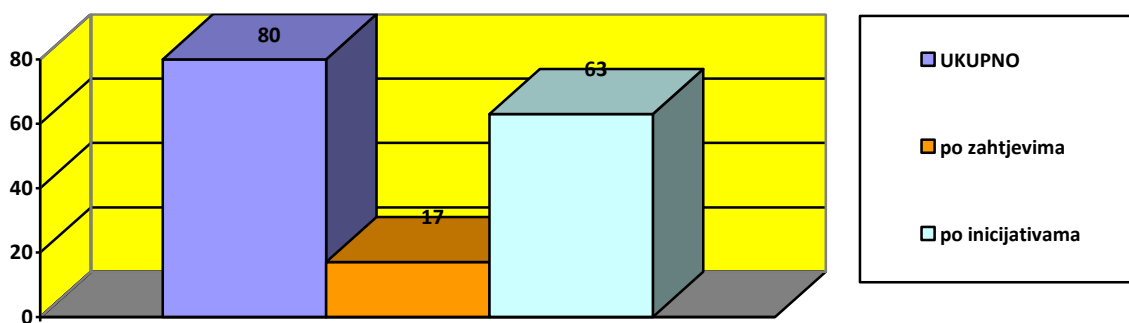
Vanredni nadzori su izvršeni na osnovu podnesenih zahtjeva za zaštitu prava ili inicijativa nosilaca ličnih podataka ili kada je u postupku po službenoj dužnosti ocijenjeno da je za rješavanje konkretnog predmeta neophodno izvršiti nadzor. Imajući u vidu karakter, odnosno prioritet postupanja, Agencija je u cilju što efikasnijeg rješavanja problema, prevashodno vodila računa da postupi po svim zahtjevima građana i time spriječi povredu privatnosti, koja je mogla nastati zbog nezakonite obrade ličnih podataka.

Vanredan nadzor može biti:

- nadzor po zahtjevu za zaštitu prava;
- nadzor po osnovu inicijative za vršenje nadzora;
- nadzor po nalogu starješine organa.

U 2019. godini izvršeno je ukupno 80 (osamdeset) vanrednih nadzora, i to:

- po zahtjevima za zaštitu prava 17 (sedamnaest) i
- po osnovu inicijative za vršenje nadzora 63 (šesdesettri).

1.2.1. Vanredan nadzor po zahtjevima za zaštitu prava

U 2019. godini je izvršeno ukupno 17 (sedamnaest) nadzora po zahtjevima za zaštitu prava, i to kod sljedećih subjekata:

1. Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici
2. Specijalno državno tužilaštvo Crne Gore
3. Addiko banka AD Podgorica
4. D.O.O. "Vodovod i kanalizacija" Danilovgrad
5. NLB Banka A.D. Podgorica
6. Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore

7. D.O.O. "Grijanje", Pljevlja
8. Privredno društvo "DOO "Meridianbet", Podgorica
9. Rektorat Univerziteta Crne Gore, Podgorica.
10. JU Centar za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva
11. Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore
12. Ministarstvo prosvjete Crne Gore
13. DOO Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice
14. D.O.O. „Tabacco S Press“ Tuzi
15. Stambena zgrada – Bulevar Pera Četkovića, blok 9, lamela B, Podgorica
16. Stambena zgrada u ulici Peka Pavlovića br. 46, Cetinje
17. Osnovni sud u Podgorici

1.2.2. Vanredan nadzor po osnovu inicijative za vršenje nadzora

U 2019. godini izvršeno je ukupno 63 (šesdesettri) vanredna nadzora po osnovu inicijative za vršenje nadzora, i to kod sljedećih subjekata:

1. Opštinski odbor Demokratske partije socijalista Bar
2. Apoteka "Kruševac" Montefarm
3. Ministarstvo sporta i mladih Crne Gore
4. Društvo sa ograničenom odgovornošću "Montesa Group" Budva
5. Javno preduzeće za Nacionalne Parkove Crne Gore
6. Osnovni Sud u Kolašinu
7. JZU Opšta bolnica "Blažo Orlandić" Bar
8. Stambena zgrada ul. Velimira Terzića br.15, Podgorica
9. Advokatska kancelarija, Savo Jasnić, advokat iz Podgorice
10. Privredno društvo TEHNOLUX - Pera Četkovića br. 36 u Podgorici
11. Hotel "Princess" doo, Bar
12. Stambena zgrada, Prve Bokeljške brigade, Herceg Novi
13. "Komunalno Kotor" d.o.o. ul. Škaljari bb - Kotor.
14. Stambena zgrada – Ul. Vladike Visionara Borilovića, lamela 10, Podgorica
15. JU Dom starih "Pljevlja"
16. Gelaterija "Slatka Magija" (Algoritam d.o.o.) Bulevar Mihaila Lalića, Podgorica
17. PZU "A MEDIC", Podgorica ul. Beogradska br. 24e, Podgorica
18. Stambena zgrada, Bulevar Ivana Crnojevića br. 75
19. DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" u opštini Kotor
20. D.O.O. "Komunalno" Budva - RJ Rasvjeta
21. DOO "Avala Casino" Budva ul. Mediteranska br. 2, Budva
22. S.R.C. "Budva" D.O.O. Slovenska obala bb, Budva
23. Hotel „Ramada“, Bulevar Save Kovačevića br. 74, Podgorica
24. Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Podgorica
25. Stambena zgrada, 4 jul TS Podgorica
26. Stambeni objekat u ulici Ljuta br.300 (donji put), Dobrota, Kotor
27. Opština Nikšić

28. Crnogorski elektrodistributivni centar-CEDIS-Podgorica
29. "Komunalno Kotor" d.o.o. ul. Škaljari bb - Kotor
30. DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" ul. Ivana Milutinovića br. 12
31. Stambeni objekat u ulici Ljuta /u vlasištvu S.M./ br.300 Kotor
32. Stambena zgrada, ul. Vukašina Markovića bb (Vigrađ Montenegro) Podgorica
33. "Akvila" DOO Podgorica, upravnik stambene zgrade" - Podgorica
34. RJ Tržnice – buvlja pijaca (DOO Komunalne djelatnosti, Bar)
35. Rudnik uglja AD Pljevlja
36. JU "Dnevni centar za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju" Herceg Novi
37. J.U. Srednja stručna škola – Centar za obuku Pljevlja
38. Mjesna zajednica Pinješ II Ulcinj
39. JZU Klinički centar Crne Gore – Operacioni blok Podgorica
40. JU Zavod "Komanski most" Podgorica
41. Stambena zgrada u ul. Mosorska br.15 Podgorica
42. Stambeni objekat Kriva ulica 242, Dobrota, Kotor
43. Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić.
44. "Crnogorski elektrodistributivni sistem" CEDIS - DOO Podgorica
45. DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem", Podgorica
46. Ministarstvo prosvjete Crne Gore
47. DOO „Sportski centar Cetinje“ – hotel „Sport In“, Cetinje
48. Hotel "Zeta", Rafailovići – Budva
49. "JAZ-MRČEVO POLJE" D.O.O., Budva
50. Stambena zgrada, ul. Kralja Nikole br. 317, Podgorica
51. Stambena zgrada Trudbenik 1, Zabjelo – Ljubović, ul. 27. marta - Podgorica
52. DOO "Čelebić Recreativo" – ugostiteljski objekat Terminal 5 (TC "Bazar")
53. Poslovni prostor-skladišta br. 8 (kat. Parc. 606 KO Prijedor II L.N. i br. 344 KO Prijedor II) na adresi Lastva grbaljska bb, Budva
54. Stambena zgrada u ulici Janka Đonovića br. 99, Podgorica
55. Stambena zgrada u ulici Oslobođilačkih ratova bb, Mojkovac
56. Etažni objekat Radovići Novo naselje bb Juri Gagarina bb Tivat
57. Novi vinarski podrum– "13 Jul Plantaže" a.d. Podgorica
58. Restoran– "13 Jul Plantaže" a.d. Podgorica
59. Diskont "Bulevar Save Kovačevića" – "13 Jul Plantaže" a.d. Podgorica
60. Diskont "Bulevar Svetog Petra Cetinjskog"–"13 Jul Plantaže" a.d. Podgorica
61. Diskont "Vranac" – "13 Jul Plantaže" a.d. Podgorica u ulici Bracana Bracanovića
62. Diskont "Vranjina" – "13 Jul Plantaže" a.d. Podgorica
63. Ribnjak "Mareza" – "13 Jul Plantaže" a.d. Podgorica

1.3. Dopunski nadzor

U 2019. godini nije bilo dopunskih nadzora.

1.4. Provjera postupanja

U izvještajnom periodu izvršeno je 30 (trideset) kontrolnih nadzora – (provjera postupanja), i to kod sljedećih subjekata:

- 1) Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić – FJ Snabdijevanje, Regionalni centar Podgorica
- 2) Hotel "Franca" DOO (Hotels Franca), Bar
- 3) Hotel "Princess" DOO, Bar
- 4) Stambena zgrada Bulevar Pera Četkovića, blok 9, lamela B, Podgorica
- 5) TEHNOLUX doo, adresa: Bulevar Pera Četkovića br. 36 u Podgorici
- 6) Privredne komore Crne Gore, Podgorica.
- 7) DP hotel Facility DOO Kotor – hotel ALLURE PALAZZI Dobrota, Kotor
- 8) Stambena zgrada u ulici Peka Pavlovića br. 46, Cetinje
- 9) Ministarstva sporta i mladih Crne Gore
- 10) Gelaterija "Slatka Magija" (Algoritam d.o.o.) Podgorica
- 11) D.O.O. "Vodovod i kanalizacija" Danilovgrad
- 12) "Komunalno Kotor" d.o.o.. Kotor
- 13) Daido metal Kotor AD, Kotor
- 14) Stambena zgrada, Bulevar Ivana Crnojevića br. 75 Podgorica
- 15) Sekretarijata za komunalno-stambene poslove Opštine Budva
- 16) PZU "A MEDIC", Podgorica
- 17) Stambena zgrada, ul. Mitra Bakića br.12/2 Podgorica
- 18) "Komunalno Kotor" d.o.o. Kotor - Gradskoj pjaci
- 19) Ribnjak "Mareza" – "13 Jul Plantaže" a.d. Podgorica
- 20) Gelaterija "Slatka Magija" (Algoritam d.o.o.) Podgorica
- 21) Stambena zgrada, 4 jul TS – 1 Tuški put Podgorica
- 22) Stambena zgrada, Bulevar Ivana Crnojevića br. 75 Podgorica
- 23) Stambena zgrada, ul.Vukašina Markovića (Vigrađ Montenegro) Podgorica
- 24) JU Zavod "Komanski most" Podgorica
- 25) "SAS Company" d.o.o.Hotel "Boscovich"; Marka Miljanova br. 55, Podgorica
- 26) DOO „Sportski centar Cetinje“ – hotel „Sport In“, Cetinje
- 27) Hotel "Zeta", Rafailovići – Budva
- 28) "JAZ-MRČEVO POLJE" D.O.O., Budva
- 29) Stambena zgrada u ulici Janka Đonovića br. 99, Podgorica
- 30) Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore

1.5. Primjeri obavljenih nadzora

Primjer 1.

Telemach doo

Saglasno potpisanom memorandumom o saradnji u oblasti zaštite ličnih podataka, sa kontrolorima Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost,

kod operatora TELEMACH Podgorica, izvršeno je trinaest nadzora kod pomenutog subjekta, sa ovlašćenim kontrolorima AEK-a.

U cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja nad sprovođenjem Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, izvršen je nadzor kod društva za telekomunikacije Telemach d.o.o. Podgorica. U postupku nadzora vršena je kontrola obrade ličnih podataka korisnika usluga od momenta zaključivanja Ugovora o zasnivanju pretplatničkog odnosa do momenta kada lice prestaje da bude korisnik usluge.

Na osnovu izvršene kontrole Telemach-u je naloženo sledeće:

- da izmijeni interni akt-Politika korišćenja interneta u Informacionom sistemu kompanije od 29.01.2018. godine na način što će isti uskladiti sa članom 20 ZZPL-a u dijelu koji se odnosi na korišćenje e-maila od strane zaposlenih odnosno predvidjeti obavezu obavješćavanja zaposlenih o svrsi, načinu, pravnom osnovu obrade, pravu pristupa i korisniku ličnih podataka;
- da ažurira bazu ličnih podataka pretplatnika na način što će podaci sadržani u istoj odgovarati podacima iz pretplatničkog Obrasca-Ugovora i što će u slučaju obavješćavanja od strane pretplatnika o izmjeni podataka iste blagovremeno evidentirati u elektronskoj bazi, u skladu sa članom 174 stav 2 ZEK-a odnosno čl. 6 i 22 ZZPL-a;
- da izmijeni obrazac Reversa za satelitsku opremu, na način što će iz istog ukloniti podatak o JMBG, jer je obrada ovog podatka za navedene svrhe suprotna članu 2 stav 2 ZZPL-a odnosno predstavlja obradu podataka u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade;
- da odredi krajnji rok za čuvanje podataka o korisnicima-pretplatnicima kojima je prestao korisnički odnos nakon čijeg protoka je dužan da podatke briše iz elektronske baze odnosno da uništi podatke u papirnoj formi a koji ,prema članu 174 stav 6 ZEK-a ne smije biti kraći od godinu dana od dana prestanka pretplatničkog odnosa, odnosno koji shodno članu 3 stav 2 ZZPL-a ne smije biti duži od vremena koje je potrebno za namjenu za koju su lični podaci prikupljeni te da Internim Pravilnikom propiše proceduru za uništavanje ovih podataka;
- da saglasno čl.15 ZZPL-a pozivanje i obavješćavanje korisnika odnosno direktni marketing vrši na način što će utvrditi listu korisnika koji se pozivaju u svrhe direktnog marketinga, a koji su dali prethodnu saglasnost za obradu podataka u navedene svrhe, koja opcija im se nudi prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa i izmijeniti praksu pribavljanja saglasnosti na način što će se u kvadratiću umjesto štrikiranja upisivati DA ili NE kako bi se moglo dokazati da je lice dalo pristanak za obradu ličnih podataka;
- da Pravilnik o zaštiti ličnih podataka broj 772 od 08.06.2018. godine dopuni odredbama kojim se uređuje zaštita ličnih podataka obrađenih putem video nadzora, saglasno čl. 26 stav 2 tačka 10 ZZPL-a.
- da, u skladu sa čl. 20 ZZPL-a, na adekvatan način obavijesti pretplatnike da se njihovi lični podaci iznose u Sloveniju gdje se čuvaju u Data centru operatora Telemach Slovenija u Ljubljani;

- da pribavi pisanu saglasnost Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama za iznošenje ličnih podataka pretplatnika u Srbiju (SBB), saglasno čl.41 ZZPL-a;
 - da iz pojedinih personalnih dosijea, koji sadrže fotokopije ličnih karata iste fizički uništi jer je predmetna obrada suprotna čl.2 stav 2 ZZPL-a
- Subjekt nazora u svemu je postupio po ukazanim nepravilnostima.

Primjer 2.

Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić.

Izvršen je nadzor po Inicijativi br. 05-19-7912-1/19 od 21.10.2019. godine, vezano za utvrđivanje zakonitosti obrade ličnih podataka od strane EPCG - Direkcije za ljudske resurse koja je prikuplja lične podatke o zaposlenim i o članovima njihovih porodica putem Upitnika o osnovnim podacima o zaposlenom/oj i podacima iz radnog odnosa, koji podaci se, između ostalog, odnose na njihovu privatnost.

U prilogu Inicijative dostavljen je obrazac Upitnika o osnovnim podacima o zaposlenom/oj i podacima iz radnog odnosa. Upitnikom se traže sljedeći lični podaci: prezime, ime, prethodno prezime, ime jednog roditelja, pol, JMBG, broj lične karte, mjesto izdavanja, datum izdavanja, državljanstvo, bračni status (neoženjen/neudata, oženjen/udata, udovac/udovica, vanbračna zajednica); podaci o članovima porodice-ime, JMBG, srodstvo, osiguran preko EPCG; kontakt podaci- adresa stanovanja, broj telefona u kancelariji, broj službenog mobilnog telefona, e-mail; podaci o dodatnom obrazovanju- licence i sertifikati, pohađane obuke, pohađani kursevi stranih jezika; ostali podaci- vozačka dozvola (kategorija), posebna kategorija ličnih podataka: podaci o zdravstvenom stanju (krvna grupa, ljekarsko uvjerenje, dobrovoljni davalac krvi, invalidnost/tjelesno oštećenje, kategorija invalidnosti, brojilo(preplatnički broj, opština šifra vlasništva (vlasnik, suvlasnik, kod roditelja, podstanar); ostala brojila (vlasnik, suvlasnik, kod roditelja, podstanar); svojeručni potpis.

U postupku nadzora utvrđen su sledeće nepravilnosti i naloženo subjektu da otkloni utvrđene nepravilnosti:

Da se izbrišu lični podaci članova porodice zaposlenog, prikupljeni putem Upitnika o osnovnim podacima o zaposlenom i podacima iz radnog odnosa (LJR.PRO3.0B05), koji nisu zdravstveno osigurani po osnovu zaposlenog kao osiguranika, a koji se odnose na ime, srodstvo i JMBG shodno članu 2 stav 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti;

Da se izbrišu lični podaci zaposlenog, prikupljeni putem predmetnog Upitnika, koji se odnose na bračni status zaposlenog (neoženjen/neudata, oženjen/udata, udovac/udovica, vanbračna zajednica) shodno članu 2 stav 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i čl. 18 Zakona o radu;

Da se izbrišu lični podaci zaposlenog, prikupljeni putem predmetnog Upitnika, koji se odnose na preplatni broj zaposlenog (preplatnički broj, opština šifra vlasništva; vlasnik, suvlasnik, kod roditelja, podstanar); ostala brojila (vlasnik, suvlasnik, kod roditelja, podstanar), shodno članu 2 stav 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti;

Da se izbrišu lični podaci zaposlenog, prikupljeni putem predmetnog Upitnika, koji se odnose na krvnu grupu, shodno članu 13 stav 1 t. 1 Zakona o zaštiti podataka;

Da subjekt nadzora, prilikom buduće obrade podataka o zaposlenim, koji se odnose na podatke iz i u vezi sa radnim odnosom u EPCG, dostavi obavještenje vezano za prikupljanje podatka o svrsi, pravnom osnovu za obradu ličnih podataka, o tome da li je davanje ličnih podataka obavezno ili dobrovoljno, korisniku ličnih podataka i pravnom osnovu za davanje podataka na korišćenje, o mogućim posljedicama odbijanja davanja tih podataka, pravu pristupa ličnim podacima i pravu na ispravljanje ličnih podataka koji se odnose na lice shodno članu 20 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 3.

Rektorat Univerziteta Crne Gore

Izvršen je nadzor po Inicijativi br. 05-19-7017-1/19 od 05.09.2019. godine, upućenu od strane X.X. vezano za navodnu nezakonu obradu ličnih podataka prilikom javnog objavljivanja ličnih podataka – imena i prezimena studenata koji su oslobođeni plaćanja školarina, po osnovu statusa lica sa invaliditetom u glasilu „Bilten“ Univerziteta Crne Gore.

U postupku nadzora konstatovalo je:

Na osnovu uvida u Biltene (broj 385; broj 412; broj 439; broj 440; broj 443) konstatovano je da subjekt nadzora kao rukovalac zbirke ličnih podataka vršio je obradu ličnih podataka na način što su objavljene odluke Upravnog odbora u štampanoj i elektronskoj formi, u kojima su navedeni lični podaci u vidu imena i prezimena podnosioca Zahtjeva odnosno naziva Udruženja koji su podnijeli Zahtjev za oslobađanje plaćanja školarine a po osnovu lica sa invaliditetom, bez navođenja stepena i kategorije invalidnosti, što je u skladu sa članom 2 stav 1 i 2 i članom 10 stav 2 tačka 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Konvencije o pravima lica sa invaliditetom čl.1 stav 2 definisano je da lica sa invaliditetom koje imaju dugoročna fizička, mentalna, intelektualna ili senzorna oštećenja koja u sadejstvu sa različitim barijerama mogu otežati puno i efektivno učešće ovih lica u društvu na osnovu jednakosti sa drugima. Dakle, invalidnost je stanje koje, shodno tački e Preambule Konvencije o pravima lica sa invaliditetom „proističe iz interakcije lica sa oštećenjima sa okolinskim barijerama koje se odražavaju u stavovima zajednice a otežavaju puno i efektivno učešće lica sa invaliditetom u društvu na osnovu jednakosti sa ostalim članovima tog društva“, te se kao takva ne može tretirati kao bolest. U tom smislu obrada ličnih podataka lica sa invaliditetom koja se odnose na status lica sa invaliditetom ne potpada pod posebnu kategoriju ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačka 7, koja obrada podrazumeva zakonsku restriktivniju obradu u smislu člana 13 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 4.

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore

Izvršen je nadzor po Zahtjevu za zaštitu prava, br. 05-18-7620-1/19 od 27.09.2019. godine, upućenog od strane D. T., u cilju utvrđivanja zakonitosti obrade ličnih podataka od starne Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore. Naime, kako se navodi u Zahtjevu za zaštitu prava, Fond za zdravstveno osiguranje je bez saglasnosti podnosioca Zahtjeva ušao u njegov zdravstveni karton, nakon što se pisanim putem

obratio Ministarstvu zdravlja za informaciju o cijenama lijekova, pri tom nije naveo koje lijekove koristi.

U postupku nazora utvrđeno je sljedeće činjenično stanje:

Podaci o medicinskoj terapiji korisnika, shodno članu 9 stav 1 tačka 7, predstavljaju posebnu kategoriju ličnih podataka tzv. osjetljivih podataka koji se posebno označavaju i štite, shodno Pravilniku o načinu označavanja i zaštite posebne kategorije ličnih podataka ("Službeni list Crne Gore", br. 011/11 od 18.02.2011) i obrađuju pod uslovima propisanim članom 13 ZZPL-a. Shodno članu 13 stav 1 tačka 1 obrada posebne kategorije ličnih podataka se može vršiti samo uz izričitu saglasnost lica. S tim u vezi, uvidom u dopis Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, br.08-187/2019-2, konstatuje se da je subjekt nadzora vršio uvid u elektronski karton podnosioca Zahtjeva za zaštitu prava, kojom prilikom je utvrđeno da je podnosilac Zahtjeva za zaštitu prava tokom 2018. i 2019. godine realizovao lijek Mostrafin putem Rp-a, koji se nalazi na listi lijekova, te da je kontradiktorno i lijek Mostrafin i lijekove iz iste terapijske grupe Avodart i Tamsol koje podnosilac Zahtjeva kupuje. Nadalje, nadzorom je nedvosmisleno utvrđeno na osnovu izjave ovlašćenih predstavnika subjekta nadzora, da je vršen uvid u medicinsku terapiju - lijekove koje podnosilac Zahtjeva koristi, pristupom namjenskom izvještaj „Potrošnja po osiguraniku“, a koji spadaju u posebnu kategoriju ličnih podataka, i to bez saglasnosti lica čiji se podaci obrađuju, što nije u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, član 2 stav 1 i 2, koji jasno definiše da se lični podaci mogu obrađivati za namjenu koja je određena zakonom ili uz prethodno pribavljenu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju, kao i da se lični podaci ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom. Lični podaci koji se odnose na zdravstveno stanje pacijenta odnosno na medicinsku terapiju koju isti koristi, predstavljaju posebnu kategoriju ličnih podataka (čl. 9 st. 1 tač. 7 Zakona), koji se mogu obrađivati samo uz izričitu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju (čl.13 st.1 tač. 1 Zakona).

Vršenje uvida u medicinsku terapiju, a u svrhu davanja odgovora na informaciju koja se tiče razlike u visini cijena lijekova predstavlja prekomjernu obradu ličnih podataka u smislu čl. 2 st. 2 Zakona, odnosno obradu posebne kategorije ličnih podataka bez izričite saglasnosti lica čiji se podaci obrađuju, što je suprotno članu 13 stav 1 tačka 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 5.

Opštinski odbor Demokratske partije socijalista Bar

Izvršen je nadzor po Inicijativi od strane odbornika u Skupštini opštine Bar Dragana Tufegdžića, Momčila Lekovića i Dijane Pejović, br.05-19-12366-1/18 od 28.12.2018 godine, vezano za utvrđivanje činjeničnog stanja u pogledu zakonitosti obrade ličnih podataka iz Biračkog spiska koji su korišćeni prilikom analize potpisnika peticije građana Bara kojom se osporavao DUP Skupštine opštine Bar prema kome je planirana izgradnja vrtića u dvorištu gimnazije "Niko Rolović" i Ekonomsko-ugostiteljske škole. Naime, kako se navodi u Inicijativi, na V sjednici Skupštine opštine Bar, povodom rasprave po prvoj tački dnevnog reda, Predsjednica Opštinskog odbora DPSa, Branka Nikezić je izjavila: "Mi smo se mimo Statuta, mimo Odbora za statut i propise bavili

analizom tih potpisa i došli do nekih podataka...inicijativu od ukupnog broja potpisnika u Biračkom spisku potpisalo je 82%, 2.253 građana. Od ukupnog broja potpisnika u Birački spisak nije upisano 12,5%..I kao što znate inicijativu je potpisalo 2.721 građanin što čini 7,11% od ukupnog broja upisanih građana u Birački spisak Opštine Bar..”U daljem izlaganju dati su statistički procenti potpisnika petcije u odnosu na broj (ne) upisanih građana u Biračkom spisku opštine Bar, odnosno njihovu teritorijalnu zastupljenost u odnosu na gradsko područje. Takođe, vršena je analiza podataka na osnovu starosne strukture potpisnika petcije. Pored toga, izjavljeno je: “Dakle, ne nemamo to, imamo političku pripadnost.” Audio snimak sa Sjednice dostavljen je u prilogu Inicijative.

U postupku nadzora konstatovano je:

Članom 2 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da se “lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način.” što znači da za svaku obradu u smislu člana 9 stav 1 tačka 2 Zakona mora postojati pravni osnov za obradu ličnih podataka određen na osnovu pozitivnopravnih propisa koji uređuju određenu oblast ili na osnovu saglasnosti lica na koje se podaci odnose. U predmetnom slučaju obrada ličnih podataka je vršena bez saglasnosti lica na koja se podaci odnose. Dakle, u slučaju kad su namjena ličnih podataka i način njihove obrade propisani zakonom, rukovalac zbirke ličnih podataka određuje se tim zakonom shodno članu 6 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Prilikom vršenja nadzora od subjekta nadzora naveden je član 39 stav 1 alineja 1 Statuta Opštine Bar kao pravni osnov obrade ličnih podataka iz Građanske inicijative, uz koju je u prilogu dostavljena Peticija potpisana od strane 2721 građanina, na osnovu kog je vršen uvid u predmetnu Peticiju, što je saglasno članu 38 stav 1 tačka 30 Zakona o lokalnoj samoupravi u smislu člana 10 stav 5 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Vezano za utvrđivanje činjeničnog stanja u pogledu kog pravnog osnova je subjekt nadzora u posjedu fotokopija Izvoda iz Biračkog spiska za opštinu Bar, naveden je član 77 Zakona o izboru odbornika i poslanika. Predmetni član Zakona u stavu 8 propisuje da uvid u izborni materijal i njegovo fotokopiranje, nakon isteka roka od sedam dana od dana održavanja izbora, može ostvariti parlamentarna stranka na osnovu podnijetog zahtjeva. S tim u vezi, konstatuje se da subjekt nadzora ima pravni osnov da bude u posjedu fotokopija izbornog materijala na način i pod uslovima propisanim članom 77 stav 8 Zakona o izboru odbornika i poslanika kao korisnik ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, a na osnovu člana 10 stav 5 i člana 17 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Prednje navedeno konstatovano je na osnovu nesporno utvrđenog činjeničnog stanja (dokazi: Zahtjev OO DPS Bar, br. br.229/18 od 29.05.2018 godine, fotokopije izvoda iz biračkog spiska) i prednje pomenutih zakonskih odredbi.

Shodno članu 18 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti lični podaci se mogu koristiti samo za vrijeme potrebno za ostvarivanje svrhe koja je navedena u zahtjevu za davanje podataka na korišćenje, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. U pogledu zakonitosti dalje obrade ličnih podataka iz Biračkog spiska koji su korišćeni prilikom analize potpisnika petcije građana Bara kojom se osporavao DUP Skupštine opštine Bar prema kome je planirana izgradnja vrtića u dvorištu gimnazije “Niko Rolović” i Ekonomsko-ugostiteljske škole, a na osnovu izjave Branke Nikezić, predsjednice OODPS

Bar (autentični audio snimak sa V sjednice Skupštine opštine Bar (od 2:22:28 do 2:33:53) "...Znači, inicijativu od ukupnog broja potpisnika u Biračkom spisku potpisalo je 82%, 2.253 građana. Od ukupnog broja potpisnika u Birački spisak nije upisano 12,5%...Na osnovu dostupnih podataka nije moguće bilo identifikovati 2,94% potpisnika. I kao što znate inicijativu je potpisalo 2.721 građanin što čini 7,11% od ukupnog broja upisanih građana u Birački spisak Opštine Bar. Dalje, podaci koji će vam možda nešto značiti a možda i neće, što se tiče broja potpisnika inicijative na osnovu teritorijalne zastupljenosti i kad to pominjem onda posebno mislim na uže gradsko područje odnosno na sve četiri Topolice kako mi to dijelimo administrativno. Topolica I 6,34 građanina je potpisalo, Topolica II 13,1, Topolice III 13,0, Topolica IV 16,1. Ukupno na sve četiri Topolice potpisao je 971 građanin, što čini 43% upisanih građana za područje Topolice. Broj potpisnika inicijative iz drugih djelova barske opštine je 56%." , kao i pisane izjave u kojoj navodi : „ Analizu sam radila samostalno u pripremi za učešće u raspravi na sjednici Skupštine opštine povodom predmetne Peticije građana imajući u vidu prava koja imam kao odbornik po zakonu i Statutu. Analiza je rađena u papirnoj formi." konstatuje se sljedeće. Članom 2 stav 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da se lični podaci ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom. Na osnovu prednje izloženog jasno i nedvosmisleno je utvrđeno da su lični podaci građana iz fotokopija Izvoda Biračkog spiska za opštinu Bar korišćeni za analizu potpisnika Peticije koju je potpisao 2721 građanin Bara, što je suprotno namjeni ličnih podataka za koju su prikupljeni, koja namjena je utvrđena članom 2 stav 2 Zakona o biračkom spisku na osnovu kog birački spisak predstavlja javnu ispravu, koja služi samo za izbore, odnosno za zaštitu biračkog prava i sprovođenja izbornog procesa shodno čl. 1, čl.10 i čl.77 Zakona o izboru odbornika. S tim u vezi, konstatuje se da je korišćenjem ličnih podataka od strane odgovornog lica subjekta nadzora, na prednji navedni način, vršena obrada ličnih podataka birača iz Biračkog spiska suprotno namjeni za koju su prikupljeni što je zabranjeno shodno članu 43 stav 2 Ustava Crne Gore, odnosno suprotno članu 2 st.1 i 2, čl.4a stav 4a stav 3 , čl.5 stav1 i čl.18 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 6.

CEDIS - Podgorica

Izvršen je nadzor po Inicijativi MUP-a Uprave policije Centar bezbjednosti Podgorica br. 05-19-12050-1/19 od 20.12.2018. godine, koji su obilaskom lica mjesta konstatovali; da se na betonskom stubu rasvjete, koji se nalazi na raskrsnici ulici IX Crnogorske brigade i Iva Andrića u Zagoriču, postavljene kamere od strane N.N. lica kojim se snima javna površina.

U postupku nadzora konstatovano je sledeće:

- da su na betonskom stubu ulici Iva Andrića naselje Zagorič postavljene kamere od strane N.N. lica.
- da je nesporno utvrđeno da je postavljeni betonski stub u vlasništvu CEDIS-a.

- da postavljene kamere koje svojim opsegom zahvataju javnu površinu, su instalirane na način i poduslovima suprotno čl.35, čl.37 i čl.40 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

U zakonskom roku subjekt nadzora, Cedis Podgorica uložio je prigovor na zapisnik Savjetu Agencije.

Savjet Agencije donio je Rješenje br. 05-19-12050-15/18 od 21.06.2019.godine:
I Odbija se Prigovor br. 05-19-12050-13/18 od 25.04.2019. godine, koji je izjavljen od strane Crnogorskog elektrodistritivnog sistema - CEDIS doo Podgorica na Zapisnik o izvršenom nadzoru br.05-19-12050-12/18 od 15.04.2019.godine, kao neosnovan.
II Naređuje se CEDIS-u doo Podgorica, da se kamere instalirane na betonskom stubu kojim gazduje CEDIS na raskrsnici ul. Iva Andrića i IX Crnogorske brigade naselje Zagorič Podgorica koje vrše video nadzor javne površine uklone u roku od 15 dana od dana prijema ovog Rješenja.
III Subjekt nadzora- CEDIS doo Podgorica, odnosno odgovorno lice u subjektu nadzora dužno je, u roku od tri dana od isteka roka određenog za izvršenje mjere iz stava II ovog Rješenja pisanim putem obavijesti Agenciju da li su naređene mjere

1.6. Rješenja

U toku 2019. godine, Agencija je donijela ukupno 15 Rješenja kao i 1 (jedan) Zaključak o odbijanju Zahtjeva za zaštitu prava zbog nenadležnosti, postupajući po presudi Upravnog suda, od čega 5 (pet) o odbijanju zahtjeva za uvođenje video nadzora, 1 (jedno) o odbijanju zahtjeva zbog nenadležnosti, 1 (jedno) po presudi Upravnog suda, 1 (jedno) po zahtjevu za odlaganje izvršenja rješenja, 2 (dva) rješenja kojima su usvojeni zahtjevi odnosno naređene mjere za otklanjanje nepravilnosti, dok je po prigovoru donijeto 5 (pet) rješenja.

Rješenja su izdata sljedećim subjektima:

1) Rješenje br. 06-11-474-5/19 od 22.02.2019. godine kojim se odbija Zahtjev br.06-11-474-1/19 od 21.01.2019.godine Službe Komunalne policije Opštine Plav za dobijanje saglasnosti za uvođenje sistema video nadzora komunalne infrastrukture sa ukupno 27 kamera u cilju sprječavanja odlaganja smeća van mjesta propisanih za to i identifikacije počinitelja prekršaja, kao neosnovan;

2) Rješenje br. 06-10-6149-15/18 od 15.05.2019. godine kojim se djelimično odbija Zahtjev za izdavanje saglasnosti za uvođenje video nadzora na objektu Daido Metal, Kotor AD, br.06-10-6149-1/18 od 18.06.2018.godine i naređuje se otklanjanje nepravilnosti u obradi ličnih podataka,

3) XX iz Herceg Novog, Rješenje o odbijanju Zahtjeva zbog nenadležnosti, br. 05-19-9781-11/17 od 08.10.2019. godine,

4) Rješenje br. 06-10-6912-7/19 od 05.12.2019. godine kojim se odbija Zahtjev br. 06-10-6912-1/19 od 29.08.2019. godine Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić za dobijanje saglasnosti za uvođenje sistema video nadzora u holu Upravne zgrade u ul. Vuka Karadžića br. 2, Nikšić i u holu zgrade FC Snabdijevanje, ul. Marka Miljanova bb Nikšić, kao neosnovan,

5) Rješenje br. 06-10-6811-5/19 od 05.12.2019. godine kojim se odbija Zahtjev br. 06-10-6811-1/19 od 23.08.2019. godine Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić za dobijanje saglasnosti za uvođenje sistema video nadzora u dijelu koji se odnosi na uvođenje video nadzora u holu Upravne zgrade u Podgorici, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog, br. 18, kao neosnovan,

6) Rješenje br. 05-19-7539-10/19 od 17.12.2019. godine kojim se odbija Zahtjev za dobijanje saglasnosti za uvođenje sistema video nadzora, br. 05-19-7539-8/19 od 04.12.2019. godine Hotela "ZETA", Rafailovići BB, Budva, koji se odnosi na kamere K5, K6, K8, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K22, koje su postavljene suprotno čl. 2, 10 i 36 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kao neosnovan i naređuje se otklanjanje nepravilnosti u obradi ličnih podataka,

7) Rješenje br. 05-18-11674-9/18 od 07.02.2019. godine kojim se odbija Prigovor br. 05-18-11674-7/18 od 09.01.2019. godine, izjavljen od strane XX iz Ulcinja, na Zapisnik o nadzoru br. 05-18-11674-3/18 od 13.12.2018. godine, kao neosnovan,

8) Rješenje br. 05-19-12050-15/18 od 21.06.2019. godine kojim se Odbija se Prigovor br. 05-19-12050-13/18 od 25.04.2019. godine, koji je izjavljen od strane Crnogorskog elektro distributivnog sistema - CEDIS doo Podgorica na Zapisnik o izvršenom nadzoru br.05-19-12050-12/18 od 15.04.2019.godine, kao neosnovan i naređuje se otklanjanje nepravilnosti u obradi ličnih podataka,

9) Rješenje br. 05-18-2096-15/19 od 25.06.2019. godine kojim se odbija Prigovor br. 05-18-2096-13/19 od 23.04.2019. godine koji je podnositeljka Zahtjeva za zaštitu prava XX izjavila na Zapisnik o izvršenom nadzoru br.05-18-2096-9/19 od 11.04.2019.godine, kao neosnovan,

10) Rješenje br. 05-18-163-19/19 od 27.06.2019. godine kojim se odbija Prigovor, br. 05-18-163-17/19 od 25.04.2019. godine, izjavljen na Zapisnik o nadzoru br. 05-18-163-13/19 od 15.03.2019. godine, od strane XX i XX iz Podgorice, preko punomoćnika Asanović Nebojše, advokata iz Podgorice, kao neosnovan,

11) Rješenje br. 06-10-1869-10/19 od 12.07.2019. godine kojim se odbija Prigovor br. 06-10-1869-7/19 od 22.04.2019.godine, koji je izjavljen od strane JU Dom starih „Pljevlja“, ul. Dušana Obradovića br. 20 Pljevlja na Zapisnik o izvršenom nadzoru br. 06-10-1869-4/19 od 10.04.2019. godine, kao neosnovan i naređuje se otklanjanje nepravilnosti u obradi ličnih podataka,

12) Rješenje br. 06-29-1876-29/19 od 20.09.2019. godine kojim se odbija Zahtjev Opštine Kotor – Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, br. 06-29-1876-24/19 od 31.07.2019. godine za odlaganje izvršenja Rješenja, br. 06-29-1876-22/19 od 01.07.2019. godine, kao neosnovan,

13) Rješenje br. 05-19-1028-12/19 od 10.05.2019. godine kojim se Odbija Prigovor br. 05-19-1028-10/19 od 11.03.2019. godine, koji je izjavljen od strane Addiko Banka AD Podgorica na Zapisnik o izvršenom nadzoru br. 05-19-1028-10/19 od godine, kao neosnovan i naređuje se otklanjanje nepravilnosti u obradi ličnih podataka,

14) Rješenje br. 05-18-10313- 18/18 od 24.05.2019. godine kojim se Odbija Prigovor br. 05-18-10313-13/18 od 31.01.2019.godine, koji je izjavljen od strane XX, kojeg zastupa advokat Darko Dragović iz Podgorice, na Zapisnik o izvršenom nadzoru,

br. 05-18-10313-4/18 od 06.11.2018. godine, kao neosnovan i naređuje se Opštini Ulcinj otklanjanje nepravilnosti u obradi ličnih podataka,

15) Rješenje br. 05-19-9779-17/17 od 21.06.2019. godine po Presudi Upravnog suda, kojim se odbija Prigovor br.05-19-9779-15/17 od 19.04.2019.godine izjavljen od strane XX iz Podgorice na Zapisnik o izvršenom nadzoru br.05-19-9779-3/17 od 05.10.2017.godine i Zapisnik o ponovnom nadzoru br.05-19-9779-6/17 od 07.11.2017.godine,

16) Zaključak br. 06-40-7709- 12/17 od 22.02.2019. godine po Presudi Upravnog suda kojim se odbija Zahtjev za zaštitu prava XX, Škaljari bb Kotor, br. 03-6849/15 od 17.11.2015.godine, zbog nenadležnosti.

Protiv rješenja koja je donijela Agencija nije moguće uložiti žalbu ali je dopušteno pokretanje upravnog spora, u svrhu preispitivanja njegove zakonitosti. U ovom izvještajnom razdoblju, nezadovoljne stranke su podnijele pred Upravnim sudom 6 tužbi protiv rješenja koje je donijela Agencija. Tužbe su podnijeli:

- "NLB BANKA" AD Podgorica
- XX iz Podgorice
- XX i XX iz Podgorice, kojeg zastupa Advokat iz Podgorice
- Addiko bank a.d. Podgorica Podgorica
- DOO „Crnogorski elektrodistributivni sistem“ Podgorica
- XX iz Ulcinja

S tim u vezi izrađeni su Odgovori na tužbe koji su zajedno sa spisima predmeta dostavljeni na nadležno postupanje Upravnom sudu. U ovim odgovorima na tužbe Agencija je predložila da se odbiju tužbeni zahtjevi, kao neosnovani, i potvrde Rješenja Agencije.

1.7. Zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka

U izvještajnom periodu nisu podnijeti Zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka.

2. EVIDENCIJA ZBIRKI LIČNIH PODATAKA

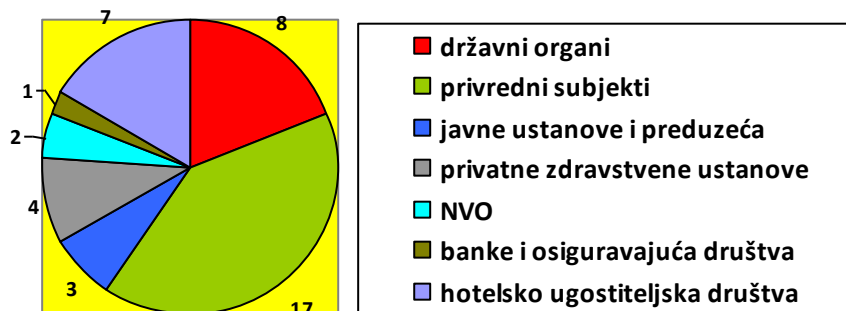
2.1. Dostavljanje zbirki ličnih podataka

U izvještajnom periodu, na adresu Agencije dostavljeno je 118 evidencije o zbirkama ličnih podataka. Evidencije su dostavljene od strane 40 rukovalaca.

Broj rukovalaca i zbirki razvrstanih po sektorima je sljedeći:

- državni organ, organ državne uprave i lokalne samouprave 8 rukovaoca (26 zbirki),
- privredni subjekti 17 rukovaoca (39 zbirki),
- javne ustanove i preduzeća 3 rukovaoca (10 zbirki),

- NVO sektor 2 rukovaoca (8 zbirki),
- privatne zdravstvene ustanove i laboratorija 4 rukovaoca (14 zbirki),
- banke i osiguravajuća društva 1 rukovalac (2 zbirke),
- hotelsko – ugostiteljska društva 7 rukovaoca (19 zbirki).

2.2. Saglasnosti za uspostavljanje zbirki ličnih podataka

U navedenom periodu, ukupno je izdato **35** saglasnosti za uspostavljanje zbirki ličnih podataka odnosno za uvođenje video nadzora. Saglasnosti su date onim rukovaocima koji su shodno upućenim Zahtjevima za davanje saglasnosti, dostavili potrebnu dokumentaciju čime su ispoštovani članovi 35, 36 i 39 Zakona kojima su propisani uslovi i način uvođenja video nadzora kod javnog sektora, privrednog društva, drugog pravnog lica i preduzetnika. Obavezna dokumentacija koja se Agenciji dostavlja uz Zahtjev za davanje saglasnosti je:

- Interno Pravilo o zaštiti ličnih podataka;
- Odluka o uvođenju video nadzora;
- Mišljenje - Izjava predstavnika sindikata ili predstavnika zaposlenih o uvođenju video nadzora;
- Evidencija podataka o zbirkama podataka - video nadzor, na propisanom obrascu;
- Informacija o opštim karakteristikama kamera.

Saglasnost je data sljedećim rukovaocima:

1) Zavod za zapošljavanje Crne Gore, saglasnost za uvođenje video nadzora u prostorijama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Biroa rada Nišić, u ul. Lazara Sočice br.4;

2) Daido Metal AD Kotor, saglasnost za uvođenje video nadzora na objektu za kamere prvog DVR uređaja K1 do K8; drugog DVR uređaja K1 do K16 i trećeg DVR uređaja K1 do K4 i K6 do K8, Br. 06-10-6149-16/18 od 15.05.2019. godine;

3) Telenor d.o.o, saglasnost za uvođenje video nadzora na baznim stanicama na lokacijama Durutovac i Vlahovići, Opština Kolašin, Br. 06-10-1088-3/19 od 25.04.2019. godine;

- 4) Telenor d.o.o, saglasnost za uvođenje video nadzora na baznim stanicama na lokacijama Bandijer i Mrčevac, Opština Pljevlja, Br. 06-10-1091-3/19 od 25.04.2019. godine;
- 5) Telenor d.o.o, saglasnost za uvođenje video nadzora na baznoj stanici na lokaciji Plužine, opština Plužine, Br. 06-10-1090- 3/19 od 25.04.2019. godine;
- 6) Telenor d.o.o, saglasnost za uvođenje video nadzora na baznim stanicama na lokacijama Tološi, Jagoda, Potoci, koje se nalaze na teritoriji opštine Podgorica, Br. 06-10-1086- 4/19 od 25.04.2019. godine;
- 7) Telenor d.o.o, saglasnost za uvođenje video nadzora u upravnoj zgradi TELENOR-a d.o.o. Podgorica, Br. 06-10-5340- 20 /18 od 25.04.2019. godine;
- 8) Telenor d.o.o, saglasnost za uvođenje video nadzora na baznoj stanici na lokaciji Župa Zagrad, opština Nikšić, Br. 06-10-1087- 4/19 od 25.04.2019. godine;
- 9) Društvo za trgovinu i usluge "Televizija Vijesti" d.o.o. Podgorica, saglasnost za uvođenje video nadzora na ulaznom dijelu, koji se nalazi sa sjevero-zapadne strane zgrade, Br. 06-10-8369- 8 /18 od 18.04.2019. godine;
- 10) Hotel "Princess", Bar, saglasnost za uvođenje video nadzora u hotelu, Br. 05-19-2819-10/18 od 20.06.2019. godine;
- 11) DOO "Grijanje" Pljevlja, saglasnost za uvođenje video nadzora u službenim prostorijama (kotlarnici), Br. 06-10-2834-3/19 od 20.06.2019. godine;
- 12) HEMOMONT d.o.o. Podgorica, saglasnost za uvođenje video nadzora u prostoriji proizvodnje i u prostoriji pakovanja farmaceutskih proizvoda, Br. 06-10-10685-4/18 od 18.04.2019. godine;
- 13) DOO "PARKING SERVIS" TIVAT, saglasnost za uvođenje video nadzora na parkinzima u Ul. Arsenalskoj, Đačkoj, Ribarskom putu, Aerodromu Tivat kao i u upravnoj zgradi društva u ul. Bonići br.1 Tivat, Br. 06-10-85-8/19 od 20.06.2019. godine;
- 14) PZU "A MEDIC", Podgorica, saglasnost za uvođenje video nadzora na objektu, Br. 06-10-3335-3/19 od 20.06.2019. godine;
- 15) Zavod za zapošljavanje Crne gore, Biroa rada Nišić, u ul. Lazara Sočice br.4, saglasnost za uvođenje video nadzora u prostorijama Zavoda, Br. 05-19-5116- 24/18 od 05.04.2019. godine;
- 16) Zavod za metrologiju, saglasnost za uvođenje video nadzora na objektu - Laboratorija za ispitivanje dragocjenih metala, koja se nalazi u ul. Vasa Raičkovića br. 18, br. 06-10-11982-6/18 od 01.08.2019. godine;
- 17) Sportski centar Budva, saglasnost za uvođenje video nadzora na objektu d.o.o. "Sportsko rekreativni centar Budva", Slovenska obala bb Budva, br. 05-19-3320- 9/19 od 01.08.2019. godine;
- 18) KRAJINA KLAS D.O.O. "Pekara Manja", saglasnost za uvođenje video nadzora u "Pekari Manja", ul.Svetozara Markovića br.31 u Podgorici, br. 06-10-4132-3/19 od 12.08.2019. godine;
- 19) "13 jul - Plantaže" a.d., saglasnost za uvođenje video nadzora u restoranu "13 jul - Plantaže", br. 06-10-757-25 /19 od 12.08.2019. godine;
- 20) "13 jul - Plantaže" a.d., saglasnost za uvođenje video nadzora u objektu diskont "Vranac", br. 06-10-757-26/19 od 12.08.2019. godine;

- 21) "13 jul - Plantaže" a.d., saglasnost za uvođenje video nadzora u objektu diskont "Vranjina", br. 06-10-757-20/19 od 12.08.2019. godine;
- 22) "13 jul - Plantaže" a.d., saglasnost za uvođenje video nadzora u objektu Novi vinarski podrum, br. 06-10-757-22/19 od 12.08.2019. godine;
- 23) "13 jul - Plantaže" a.d., saglasnost za uvođenje video nadzora u objektu ribnjaka "Mareza", br. 06-10-757-23/19 od 12.08.2019. godine;
- 24) Algoritam d.o.o., saglasnost za uvođenje video nadzora u maloprodajnom objektu "Slatka Magija", Bulevar Mihaila Lalića br. 5, Podgorica, br. 05-19-9318-7/18 od 01.08.2019. godine;
- 25) Hotela MELIA Budva Petrovac, saglasnost za uvođenje video nadzora na objektu hotela MELIA Budva Petrovac, br. 06-10-9295-13/18 od 01.08.2019. godine;
- 26) "13 jul - Plantaže" a.d., saglasnost za uvođenje video nadzora na objektu Diskont „Bulevar Save Kovačevića“, br. 06-10-757-24/19 od 12.08.2019. godine;
- 27) "13 jul - Plantaže" a.d., saglasnost za uvođenje video nadzora na objektu Diskont „Bulevar Svetog Petra Cetinskog“, br. 06-10-757-21/19 od 12.08.2019. godine;
- 28) DOO "ZELENILO", saglasnost za uvođenje video nadzora na objektu DOO „ZELENILO“, Sitnica bb Donja Gorica, br. 06-10-2066- 3/19 od 01.08.2019. godine;
- 29) MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA, saglasnost za uvođenje video nadzora javnih površina na teritoriji Glavnog grada Podgorica i opština Bar i Budva i Prijestonice Cetinje, br. 06-10-6468-4/19 od 30.08.2019. godine;
- 30) "RIVA R" DOO, saglasnost za uvođenje video nadzora u objektu restoran "GURMAN" BUDVA, ul. Ribarska br. 2, br. 06-10-7340- 3/19 od 30.09.2019. godine;
- 31) DOO "Jaz – Mrčevo Polje", saglasnost za uvođenje video nadzora na objektima DOO "Jaz – Mrčevo Polje", br. 05-19-8082-14/19 od 12.12.2019. godine;
- 32) JZU Klinički centar Crne Gore, saglasnost za uvođenje video nadzora u Operacionom bloku Kliničkog centra Crne Gore, br. 06-10-6420-6/19 od 12.12.2019. godine;
- 33) Rudnik uglja AD Pljevlja, saglasnost za uvođenje video nadzora u objektima - zonama obezbjeđenja u Rudniku uglja AD Pljevlja, br. 06-10-6619-3/19 od 12.12.2019. godine;
- 34) EPCG AD NK, saglasnost za uvođenje video nadzora u Upravnoj zgradi EPCG, Bulevar Svetog Petra Cetinskog br.18, Podgorica, br. 06-10-6811- 4/19 od 11.11.2019. godine;
- 35) Berba do.o. Radanovići, Industrijska zona, Kotor, saglasnost za uvođenje video nadzora u objektu Berba doo, br. 06-10-1815-3/19 od 12.12.2019. godine.

2.3. Saglasnosti za iznošenje podataka

Lični podaci koji se obrađuju mogu se iznositi iz Crne Gore u drugu državu ili davati na korišćenje međunarodnoj organizaciji, koja primjenjuje adekvatne mjere zaštite ličnih podataka propisane Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, na osnovu prethodno pribavljene saglasnosti nadzornog organa. Adekvatnost mjera zaštite procjenjuje se na osnovu konkretnih okolnosti u kojima se sprovodi postupak prenosa

ličnih podataka ili postupak prenosa skupa tih podataka, pri čemu se posebno uzima u obzir: priroda ličnih podataka; svrha i trajanje predloženog postupka ili postupka obrade; država porijekla i država krajnjeg odredišta; zakonom propisana pravila koja su na snazi u državi u koju se iznose podaci; pravila profesije i bezbjedonosne mjere koje se moraju poštovati u toj zemlji.

Za iznošenje ličnih podataka radi povjeravanja pojedinih poslova obrade, u smislu člana 16 ovog Zakona, neophodna je saglasnost nadzornog organa, osim u slučaju kada se iznose podaci u države članice Evropske Unije i evropskog ekonomskog prostora ili države koje se nalaze na listi Evropske Unije koje imaju adekvatan stepen zaštite podataka o ličnosti. U članu 42 Zakona su precizirane odredbe koje definišu slučajeve kada saglasnost Agencije nije obavezna.

U izvještajnom periodu Agencija je izdala **dvije (2)** saglasnosti za iznošenje podataka:

- NLB Banka A.D. Podgorica, saglasnost za iznošenje ličnih podataka klijenata NLB banke AD Podgorica u Makedoniju, NLB Banku AD Skoplje u svrhu personalizacije platnih čipovanih kartica Visa i MasterCard, br. 06-09-2004-4/19 od 03.06.2019.godine;
- EOS MONTENEGRO d.o.o., saglasnost za iznošenje ličnih podataka u Republiku Srbiju, u privredno društvo EOS Matrix DOO Beograd, br. 06-09-5537-7/19 od 18.09.2019. godine.

2.4. Registar evidencije o zbirkama ličnih podataka

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama propisuje obavezu vođenja Registra evidencija o zbirkama ličnih podataka. Softver, kojim raspolažemo u svrhu vođenja registra omogućava unos evidencija o zbirkama ličnih podataka, kako ručno, od strane zaposlenih u Agenciji, tako i elektronskim putem, što je namijenjeno ovlaštenim službenicima rukovaoca zbirki. Ovaj servis, koji je postavljen na portalu eUprave, rukovaocima pruža mogućnost dostavljanja evidencija zbirki elektronskim putem popunjavanjem i slanjem elektronskih obrazaca. Sva potrebna uputstva za korišćenje servisa i popunjavanje obrazaca istaknuta su na web stranici Agencije.

Propisanu obavezu vođenja registra evidencija zbirki ličnih podataka nastavili smo tako što nove evidencije u registar unosimo onako kako pristignu – elektronski one koje stignu preko servisa postavljenog na portalu eUprave i ručno one koje primamo u papirnoj formi, preko arhive Agencije.

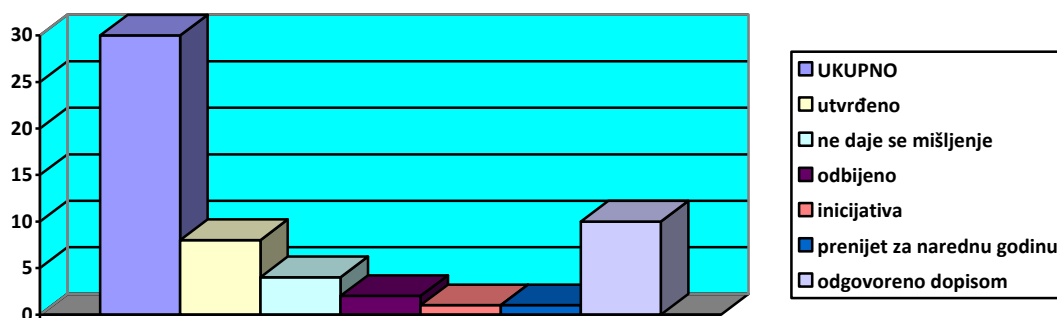
Osim registracije novih rukovaoca i unosa novih evidencija zbirki ličnih podataka, u toku prethodne godine imali smo niz izmjena podataka kod ranije registrovanih rukovaoca, koje su oni sami inicirali, kao i izmjene ili dopune ranije unijetih evidencija.

Na današnji dan imamo ažuran registar zbirki ličnih podataka sa 665 rukovaoca i 1985 evidencija zbirki ličnih podataka.

3. MIŠLJENJA U VEZI PRIMJENE ZAKONA

3.1. Mišljenja

U toku 2019. godine Agencija je primila **30** Zahtjeva za davanje mišljenja. Postupajući po istim, Savjet Agencije je utvrdio **8** mišljenja u vezi sa primjenom Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, dok su **četiri (4)** Zahtjeva za davanje mišljenja odbijena jer su se odnosila na zaštitu ličnih podataka u primjeni Zakona o slobodnom pristupu informacijama. S tim u vezi, podnosiocima zahtjeva su upućeni dopisi sa priloženim Zaključkom Savjeta kojim je predloženo da je Savjet Agencije, shodno članu 38 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, drugostepeni organ koji postupi po žalbi izjavljenoj na akt prvostepenog organa, te s toga, isti ne može davati mišljenja po ovakvim zahtjevima, jer bi postojala mogućnost da o istoj stvari odlučuje dva puta. **Dva (2)** zahtjeva za davanje mišljenja su odbijena zbog nenadležnosti, za **četiri (4)** zahtjeva je tražena dopuna, na osnovu **jednog (1)** zahtjeva za davanje mišljenja data je inicijativa za vršenje nadzora, **jedan (1)** zahtjev je prenijet za narednu godinu, dok je na preostale zahtjeve **(10)** odgovoreno u formi dopisa jer su istim tražena pojašnjenja Zakona i odnosili su se na konkretne situacije.

Agencija je dala mišljenja na nacrt odnosno prijedlog Zakona o unutrašnjim poslovima. Sva mišljenja Agencije objavljena su na web sajtu.

Mišljenja su u najvećoj mjeri tražena od strane državnih organa, organa državne uprave i lokalne samouprave. Može se konstatovati da se mišljenja Agencije, iako nemaju obavezujući karakter, u praksi u značajnoj mjeri poštuju. Mišljenja, koja se nalaze na web sajtu Agencije (<http://www.azlp.me/me/misljenja>), su data:

- Uprava za nekretnine
- Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Opština Plužine
- Zavod za zapošljavanje Crne Gore
- Savjet za građansku kontrolu rada policije
- Ministarstvo javne uprave (2)
- JU Srednja Elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić“
- JZU Opšta bolnica „B. Orlandić“ Bar (3)

- JZU Opšta bolnica Nikšić
- JZU Opšta bolnica Bijelo Polje (2)
- Opština Mojkovac- služba glavne administratorke
- Advokat iz Beograda
- Služba komunalne policije Danilovgrad
- Luštica bay
- Skupština Crne Gore
- Hipotekarna banka
- Uprava policije- Odjeljenje za analitiku i unapređenje rada policije
- Agencija za razvoj i izgradnju Podgorice DOO
- Fond PIO (3)
- Addiko BANK AD PG
- Uprava za kadrove
- XX iz Podgorice
- Unija slobodnih sindikata - Sinidakata Crnogorskog Telekom
- Opština Bar- služba glavnog administratora

Pojedinačni zahtjevi upućeni s namjerom precizne implementacije Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, odnose se na sljedeće:

- ❖ Korišćenje e-servisa Katastarskih podataka Uprave za nekretnine od strane državnih organa, organa lokalne samouprave, pravnih lica koja obavljaju poslove od javnog interesa, javnih izvršitelja i notara nije u suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.
- ❖ Dostavljanje elektronske baze podataka studenata koje posjeduju univerziteti odnosno fakulteti u Crnoj Gori Zavodu za zapošljavanje Crne Gore, iz koje bi se podaci, unošenjem jedinstvenog matičnog broja, povezivali sa evidencijom-elektronskom bazom nezaposlenih lica Zavoda radi provjere da li lice ima status studenta je u suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.
- ❖ Dostavljanje podataka po zahtjevu Poreske uprave CG u cilju utvrđivanja, naplate i kontrole poreza kojim je tražen spisak svih fizičkih lica zajedno sa matičnim brojem, imenom i prezimenom, koji su u periodu od 01.01.2018. godine do 31.12.2018. godine imali uplate po tekućim računima i to veće od 10.000 EUR, je u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.
- ❖ Dostavljanje jedinstvenog matičnog broja zaposlenih lica, odnosno lica koja su profesionalno izložena jonizujućem zračenju u JZU Opšta bolnica „B. Orlandić“ Bar, kao i ostalih podataka Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine, u cilju vođenja centralnog registra (evidencija) o izloženosti jonizujućem zračenju istih, može se vršiti isključivo uz prethodnu pisanu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju.
- ❖ Dostavljanje ličnih podataka korisnika prava iz penzijskog osiguranja koji se odnose na to da li je lice korisnik penzije, a po zahtjevu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja radi provjere da li korisnici staračkih naknada istovremeno ostvaruju pravo na nacionalnu penziju ili penziju iz inostranstva, bez

saglasnosti lica na koja se podaci odnose nije u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

- ❖ Dostavljanje imena i prezimena zaposlenih koji su potpisali individualne sporazume kojima se regulišu pojedinačna prava zaposlenih u vezi sa radom kao i dostavljanje kopija potpisanih sporazuma od strane Telekomu Crne Gore, a po zahtjevu Unije slobodnih sindikata - Sinidakata Crnogorskog Telekomu, bez saglasnosti lica čiji se podaci obrađuju nije u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.
- ❖ Predlog zakona o unutrašnjim poslovima je potrebno u određenim članovima izmijeniti i dopuniti kako bi isti bio usaglašen sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.
- ❖ Uprava za kadrove ima status rukovaoca zbirke ličnih podataka, obzirom da vrši obradu ličnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti (čuva, organizuje, vrši uvid u njih, briše itd), te da se podaci iz elektronskih evidencija obrađuju u njegovo ime.

3.2. Primjeri Mišljenja

Primjer 1.

Odlučujući po **Zahtjevu Uprave za nekretnine**, br.06-11-852-1/19 od 05.02.2019. godine kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje u vezi korišćenja e-servisa Katastarskih podataka od strane Notarske komore (notarskih kancelarija), Savjet Agencije je na sjednici održanoj 25.04.2019. godine donio Mišljenje da korišćenje e-servisa Katastarskih podataka Uprave za nekretnine od strane državnih organa, organa lokalne samouprave, pravnih lica koja obavljaju poslove od javnog interesa, javnih izvršitelja i notara nije u suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Prilikom odlučivanja o predmetnom Zahtjevu za davanje mišljenja Savjet je pošao od sadržine ZZPL-a kojim je propisano da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način i da se isti ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom, shodno članu 2 stav 1 i 2 ZZPL-a, dok je članom 6 ovog zakona propisano da u slučaju kad su namjena ličnih podataka i način njihove obrade propisani zakonom, rukovalac zbirke ličnih podataka određuje se tim zakonom. Obrada ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačka 2 zakona je, pored ostalog, radnja kojom se automatski ili na drugi način lični podaci prikupljaju, evidentiraju, povlače, koriste, vrši uvid u njih, otkrivaju putem prenosa ili na drugi način čine dostupnim. Ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 10 i 13 ovog Zakona, rukovalac zbirke ličnih podataka mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev, dati lične podatke koji su mu potrebni (član 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti). Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži informacije o kategorijama ličnih podataka koji se traže, njihovoj namjeni, pravnom osnovu za korišćenje i davanje podataka na korišćenje, vremenu korišćenja i dovoljno podataka za identifikaciju lica čiji se podaci traže (odredba člana 17 stav 1 i 2 ovog

zakona). U smislu člana 9 stav 1 tačka 4 ZZPL-a treća strana, odnosno korisnik ličnih podataka je svako fizičko ili pravno lice, državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja, koji imaju pravo da obrađuju lične podatke, a nije lice čiji se lični podaci obrađuju, prvobitni rukovalac zbirke ličnih podataka, obrađivač ličnih podataka ili lice zaposleno kod rukovaoca zbirke ličnih podataka ili obrađivača ličnih podataka. Članom 24 stav 3 i 4 Zakona propisano je da ako se obrada ličnih podataka vrši elektronskim putem, rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani, pravni osnov za korišćenje podataka, broj predmeta odnosno zahtjeva, vrijeme odjave i prijave sa sistema i po potrebi datum do kad podaci o korisniku nijesu dostupni licu čiji su podaci obrađivani. Navedeno podrazumijeva da za svako lice za koje se vrši provjera moraju biti evidentirani prednje navedeni podaci bez obzira da li je kod korisnika formiran predmet ili ne što podrazumijeva da se, u slučaju kad predmet nije formiran, provjera vrši po prethodnom pisanom zahtjevu čiji broj se evidentira u bazi .

Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da odredi koji zaposleni i kojim ličnim podacima imaju pristup, kao i kategorije podataka koje se mogu dati na korišćenje i pod kojim uslovima.

Članom 19 je propisano da rukovalac zbirke ličnih podataka vodi evidenciju o trećim stranama, odnosno korisnicima ličnih podataka, ličnim podacima koji su dati na korišćenje, namjeni za koju su dati, pravnom osnovu za korišćenje i davanje podataka na korišćenje i vremenu korišćenja.

Imajući u vidu prednje navedeno, Uprava za nekretnite, kao rukovalac zbirkom ličnih podataka, može omogućiti pristup podacima iz geodetsko-katastarskog informacionog sistema (e-servis Katastarskih podataka), postupajući u skladu sa članom 155a Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti po zahtjevu korisnika ličnih podataka predviđenih ovim članom, uz obezbjeđivanje tehničkih, kadrovskih i organizacionih mjera zaštite ličnih podataka propisanih čl.24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 2.

Odlučujući po Zahtjevu, br. 06-11-1029-1/19 od 12.02.2019. godine, kojim **Zavod za zapošljavanje Crne Gore** od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje da li ovaj Zavod i univerziteti odnosno fakulteti, shodno Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, mogu zaključiti ugovor o saradnji radi razmjene i korišćenja ličnih podataka studenata koje posjeduju univerziteti odnosno fakulteti, koji se odnose na: ime i prezime, jmbg, godinu početka studiranja, vrste i nivo studija i upis u tekućoj godini kako bi se podaci dobijeni od univerziteta/fakulteta posredstvom matičnog broja povezali sa evidencijom nezaposlenih lica Zavoda, te da bi, ukoliko ima aktivnih lica odnosno studenata, Zavod prestao da vodi evidenciju o njima, u skladu sa članom 64 Zakona o zapošljavanju, Savjet Agencije je na sjednici održanoj 18.04.2019.godine donio Mišljenje da je dostavljanje elektronske baze podataka studenata koje posjeduju univerziteti odnosno fakulteti u Crnoj Gori Zavodu za zapošljavanje Crne Gore, iz koje bi se podaci, unošenjem jedinstvenog matičnog broja,

povezivali sa evidencijom-elektronskom bazom nezaposlenih lica Zavoda radi provjere da li lice ima status studenta, u suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti -ZZPL u članu 2 stavovi 1 i 2 propisano je da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način i da se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom. Načela neophodnosti i svrsishodnosti, koja proizilaze iz navedenog člana, za lica čiji se lični podaci obrađuju podrazumijevaju da se obrada ličnih podataka može vršiti u mjeri koja je neophodna kako bi se postigla definisana svrha obrade. Pridržavajući se ovih načela, potrebno je odrediti minimalan obim ličnih podataka koji je potreban da bi se na pravi način ispunila svrha obrade.

Članom 9 stav 1 tačka 1 ZZPL-a definisano je da su „lični podaci sve informacije koje se odnose na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi“. Istim članom stav 1 tačka 2 propisano je da je „obrada ličnih podataka radnja kojom se automatskim putem ili na neki drugi način lični podaci prikupljaju, evidentiraju, snimaju, organizuju, čuvaju, mijenjaju, povlače, koriste, vrši uvid u njih, otkrivaju putem prenosa, objavljuju ili na neki drugi način čine dostupnim, svrstavaju, kombinuju, blokiraju, brišu, uništavaju, kao i bilo koja druga radnja koja se vrši na ličnim podacima.“ Prema članu 17 stav 1 ZZPL-a, rukovalac zbirke ličnih podataka mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev, dati lične podatke koji su mu potrebni. Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži informacije o kategorijama ličnih podataka koji se traže, njihovoj namjeni, pravnom osnovu za korišćenje i davanje podataka na korišćenje, vremenu korišćenja i dovoljno podataka za identifikaciju lica čiji se podaci traže (stav 2 člana 17). Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da obezbijedi tehničke, kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja, kao i od zloupotrebe, u smislu člana 24 ZZPL-a.

Zapošljavanje i prava iz osiguranja od nezaposlenosti ostvaruju se u skladu sa Zakonom o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti („Sl. List CG“, br. 014/10, 039/11, 040/11, 045/12, 061/13, 020/15 i 052/16) koji se primjenjuje na nezaposleno lice, poslodavca i lice koje traži zaposlenje ili uključivanje u mjere aktivne politike zapošljavanja. Članom 3 ovog Zakona propisano je da se nezaposlenim licem ne smatra redovan učenik, student, zaposleni kojem miruju prava iz radnog odnosa, penzioner i poljoprivrednik upisan u registar poljoprivrednika kod nadležnog organa.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore obavlja poslove zapošljavanja utvrđene ovim Zakonom i posreduje u zapošljavanju na način što povezuje tražioce posla i poslodavce koji nude radna mjesta. Pored poslova zapošljavanja, između ostalih zakonom propisanih djelatnosti koje obavlja, Zavod vrši i saradnju sa poslodavcima, obrazovnim ustanovama i drugim pravnim ili fizičkim licima u sprovođenju poslova zapošljavanja, u smislu člana 10 stav 1 tačka 5 Zakona o zapošljavanju. Takođe, ovaj Zavod vodi evidencije u oblasti zapošljavanja na način što se nezaposleno lice prijavljuje u evidenciju područne jedinice Zavoda, nadležnoj po mjestu njegovog prebivališta, najmanje jedanput za vrijeme od 60 dana, kako je propisano u članu 63 stav 1 Zakona.

Shodno članu 4 Pravilnika o uslovima, kriterijumima i obimu sprovođenja mjera aktivne politike („Sl. List CG“, br. 27/12), nezaposleno lice se prijavljuje birou rada prema mjestu prebivališta, odnosno mjestu rada na obrascu prijave, koja pored ostalih podataka sadrži i izjavu da lice nije redovan učenik, student (status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program na visokoškolskoj ustanovi), zaposleni kojem miruju prava iz radnog odnosa, penzioner i poljoprivrednik upisan u registar poljoprivrednika kod nadležnog organa. Zakonom o zapošljavanju u članu 64 kojim se propisuje prestanak vođenja evidencije u oblasti zapošljavanja, u stavu 1 tačka 7 navodi se da evidencija o licu koje traži zaposlenje prestaje da se vodi ukoliko isto nije dalo tačne podatke o ispunjavanju uslova za sticanje statusa lica koje traži zaposlenje.

Imajući u vidu naprijed navedenu zakonsku regulativu, Savjet Agencije je stava da se za lice koje se prijavljuje birou rada i koje tom prilikom potpisuje izjavu da nema status studenta, na pojedinačan zahtjev Zavoda upućen rukovaocu zbirke ličnih podataka, odnosno univerzitetu/fakultetu, može dobiti informacija da li je to lice aktivan student na nekom od studijskih programa. Navedeno iz razloga što u konkretnom slučaju, dostavljanjem kompletne baze podataka svih studenata na univerzitetima/fakultetima, obrada ličnih podataka bila bi vršena u većem obimu nego što je potrebno da bi se ostvarila svrha za koju su isti namijenjeni, odnosno suprotna članu 2 stav 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 3.

Odlučujući po Zahtjevu br. 06-11-3432-1/19 od 13.05.2019. godine, upućenom od strane **JZU Opšta bolnica „B. Orlandić“ Bar**, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje da li je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. List Crne Gore“, br. 079/08, 070/09, 044/12 i 022/17) dostavljanje informacija koje je Agencija za zaštitu prirode i životne sredine tražila od ove ustanove, a koje se odnose na dostavljanje jedinstvenog matičnog broja za lica koja su profesionalno izložena jonizujućem zračenju, u cilju vođenja Registra (baze podataka) o izloženosti istih, te da li je za to potrebno prethodno tražiti njihovu saglasnost, Savjet Agencije je na sjednici održanoj 04.07.2019. godine donio Mišljenje da se dostavljanje jedinstvenog matičnog broja zaposlenih lica, odnosno lica koja su profesionalno izložena jonizujućem zračenju u JZU Opšta bolnica „B. Orlandić“ Bar, kao i ostalih podataka Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine, u cilju vođenja centralnog registra (evidencija) o izloženosti jonizujućem zračenju istih, može vršiti isključivo uz prethodnu pisanu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju.

Lični podaci se moraju obrađivati na pošten i zakonit način i isti se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom, shodno članu 2 stavovi 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Načela neophodnosti i svrsishodnosti, koja proizilaze iz navedenog člana, za lica čiji se lični podaci obrađuju podrazumijevaju da se obrada ličnih podataka može vršiti u mjeri koja je neophodna kako bi se postigla definisana svrha obrade. Pridržavajući se ovih načela, potrebno je odrediti minimalan obim ličnih podataka koji je potreban da bi se na pravi način ispunila svrha obrade. Članom 17 pomenutog Zakona je propisano da ukoliko su ispunjeni uslovi iz čl. 10 i 13 ovog

zakona, rukovalac zbirke ličnih podataka mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev, dati lične podatke koji su mu potrebni.

Članom 10 ovog Zakona propisano je da se obrada ličnih podataka može vršiti ukoliko za to postoji pravni osnov u zakonu ili po prethodno dobijenoj saglasnosti lica čiji se lični podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku. Saglasnost je slobodno data izjava u pisanoj formi ili usmeno na zapisnik, kojom lice nakon što je informisano o namjeni obrade, izražava pristanak da se njegovi lični podaci obrađuju za određenu namjenu (član 9 stav 1 tačka 6 ZZPL), te u skladu sa tim, kada lice dobrovoljno daje svoje lične podatke, pa i takav podatak kao što je JMB, nakon što je prethodno upoznato sa svrhom obrade, smatra se da se obrada podataka vrši na zakonit način.

Zakonom o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti ("Sl. list Crne Gore", br. 056/09, 058/09, 040/11, 055/16) uređuje se zaštita života i zdravlja ljudi i zaštita životne sredine od štetnog djelovanja jonizujućeg zračenja, obavljanje radijacione djelatnosti, promet izvora jonizujućeg zračenja i radioaktivnih materijala, upravljanje radioaktivnim otpadom, postupanje u slučaju radijacionog udesa, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radijacionu sigurnost. Odredbama člana 7 ovog Zakona uređeno je da je Agencija za zaštitu životne sredine, između ostalog, nadležna da formira i održava bazu podataka (centralni registar) o izvorima jonizujućeg zračenja i korisnicima tih izvora, radioaktivnim materijalima, profesionalno izloženim licima, o radioaktivnom otpadu i vrši kontrolu evidencija koje vode korisnici, kao i o drugim podacima od značaja za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radijacione sigurnosti (član 7 stav 2 alineja 11). Kao jedna od mjera zaštite života i zdravlja ljudi i zaštite životne sredine od štetnog dejstva jonizujućeg zračenja propisano je i vođenje evidencija o izloženosti jonizujućem zračenju profesionalno izloženih lica, pacijenata i stanovništva (član 8 stav 1 alineja 7).

Strategija zaštite od jonizujućeg zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom bliže pojašnjava nadležnost Agencije za zaštitu životne sredine vezano za formiranje i održavanje baze podataka (centralni registar), koja kontinuirano ažurira podatke o radioaktivnim izvorima u Crnoj Gori kao i o profesionalno izloženim licima.

Na osnovu člana 50 Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti u Crnoj Gori se još uvijek primjenjuju podzakonski akti SRJ do izrade novih, shodno usklađivanju sa pravom Evropske unije, među kojima je posebno značajna Odluka o evidencijama o izvorima jonizujućih zračenja i o ozračenosti stanovništva, pacijenata i lica koja su pri radu izložena dejstvu jonizujućih zračenja ("Sl. list SRJ", br. 45/97). Ovom Odlukom se propisuju podaci koje sadrže evidencije o izvorima jonizujućih zračenja i o ozračenosti stanovništva, pacijenata i lica koja su pri radu izložena dejstvu jonizujućih zračenja. Tako evidencija o ozračenosti lica koja su pri radu izložena dejstvu jonizujućih zračenja (profesionalno izložena lica) sadrže sljedeće podatke: naziv i sjedište korisnika izvora jonizujućih zračenja; ime, prezime i pol lica; dan, mesec i godina rođenja; jedinstveni matični broj; stručna sprema i radno mjesto; radni staž u zoni zračenja; naziv i vrsta izvora jonizujućeg zračenja kome je lice izloženo; nivo izlaganja jonizujućem zračenju na radnom mestu; datum zdravstvenog

pregleda i ocjena zdravstvene sposobnosti; efektivna doza spoljašnjeg izlaganja za propisani period; efektivna doza unutrašnjeg izlaganja za propisani period; ukupna efektivna doza spoljašnjeg i unutrašnjeg izlaganja za propisani period; rezultati biodozimetrijskih mjerenja; ukupna efektivna doza kod planiranog izuzetnog izlaganja; ukupna efektivna doza kod vanrednog događaja. Iz navedenog proizilazi da evidencija o ozračenosti profesionalno izloženih lica sadrži i podatke koji se odnose na zdravstveno stanje lica i predstavljaju posebnu kategoriju ličnih podataka, tj. osjetljive podatke, u smislu člana 9 stav 1 tačka 7 ZZPL. Posebne kategorije ličnih podataka mogu se obrađivati samo ukoliko su ispunjeni uslovi predviđeni članom 13 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i posebno se označavaju i štite radi sprječavanja neovlašćenog pristupa navedenim podacima, te shodno članu 13 stav 1 tačka 1, posebne kategorije ličnih podataka mogu se obrađivati uz izričitu saglasnost lica.

S obzirom da Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, odnosno korisnik ličnih podataka, nema zakonom propisanu mogućnost za obradu predmetnih podataka već istu zasniva na podzakonskom aktu-Odluci, primjenom člana 10 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, ista se može vršiti uz prethodnu pisanu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju. S aspekta zaštite ličnih podataka, lice mora biti pravilno informisano o svrsi i namjeni obrade ličnih podataka koja se ne može zasnivati na podzakonskim aktima.

S tim u vezi, JZU Opšta bolnica "B. Orlandić" Bar, kao rukovalac zbirkom ličnih podataka, može dostavljati Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine jedinstveni matični broj zaposlenih lica kao i ostale podatke potrebne za vođenje evidencije o izloženosti jonizujućem zračenju istih isključivo uz saglasnost lica čiji se podaci obrađuju, postupajući u skladu sa članom 10 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Agencija za zaštitu prirode i životne sredine je dužna da sa prikupljenim podacima postupa u skladu sa propisima kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Iz navedenog proizilazi da je neophodno mijenjati odredbe Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti kako bi se istim precizirao obim ličnih podataka koji će biti predmet obrade i na taj način obezbijedio osnov za obradu podataka bez saglasnosti lica.

Primjer 4.

Odlučujući po Zahtjevu **Uprave za kadrove Crne Gore**, br. 06-11-7618-1/19 od 27.09.2019. godine, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje u pogledu statusa ove Uprave kao rukovaoca zbirke ličnih podataka i raspolaganja podacima iz Centralne kadrovske evidencije, Savjet Agencije je na sjednici održanoj 13.11.2019. godine donio Mišljenje da Uprava za kadrove, ima status rukovaoca zbirke ličnih podataka, obzirom da vrši obradu ličnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti (čuva, organizuje, vrši uvid u njih, briše itd), te da se podaci iz elektronskih evidencija obrađuju u njegovo ime.

Članom 2 st. 1 i 2 Zakona o zaštiti podatka o ličnosti propisano je da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način i da se isti ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom.

U članu 4a stav 2 ovog Zakona propisano je da rukovalac zbirke ličnih podataka može biti državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave, privredno društvo ili drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice, koji vrše obradu ličnih podataka u skladu sa ovim zakonom. Kad sam vrši obradu ličnih podataka ili kad se ti podaci obrađuju u njegovo ime, rukovalac zbirke ličnih podataka mora da obezbijedi da se ta obrada vrši u skladu sa čl. 2 i 3 ovog zakona.

Korisnik ličnih podataka je svako fizičko ili pravno lice, državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja, koji imaju pravo da obrađuju lične podatke, a nije lice čiji se lični podaci obrađuju, prvobitni rukovalac zbirke ličnih podataka, obrađivač ličnih podataka ili lice zaposleno kod rukovaoca zbirke ličnih podataka ili obrađivača ličnih podataka, u smislu člana 9 stav 1 tačka 4.

Obrada ličnih podataka radnja kojom se automatski ili na drugi način lični podaci prikupljaju, evidentiraju, snimaju, organizuju, čuvaju, mijenjaju, povlače, koriste, vrši uvid u njih, otkrivaju putem prenosa, objavljuju ili na drugi način čine dostupnim, svrstavaju, kombinuju, blokiraju, brišu, uništavaju, kao i bilo koja druga radnja koja se vrši na ličnim podacima (članom 9 stav 1 tačka 2 Zakona). Obrada ličnih podataka može se vršiti ukoliko za to postoji pravni osnov u zakonu ili po prethodno dobijenoj saglasnosti lica čiji se lični podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku, shodno članu 10 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

U smislu člana 6 ovog zakona, u slučaju kad su namjena ličnih podataka i način njihove obrade propisani zakonom, rukovalac zbirke ličnih podataka određuje se tim zakonom. S tim u vezi, Zakonom o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. List CG", br. 02/18 i 34/19) uređuju se kategorizacija radnih mjesta i zvanja državnih službenika i namještenika, zasnivanje radnog odnosa i popuna radnih mjesta, upravljanje kadrovima, prava, obaveze, odgovornost i zaštita prava državnih službenika i namještenika, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje njihovih prava i obaveza. Odredbom člana 151 ovog zakona propisane su nadležnosti Uprave za kadrove u koje spada i vođenje Centralne kadrovske evidencije i evidencije internog tržišta rada. Centralna kadrovska evidencija (CKE) obuhvata podatke o: državnom organu, aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji državnog organa, državnim službenicima i namještenicima, nepopunjenim radnim mjestima, pripravicima, kao i podatke na osnovu kojih će se vršiti obračun zarada zaposlenih i druge podatke od značaja za upravljanje kadrovima, pored toga, evidencija internog tržišta rada obuhvata podatke o državnim službenicima, odnosno namještenicima koji su na raspolaganju, kao i druge potrebne podatke, shodno članu 152 stav 1 i 2. Članom 153 ovog Zakona uređen je postupak unosa podatka u CKE, odnosno ko od državnih službenika vrši obradu ličnih podataka, te koja lica su ovlašćena na njihovu dostupnost.

Ministarstvo javne uprave je na osnovu člana 152 stav 5 ovog Zakona donijelo Pravilnik o bližem sadržaju i načinu vođenja centralne kadrovske evidencije i evidencije internog tržišta rada ("Sl. List CG", br. 54/18) koji propisuje bliži sadržaj i način vođenja ovih evidencija, kao i način na koji se omogućava dostupnost i uvid u podatke iz tih evidencija i njihovo brisanje. Naime, ova kadrovska evidencija vodi se u elektronskoj formi, u okviru kadrovskeg informacionog sistema. Uprava za kadrove radi unosa

podataka u CKE, omogućava državnom organu pristup kadrovskom informacionom sistemu, planira i organizuje kontrolu i korišćenje tih podataka. UZK vrši uvid u sve podatke koji se unose u Centralnu kadrovsku evidenciju i evidenciju internog tržišta rada bez mogućnosti njihovih promjena.

Imajući vidu prednje citirane propise, jasno proizilazi da je Uprava za kadrove nadležna da vodi Kadrovski informacioni sistem (KIS) koji omogućava administraciju i registraciju svih zakonski propisanih informacija o licima zaposlenim u državnim organima Crne Gore, koje evidencije su uspostavljene u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

UZK, dakle, neposredno ne prikuplja lične podatke, već vrši uvid u sve podatke koji se unose u CKE i evidenciju internog tržišta rada bez mogućnosti njihovih promjena. S tim u vezi, Uprava za kadrove je zakonski korisnik ličnih podataka, budući da ima pravo da obrađuje lične podatke (čuva, organizuje, vrši uvid u njih, otkriva putem prenosa, briše), a nije prvobitni rukovalac zbirke ličnih podataka. Međutim, UZK kao zakonski korisnik ima status rukovaoca ličnih podataka, u smislu člana 4a stav 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, koji definiše institut rukovaoca, budući da vrši obradu ličnih podataka u skladu sa ovim zakonom, kao i usljed činjenice da se podaci iz elektronskih evidencija obrađuju u njegovo ime, u smislu stava 3 ovog člana Zakona. U tom smislu, Uprava za kadrove mora da obezbijedi da se ta obrada vrši u skladu sa načelima zakonitosti, srazmjernosti i proporcionalnosti, shodno članu 2 i 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Ovo posebno iz razloga jer Uprava za kadrove posredno prikuplja podatke lica čiji se podaci obrađuju na način da omogućava državnom organu, kao prvobitnom rukovaocu, pristup kadrovskom informacionom sistemu, koji je ovlašćen da vrši neposredno prikupljanje istih i odgovoran je za tačnost i potpunost podataka. Kako bi obrada ličnih podataka bila u skladu sa navedenim principima, Uprava za kadrove obavezna je da shodno članu 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti da obezbijedi tehničke, kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja, kao i od zloupotrebe. Mjere zaštite ličnih podataka moraju odgovarati prirodi i karakteru podataka koji se obrađuju, uzimajući u obzir najviši nivo tehnologije i troškove njihovog sprovođenja. Kad se obrada ličnih podataka vrši elektronskim putem, rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani, pravni osnov za korišćenje podataka, broj predmeta, vrijeme objave i prijave sa sistema i po potrebi datum do kad podaci o korisniku nijesu dostupni licu čiji su podaci obrađivani.

Vezano za pitanje koje se odnosi na raspolaganje podacima iz CKE, članom 153 Zakona o državnim službenicima i namještenicima uređena je dostupnost podataka državnom službeniku, odnosno namješteniku na koga se podaci odnose, starješini državnog organa, odnosno drugom organu koji odlučuje o pravima i obavezama državnog službenika, odnosno namještenika, u skladu sa zakonom. Takođe, propisano je da unos u CKE vrši državni službenik koji je određen aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, u roku od 15 dana od dana nastanka ili promjene okolnosti o kojima se vodi evidencija. Naime, kako je bliže uređeno prednje navedenim Pravilnikom, radi pristupa kadrovskom informacionom sistemu UZK otvara korisnički nalog državnom

službeniku koji je određen za unos podataka u CKE, dok državni organ, odnosno javna služba vrši uvid i može koristiti samo one podatke iz CKE i evidencije internog tržišta rada koji se odnose na taj organ, odnosno službu. Navedeno podrazumijeva da državni organi imaju pristup isključivo svojim podacima i odgovorni su za unos, tačnost, potpunost, odnosno ažuriranje svojih podataka shodno članu 22 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, bez mogućnosti da vide podatke ostalih državnih organa, dok su svim korisnicima ovog sistema pojedinačno otvoreni posebni korisnički nalozi. S druge strane, UZK ima pravo uvida u sve unesene podatke, bez mogućnosti njihovih promjena. U obavezi UZK je da obezbijedi dostupnost podataka samo organima i licima koji imaju valjani pravni osnov za obradu ličnih podataka.

Primjer 5.

Odlučujući po Zahtjevu **Ministarstva unutrašnjih poslova** br. 06-11-5920-1/19 od 09.07.2019. godine unutrašnjih poslova, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o unutrašnjim poslovima sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, Savjet Agencije je na sjednici održanoj 30.09.2019. godine donio Mišljenje da je Predlog zakona o unutrašnjim poslovima potrebno u određenim članovima izmijeniti i dopuniti kako bi isti bio usaglašen sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Analizirajući odredbe Predloga zakona o unutrašnjim poslovima sa aspekta zaštite podataka o ličnosti od posebnog su značaja članovi 5, 35, 37, 42, 44, 54, 55, 56, od 57 do 62, 86, 116, 117.

Članom 5 Predloga zakona propisano je da Ministarstvo i Policija obavještavaju javnost o vršenju unutrašnjih poslova, kad je to u interesu građana Crne Gore i njihove bezbjednosti kao i da će se obavještenja koja sadrže lične podatke dostavljati u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Savjet Agencije je mišljenja da je u navedenom članu u stavu 1 potrebno izvršiti izmjenu na način da Ministarstvo i Policija obavještavaju javnost o vršenju radnji odnosno zadataka iz svoje nadležnosti. Takođe, navedeni član je potrebno bliže razraditi odnosno definisati: način obavještanja javnosti, obim ličnih podataka koje sadrži obavještenje, svrhu i rok obrade i definisane procedure procjene rizika od javnog objavljivanja podatka.

Kao vrste policijskih ovlašćenja, Predlogom zakona o unutrašnjim poslovima, u članu 35 propisana su, između ostalih, obrada ličnih i drugih podataka (stav 1 tačka 1), utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci (stav 1 tačka 9), snimanje na javnom mjestu (stav 1 tačka 13) i sprovođenje pripremnih radnji za primjenu mjera tajnog nadzora (stav 1 tačka 16).

S tim u vezi, Savjet smatra da je predmetni član potrebno dodatno razraditi i uskladiti sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. U stavu 1 tačka 1 navedenog člana potrebno je precizirati da obrada ličnih i drugih podataka mora biti u skladu sa članom 2 st. 1 i 2, članom 10 i 24 ZZPL, tj. mora se precizirati jasna svrha obrade ličnih i drugih podataka, da se obrada navedenih podataka može vršiti po prethodno dobijenoj saglasnosti lica čiji se podaci obrađuju ili ukoliko za to postoji osnov u zakonu kao i mjere zaštite ličnih podataka. Shodno stavu 1 tačka 9, kao jedno

od Policijskih ovlaštenja propisano je i utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci, te s tim u vezi, nesporno je da je u pitanju obrada ličnih podataka koji predstavljaju posebnu kategoriju ličnih podataka, tj. osjetljive podatke u smislu člana 9 stav 1 tačka 7 ZZPL. Posebne kategorije ličnih podataka mogu se obrađivati samo ukoliko su ispunjeni uslovi predviđeni članom 13 ZZPL i posebno se označavaju i štite radi sprječavanja neovlaštenog pristupa navedenim podacima. Samim tim, Savjet ukazuje da član 35 stav 1 tačka 9 mora biti u skladu sa članom 2 stav 1 i 2, članom 10, 13 i 24.

Kad je u pitanju sprovođenje pripremnih radnji za primjenu mjera tajnog nadzora (član 35 stav 1 tačka 16), Savjet ukazuje da je potrebno precizirati na koji način se vrše radnje za primjenu mjera tajnog nadzora, te kako bi se zaštitila prava nadziranih lica i njihovi lični podaci prikupljeni izvršenjem mjera tajnog nadzora, nadležni organi su obavezni da sva lica koja nisu krivično procesuirana, obavijeste o preduzetim radnjama i omoguće uvid u prikupljene podatke (shodno članu 162 Zakonika o krivičnom postupku ("Sl. List CG", br. 57/09, 49/10, 47/14, 02/15, 35/15, 58/15 i 28/18).

Članom 37 predviđa se mogućnost snimanja radnji policije uređajima za audio-vizuelno snimanje u cilju vršenja policijskih poslova i kontrole primjene policijskih ovlaštenja. Shodno stavu 2, uređaji za snimanje se nalaze na vidnom mjestu na uniformi policijskog službenika, odnosno na vidnom mjestu u službenom vozilu ili plovilu. U stavu 3 propisano je da lice prema kome se primjenjuje policijsko ovlaštenje, kad to okolnosti omogućavaju i ako se time ne ugrožava ili odlaže izvršenje policijskog zadatka, biće upoznato da se radnje Policije snimaju.

Savjet je mišljenja da član 37 treba dopuniti i istim precizirati situacije u kojima se primjenjuje audio-vizuelno snimanje, jasnu svrhu obrade, korisnike podataka, svrhu korišćenja tih podataka, rokove čuvanja i mjere zaštite ličnih podataka propisane članom 24 ZZPL. Pomenuti video nadzor, prema mišljenju Savjeta, se ne može koristiti u svrhu kontrole primjene policijskih ovlaštenja već isključivo za namjenu bezbjednosti lica i imovine prilikom postupanja policijskih službenika i primjene policijskih ovlaštenja, iz razloga što se uvođenje video nadzora, shodno članu 35 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, vrši radi bezbjednosti lica i imovine.

Obaveza čuvanja podataka o ličnosti i tajnih podataka do kojih je policijski službenik došao u toku ili povodom vršenja policijskih poslova propisana je članom 42 Predloga zakona. Savjet Agencije je mišljenja da u okviru predmetnog člana treba stavovima razdvojiti obavezu čuvanja ličnih podataka od obaveze čuvanja tajnih podataka iz razloga što za potrebe vođenja sudskog ili upravnog postupka ne postoji obaveza da direktor ili lice koje on ovlasti oslobađa službenika od obaveze čuvanja i zaštite ličnih podataka.

Članom 44 Predloga zakona propisano je izdavanje službene značke i legitimacije. Cijeneći da je stavom 3 ovog člana propisano da o izdatim službenim značkama i legitimacijama Policija vodi evidenciju, kao i da ista sadrži i lične podatke policijskih službenika kojima su izdate, Savjet Agencije smatra da je potrebno precizirati vrste ličnih podataka koje sadrži legitimacija.

Predlog zakona u Poglavlju III Policijska ovlašćenja i dužnosti pod tačkom 2 posebno uređuje Obradu i prikupljanje ličnih i drugih podataka.

Tako se članom 54 policiji omogućava obrada ličnih i drugih podataka u mjeri koja je neophodna za vršenje policijskih poslova i primjenu policijskih ovlašćenja, što je u skladu sa članom 2 stav 2 ZZPL koji propisuje da se lični podaci ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom. Stavom 2 člana 54 definiše se obrada ličnih podataka u smislu ovog zakona. Navedeni stav je usaglašen sa članom 9 stav 1 tačka 2 ZZPL kojim su predviđene radnje obrade ličnih podataka.

Način prikupljanja podataka korišćenjem javno dostupnih izvora, od državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, privrednih subjekata, pravnih i fizičkih lica, prikupljanje podataka na javnom mjestu i neposredno od lica na koje se odnose kao i na drugi zakonom propisan način predviđen je članom 55 Predloga zakona.

Zahtjev za prikupljanje podataka, shodno članu 56 Predloga zakona, Policija upućuje organima, privrednim subjektima, pravnim i fizičkim licima iz člana 55 i isti su dužni da u ostavljenom roku dostave podatke o kojima vode evidenciju u okviru svojih nadležnosti i ovlašćenja odnosno da omoguće uvid u podatke. Sadržina zahtjeva propisana je stavom 2 u kom se navodi da zahtjev sadrži pravni osnov i razloge za korišćenje podataka, podatke koji su predmet zahtjeva, dovoljan broj podataka potrebnih za utvrđivanje identiteta lica, odnosno istovjetnosti predmeta, dok se stavovima 3 i 6 predviđa da ukoliko se podaci koji se traže koriste za pokretanje ili nastavak istrage u krivičnom postupku ili na osnovu naredbe suda ili naloga državnog tužioca u zahtjevu se neće navoditi razlozi za korišćenje tih podataka. Takođe, u stavu 8 definisana je obaveza da rukovaoci od kojih se podaci prikupljaju vode evidenciju koja sadrži brojeve službenih legitimacija policijskih službenika koji su izvršili uvid, odnosno imali pristup ili su im dostavljeni elektronskim putem, kao i datum i vrijeme početka odnosno završetka uvida i pristupa podacima.

S tim u vezi, davanje ličnih podataka na korišćenje drugim rukovaocima, u konkretnom slučaju policiji, u proceduri predviđenoj članovima 55 i 56 Predloga zakona je saglasno članu 17 ZZPL dok u dijelu sadržine evidencije o korišćenju ličnih podataka isti treba dopuniti na način da evidencija sadrži sve podatke iz člana 19 ZZPL, a to su: lični podaci koji su dati na korišćenje, namjena za koju su dati, pravni osnov za korišćenje i davanje podataka na korišćenje i vremenu korišćenja.

U Predlogu zakona o unutrašnjim poslovima čl. 57, 58, 59, 60, 61 i 62 definisane su evidencije o prikupljenim, obrađenim i korišćenim podacima, pravo uvida u podatke, čuvanje i brisanje podataka, blokiranje podataka, dostavljanje podataka i međunarodna razmjena podataka. Navedeni članovi su definisani na isti način kao što je to propisano trenutno važećim Zakonom o unutrašnjim poslovima („Sl. List CG“, br. 44/12, 36/13, 01/15 i 87/18) koji su usaglašeni sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Takođe, članom 58 stav 2 Predloga zakona o unutrašnjim poslovima propisano je da se pravo uvida u podatke na način iz stava 1 ovog člana može ograničiti zbog izbjegavanja ometanja istrage ili postupka, sprečavanja otkrivanja istrage ili gonjenja za krivična djela ili izvršavanja krivičnih sankcija, zbog zaštite nacionalne

bezbjednosti kao i zaštite prava i sloboda drugih. Savjet Agencije je mišljenja da je prednje navedeni stav usaglašen sa članom 45 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Prema članu 86 Predloga zakona, radi vršenja policijskih poslova Policija vrši nadzor i snimanje javnog mjesta korišćenjem opreme za video-akustično snimanje i fotografisanje. Kad postoji opasnost da prilikom javnog okupljanja ili javne priredbe dođe do ugrožavanja života i zdravlja ljudi ili imovine, radi primjene policijskih ovlašćenja, otkrivanja prekršaja i krivičnih djela, kao i kontrole i analize vršenja policijskih poslova, policijski službenik ovlašćen je da vrši snimanje ili fotografisanje javnog okupljanja. Radi postizanja navedenih ciljeva, Policija može koristiti prevozna i druga sredstva sa uređajima za snimanje, sa ili bez spoljnjih obilježja Policije, kao i uređaje za snimanje i prepoznavanje registarskih tablica, lica i predmeta. Obavještenje o namjeri snimanja, osim za javna okupljanja koja nijesu najavljena, objavljuju se na internet stranici Policije, najkasnije 24 časa prije početka snimanja.

Imajući u vidu predmetnu odredbu, objavljivanjem obavještenja o namjeri snimanja policija upoznaje građane i javnost da će određeni događaj, na određenom mjestu biti sniman.

Savjet je mišljenja da u navedeni član treba uvrstiti i obavezu da se o namjeri snimanja u pisanoj formi obavijesti organizator skupa.

Cijeneći da je video nadzor poseban vid automatske obrade ličnih podataka i da se snimanje vrši na javnom mjestu Savjet smatra da je, pored svrhe obrade i obavještenja javnosti, potrebno definisati rok čuvanja snimaka kao i definisati mjere zaštite ličnih podataka propisane članom 24 ZZPL a koje podrazumijevaju tehničku, kadrovsku i organizacionu zaštitu. Aktuelnim Zakonom o unutrašnjim poslovima, članom 56f stav 4 propisano je da rok čuvanja snimaka i fotografija prikupljenih na ovaj način ne može biti duži od 60 dana. Savjet je mišljenja da je navedeni rok potrebno izmijeniti i definisati na način da ne može biti duži od 30 dana.

Članom 116 Predloga zakona propisano je da policijski službenici mogu, u vršenju policijskog posla, izuzetno od člana 157 Zakonika o krivičnom postupku, za operativne potrebe, sprovoditi određene policijske radnje, ako je očigledno da se drugim radnjama neće postići cilj policijskog posla. Policijske radnje u smislu stava 1 su: osmatranje, praćenje, klopka i rad sa operativnim vezama. Podaci prikupljeni primjenom radnji iz stava 2 ovog člana mogu se koristiti radi zaštite bezbjednosti građana i imovine, sprječavanja vršenja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, traganja za licima koja se potražuju, održavanja javnog reda i mira, obezbjeđivanja javnih okupljanja i drugih policijskih poslova. Odluku o primjeni ovih radnji donosi starješina organa ili lice koje on ovlasti kao i da navedene policijske radnje mogu trajati neprekidno do 24 časa ili sa prekidom 48 časova.

Predmetni član na isti način uređuje posebne policijske radnje kao što to uređuje član 83 aktuelnog Zakona o unutrašnjim poslovima.

Prema članu 117 Predloga zakona podaci se čuvaju pet godina od unosa podataka u evidenciju, a po isteku tog roka vrši se preispitivanje opravdanosti daljeg čuvanja podataka za vršenje policijskih poslova. Podaci čije dalje čuvanje nije opravdano brišu se iz evidencija po isteku roka propisanog za čuvanje dok se podaci prikupljeni suprotno zakonu ili koji su pogrešni moraju odmah brisati ili ispraviti.

Navedeni način brisanja i ispravke podataka je usaglašen sa članovima 3 i 22 ZZPL koji propisuju da je rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan da obezbijedi da lični podaci koje obrađuje budu tačni i potpuni, uzimajući u obzir svrhu za koju su prikupljeni kao i kad utvrdi da su lični podaci nepotpuni ili netačni da ih dopuni ili izmijeni odnosno da se podaci moraju ažurirati.

Shodno članu 23 rukovalac je obavezan da na zahtjev lica briše lične podatke ako njihova obrada nije u skladu sa zakonom.

Kad je u pitanju rok čuvanja navedenih podataka Savjet smatra da isti treba preispitati i smanjiti na 3 godine, budući da su u pitanju prikupljeni podaci koji se ne upotrebljavaju.

Ukoliko dođe do izmjena predmetnog Predloga Zakona o unutrašnjim poslovima ili do donošenja novog Predloga zakona o radu policije, Savjet zadržava pravo da se o istom izjasni u dijelu koji se odnosi na zaštitu podataka o ličnosti.

3.3. Preporuke i dopisi

U toku 2019. godine upućena su **86** dopisa.

- 1.) Dopis Hotel The Chedi Luštica Bay u vezi sa uvođenjem biometrijskog čitača otiska prsta u svrhe evidentiranja ulaska/izlaska zaposlenih lica kojim je dozvoljen pristup u poslovne prostorije, Br.06-11-1190-3/19 od 05.03.2019.godine.
- 2.) Dopis MINISTARSTVU JAVNE UPRAVE vezano za usaglašenost Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o komunalnoj policiji sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Br. 06-11-5429-7/18 od 18.03.2018.godine.
- 3.) Dopis XX iz Podgorice, u vezi sa instaliranjem kamera u taksi vozilu, Br.06-29-11018-3 /18 od 27.02.2019. godine.
- 4.) Dopis XX iz Podgorice, u vezi sa uvođenjem video nadzora i uspostavljanjem elektronske evidencije ulazaka i izlazaka u svrhu vođenja disciplinskog postupka, Br. 06-11-12094-3/18 od 01.02.2019. godine.
- 5.) Odgovor XX, u vezi sa eurskim računom kod Erste banke koji je otvoren 2013.godine, Br. 06-29-162- 2 /19 od 16.01.2019. godine.
- 6.) Dopis JU MUZEJI I GALERIJE PODGORICA, u vezi sa davanjem saglasnosti za uvođenje video nadzora na objektu JU Muzeji i Galerije u ul. Marka Miljanova br. 4, Br. 06-10-408-2/18 od 28.03.2019. godine.
- 7.) Dopis NACIONALNA TURISTIČKA ORGANIZACIJA, u vezi sa neadekvatnom prijavom/odjavom boravka stranih gostiju, suprotno Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, Br. 06-29-1781-1/19 od 04.03.2019. godine.
- 8.) Odgovor SINDIKAT "DAIDO METAL"AD KOTOR, u vezi sa uvođenjem video nadzora, Br. 06-10-6149-12/18 od 18.01.2019. godine.
- 9.) Odgovor na Upit OEBS-a, u vezi sa popunjavanjem Registracionog obrasca i prikupljanjem ličnih podataka lica koja imaju pravo na isplatu/nadoknadu od strane Misije, Br.01-77-502-5/19 od 14.02.2019. godine.

- 10.) Odgovor SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE, u vezi sa postupanjem policijskih službenika i fizičkih lica u vezi sa primjenom audio-vizuelnog nadzora, Br. 06-11-1051-3/19 od 27.02.2019. godine.
- 11.) Odgovor na upit SINDIKALNA ORGANIZACIJA ZAPOSLENIH U ZAVODU ZA ZAPOSŁJAVANJE CRNE GORE, u vezi sa tumačenjem da li elektronska fotografija lica predstavlja biometrijski podatak, Br.06-11-8350-6/18 od 05.03.2019. godine.
- 12.) Odgovor na upit POŠTA CRNE GORE AD PODGORICA, SEKTORU ZA USŁUGE, u vezi sa primjenom Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i usklađenosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, Br. 06-29-363-3/19 od 01.02.2019. godine.
- 13.) Odgovor ZAVOD ZA METROLOGIJU, u vezi sa proširenjem sistema video nadzora, Br. 06-10-11982- 3 /18 od 05.02.2019. godine.
- 14.) Dopis Fondu za zdravstveno osiguranje Core Gore, u vezi sa postupkom obavljanja kontrole izvršenja ugovornih obaveza davaoca zdravstvenih usluga, br. Br. 06-29-2889-1/19 od 05.04.2019. godine;
- 15.) Dopis Upravi carina, Odsjek za praćenje i implementaciju propisa, vezano za usaglašenost članova 3 do 5 Nacrta Sporazuma o saradnji između Uprave carina i Privredne komore CG, sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, Br. 06-11-9458-15/18 od 05.04.2019. godine;
- 16.) Dopis, ZGRADA G7, Upravniku ulaza, XX, vezano za dobijanje saglasnosti za uvođenje video nadzora u ulazu zgrade, Br. 06-10-11717-2/18 od 02.04.2019. godine;
- 17.) Dopis, RASADNIK LAMELA 6, Bijelo Polje, Upravnici ulaza, XX, vezano za dobijanje saglasnosti za uvođenje video nadzora ispred ulaza u stambenu zgradu Lamela 6, Rasadnik, kojim bi pokrili parking prostor i dvorište koje pripada pomenutoj lameli, Br. 06-10-3642-2 /19 od 18.06.2019. godine;
- 18.) Dopis MINISTARSTVU JAVNE UPRAVE, DIREKTORAT ZA DRŽAVNU UPRAVU, u vezi sa zahtjevom koji se odnosi na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, Br. 06-11-3643-2/19 od 04.06.2019. godine;
- 19.) Dopis MINISTARSTVU PROSVJETE CRNE GORE, direktorici Direktorata za visoko obrazovanje, Muberi Kurpejović, u vezi sa TIMSS projektom Međunarodnog udruženja za evaluaciju obrazovnih postignuća (International Association for the Evaluation of Education Achievement – IEA), u kojem učenici rješavaju ispitne sveske i upitnike koje popunjavaju i roditelji, nastavnici i direktori kako bi se prikupili podaci o obrazovnim sistemima, nastavnim planovima i programima, efikasnosti nastave i karakteristikama učenika, učitelja i škola, Br. 06-29-2120- 5/19 od 17.05.2019. godine;
- 20.) MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSŁLOVA, vezano za dobijanje saglasnosti da predstavnik Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama učestvuje na plenarnim zasijedanjima TPD-a, Br. 01-125-3369-7/18 od 15.05.2019. godine;
- 21.) Dopis OPŠTINI BAR - SEKRETARIJATU ZA FINANSIJE, vezano za objavljivanje na portalu Opštine Bar poreskih rješenja i rješenja o prinudnoj naplati, koja će poreskom obvezniku biti dostupna preko JMB građana, s tim da navedena rješenja neće sadržati JMBG i adresu poreskog obveznika, Br. 06-11-3098-2/19 od 23.04.2019. godine;

- 22.) Dopis OPŠTINI MOJKOVAC, GLAVNOJ ADMINISTRATORKI, Maji Ikervari, u vezi sa zahtjevom koji se odnosi na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, Br. 06-11-2595-2/19 od 04.04.2019. godine;
- 23.) Dopis JZU KLINIČKI CENTAR CRNE GORE, u vezi snimanja zaposlenih u Urgentnom bloku Kliničnog centra Crne Gore, putem mobilnih uređaja od strane pacijenata, Br. 06-11-11957-3/18 od 18.04.2019. godine;
- 24.) Odgovor na Upit, XX, vezano za brisanje odnosno gašenje naloga sa ličnim podacima na internet stranici meridianbet.me, br. 06-29-3915-2/19 od 30.05.2019. godine;
- 25.) Dopis MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA, vezano za dobijanje saglasnosti da predstavnik Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama učestvuje na plenarnim zasijedanjima TPD-a, Br.01-125-3369-5/18 od 08.05.2019. godine;
- 26.) Obavještenje JZU OPŠTA BOLNICA "Blažo Jošov Orlandić", Bar, u vezi sa dostavljanjem medicinske dokumentacije osiguranog lica, koja podrazumijeva otpusno pismo, operativnu listu i listu za novorođenče, Fondu za zdravstveno osiguranje Core Gore, radi postupka obavljanja kontrole izvršenja ugovornih obaveza davaoca zdravstvenih usluga, Br.06-11-2267-2/19 od 05.04.2019. godine;
- 27.) Obavještenje JZU OPŠTA BOLNICA BIJELO POLJE, u vezi sa dostavljanjem medicinske dokumentacije osiguranog lica, koja podrazumijeva otpusno pismo, operativnu listu i listu za novorođenče, Fondu za zdravstveno osiguranje Core Gore, radi postupka obavljanja kontrole izvršenja ugovornih obaveza davaoca zdravstvenih usluga, Br.06-11-2801- 2/19 od 05.04.2019. godine;
- 28.) Obavještenje JZU OPŠTA BOLNICA NIKŠIĆ, u vezi sa dostavljanjem medicinske dokumentacije osiguranog lica, koja podrazumijeva otpusno pismo, operativnu listu i listu za novorođenče, Fondu za zdravstveno osiguranje Core Gore, radi postupka obavljanja kontrole izvršenja ugovornih obaveza davaoca zdravstvenih usluga, br. Br.06-11-2502-2/19 od 05.04.2019. godine;
- 29.) Obavještenje JU Srednja elektrotehnička škola "Vaso Aligrudić", direktoru Veselinu Pićuriću, vezano za prosleđivanje podneska na dalje postupanje Upravi za inspekcijske poslove- Odsjeku za inspekciju za prosvjetu i sport, cijeneći da je isti u njihovoj nadležnosti, br. Br. 06-11-2076- 3/19 od 01.04.2019. godine;
- 30.) Odgovor na Upit ND Vijesti, Jeleni Jovanović, u vezi sa video nadzorom javnih površina na teritoriji Opštine Nikšić, Br. 06-29-3342- 2/19 od 07.05.2019. godine;
- 31.) Odgovor na Upit NVO "ZINAK", u vezi sa realizovanjem projekta „Upoznaj, prepoznaj i prijavi e-nasilje“ i objavljivanjem fotografija djece uslikane s leđa dok sjede na informativnim radionicama, a koje će, uz sav materijal sa radionica, biti postavljene na sajtu koji se planira napraviti, br. Br. 06-29-3053-2/19 od 19.04.2019.godine;
- 32.) Odgovor na Upit XX, vezano za uvođenje video nadzora u stambenom objektu, odnosno privatnoj kući, br. 06-29-3291-1/19 od 24.04.2019. godine;
- 33.) Odgovor na Upit OPŠTA BOLNICA BIJELO POLJE, u vezi sa zahtjevom Uprave policije-Centra bezbjednosti Bijelo Polje kojim se od OB Bijelo Polje traži dostavljanje podataka i spiska lica koja su teško duševno oboljela, Br. 06-11-2918-2/19 od 09.04.2019. godine;

- 34.) Odgovor na Upit XX, vezano za zakonitost obrade ličnih podataka prilikom otvaranja računa u Addiko Banci AD Podgorica, čiji je stav da je neophodno potpisivanje fotokopije lične isprave klijenta u svrhu otvaranja računa, te da u suprotnom račun se ne može otvoriti u ovoj banci, br. 06-29-3970-2/19 od 30.05.2019. godine;
- 35.) Obavještenje SAVJETU ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE, vezano za zakonitost postupanja policijskih službenika po naredbi pretpostavljenih starješina pri vršenju određenih službenih radnji, br. Br. 06-11-1688-3/19 od 19.04.2019. godine;
- 36.) Obavještenje OPŠTINI PLAV, Službi Komunalne policije, vezano za davanje saglasnosti za uvođenje video nadzora, Br. 06-11-474-9/19 od 06.05.2019. godine;
- 37.) Odgovor na upit PORESKOJ UPRAVI, u vezi sa pitanjem da li se visina zarade konkretnih fizičkih lica može smatrati ličnim podatkom kojem se pristup mora ograničiti, imajući u vidu odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, u slučaju kada javni izvršitelji traže podatke o visini zarade izvršnih dužnika radi naplate novčanih potraživanja, br. Br. 06-11-12152-3/18 od 05.04.2019. godine;
- 38.) Dopis UPRAVI ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE, u vezi sa dostavljanjem podneska Veselina Pićurića, direktora JU Srednje elektrotehničke škole „Vaso Aligrudić“, upućen ovoj Agenciji na dalje postupanje, cijeneći da je isti u nadležnosti Uprave za inspekcijske poslove- Odsjeka za inspekciju za prosvjedu i sport, Br. 06-11-2076- 2/19 od 01.04.2019. godine;
- 39.) Obavještenje SINDIKATU DAIDO METAL KOTOR, u vezi sa dostavljanjem Rješenja o djelimičnom odbijanju Zahtjeva br. 06-10-6149-15/18 od 15.05.2019. godine i Saglasnosti za uvođenje video nadzora br. 06-10-6149-16/18 od 15.05.2019. godine na upoznavanje kao zainteresovanoj strani, Br. 06-10-6149- /18 od 16.05.2019. godine.
- 40.) Dopis ADVOKATSKA KANCELARIJA TERZIĆ-ŽIVKOVIĆ, u vezi sa obradom i iznošenjem ličnih podataka u Sjevernu Makedoniju, br. 06-29-6630-2/19 od 06.08.2019. godine;
- 41.) Dopis Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, vezano dostavljanje podneska Vaska Zekovića iz Podgorice na dalje postupanje, br. 05-18-5940-2/19 od 12.07.2019. godine;
- 42.) Dopis JU Osnovna škola "Dašo Pavičić" Herceg Novi, vezano za dopunu Zahtjeva za uvođenje video nadzora, br. 06-10-1603- 4 /19 od 01.07.2019. godine;
- 43.) Dopis Opštini Kotor, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, vezano za dostavljanje informacija u vezi sa pokretanjem postupka javne nabavke za otklanjanje bespravno postavljene kamere ispred tunela Vrmac u Kotoru, br. 06-29-1876- 25/19 od 05.08.2019. godine;
- 44.) Dopis Opštini Pljevlja, Kabinet Predsjednika, vezano za uvođenje video nadzora nad gradskom fontanom, br. 06-10-7135-3/19 od 30.09.2019. godine;
- 45.) Dopis Agenciji za izgradnju i razvoj Podgorice D.O.O., u kojem se navodi da ova Agencija ne daje mišljenja po zahtjevima koji se odnose na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, br. 06-11-7092- 2/19 od 13.09.2019. godine;
- 46.) Dopis Društvo za telekomunikacije "Mtel" D.O.O., vezano za mogućnost iznošenja podataka o ličnosti sa teritorije Crne Gore u Republiku Irsku (Dablin) i Holandiju (Amsterdam), br. 06-11-6905-2 /19 od 02.09.2019. godine;

- 47.) Dopis Opštini Bar, Sekretarijat za finansije, vezano za objavljivanje na portalu Opštine Bar poreskih rješenja kao i rješenja o prinudnoj naplati i finansijskih kartica poreskih obveznika koji posjeduju nepokretnosti na teritoriji Opštine Bar, br. 06-11-3098-7/19 od 01.08.2019. godine;
- 48.) Dopisi Odjeljenju za analitiku i unapređenje rada policije, Uprava policije Crne Gore, u vezi sa dostavljanjem na dalje postupanje podneska koji je ovo Odjeljenje dostavilo Agenciji, a odnosi se na pitanja upućena od strane Savjeta za građansku kontrolu rada policije koja su upućena Upravi policije, br. 06-11-6929-3/19 od 09.2019. godine;
- 49.) Odgovor XX, vezano za zakonitost obrade ličnih podataka koja se odnosi na objavljivanje imena i prezimena ovog lica kao i matičnog broja na web sajtu MANS-a, br. 06-29-7083-2 /19 od 12.09.2019. godine;
- 50.) Dopis Hotel MELIA- Ljetopis stars doo Petrovac Budva, vezano za dostavljanje informacija u vezi sa Zahtjevom za davanje saglasnosti za uvođenje video nadzora, br. 06-10-9295-10/19 od 04.07.2019. godine;
- 51.) Odgovor adv. Jovan B. Vukčević, Beograd, u vezi sa obradom i iznošenjem ličnih podataka u SAD, br. 06-11-3805-2 /19 od 02.09.2019. godine;
- 52.) Odgovor Agenciji za zaštitu osobnih podataka, Republika Hrvatska, vezano za objavljivanje na web portalu www.antenam.net koji je registrovan na području Crne Gore članka odnosno javno je dostupna fotografija na kojoj se nalaze maloljetna djeca koja su kao članovi fudbalske ekipe bili učesnici kampa Barcelona, a koji su prikazani nakon utakmice uz naslov "Djeca iz Dalmacije slave pobjedu uz povike -Za dom spremni", br. 06-29-6423-3/19 od 01.08.2019. godine;
- 53.) Odgovor ND VIJESTI, novinaru XX, u vezi sa upitom koji se odnosi na postupanje ove institucije u vezi sa zahtjevom XX upućenom Domu zdravlja Podgorica kojim traži imena ljekara koji su liječili njenog sina, br. 06-29-6470-2/19 od 30.07.2019.godine;
- 54.) Odgovor XX, vezano za zakonitost obrade ličnih podataka koja se odnosi na objavljivanje imena i prezimena ovog lica kao i matičnog broja na web sajtu MANS-a, br. 06-29-7083-5/19 od 18.09.2019. godine;
- 55.) Odgovor XX, vezano za davanje podatka o terminu korišćenja godišnjeg odmora koji je od strane zaposlenog u Domu zdravlja gdje podnosilac Zahtjeva radi kao ljekar saopšten Zavodu za zdravstveno osiguranje, br. 06-29-6696-2/19 od 02.09.2019. godine;
- 56.) Odgovor XX i XX, Herceg Novi, vezano za uvođenje video nadzora porodične kuće, br. 06-10-6691-2/19 od 02.09.2019. godine;
- 57.) Odgovor Sekretarijatu za privredu, Opština Budva, vezano za pitanje da li po zahtjevu Komunalno d.o.o. Budva ovaj Sekretarijat može dostaviti evidenciju prijave i objave djelatnosti preduzetnika i pravnih lica, br. 06-11-6615-2/19 od 06.08.2019. godine;
- 58.) Odgovor Skupštini Crne Gore, Odbor za dalju reformu izbornog i drugog zakonodavstva, Radna grupa 2, vezano za pitanje da li je član 24 Zakona o biračkom spisku u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, br. 06-11-6422-3 /19 od 31.07.2019.godine;

- 59.) Odgovor Zaštitniku imovinsko pravnih interesa Crne Gore, vezano za postupanje ove Agencije u upravnom postupku pokrenutom po Zahtjevu za zaštitu prava advokata Nebojše Asanovića iz Podgorice koji je okončan Rješenjem Agencije br.05-18-10295-19/19 od 14.03.2019.godine, br. 01-125-5965-2/19 od 22.07.2019.godine;
- 60.) Odgovor XX, vezano za funkcionisanje peticija putem platforme epeticije.gov.me, br. 06-29-7281-5/19 od 30.09.2019. godine;
- 61.) Odgovor XX, vezano za informaciju da li je u Crnoj Gori usvojen novi Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, te ukoliko nije, kada će isti stupiti na snagu, br. 06-29-7280-2/19 od 19.09.2019. godine;
- 62.) Odgovor JZU Opštoj bolnici Nikšić, vezano za dostavljanje spiskova zaposlenog kadra i JMBG zaposlenih u Službi za radiološku, UZ, CT i mamograf dijagnostiku u kojem je podnosilac Zahtjeva upućen na Mišljenje Savjeta Agencije br.06-11-3432-3/19 od 12.07.2019.godine datom na zahtjev JZU OB Bar, br. 06-11-6665-2/19 od 12.08.2019. godine;
- 63.) Obavještenje XX iz Podgorice, u vezi sa prosleđivanjem podneska ovog lica Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost jer je u nadležnosti iste uspostavljanje i vođenje Univerzalnog telefonskog imenika, br. 05-18-5940-3/19 od 12.07.2019.godine;
- 64.) Dopis AGENCIJI ZA NADZOR OSIGURANJA CRNE GORE, vezano za kategorije podataka fizičkih lica koje Agencija za nadzor osiguranja može precizirati u ovlašćenjima za zastupanje/posredovanje u osiguranju, br. 06-11-7871- 3/19 od 13.11.2019. godine;
- 65.) Dopis XX, vezano za obradu ličnih podataka od strane anketara koji rade za IPSOS, br. 06-29-7822-2/19 od 19.11.2019. godine;
- 66.) Dopis MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA, DIREKTORAT ZA GRAĐANSKA STANJA I LIČNE ISPRAVE, u vezi sa dostavljanjem JMBG odgovornog lica Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora, Zorana Mrdaka, radi pokretanja prekršajnog postupka, br. 06-29-1876-30/19 od 03.10.2019. godine;
- 67.) Dopis XX, vezano za uvođenje video nadzora ispred ulaza u stambenu zgradu u ulici Branka Deletića bb, Andrijevića, kojim bi snimali parking prostor ispred pomenute zgrade, br. 06-10-8331- 2/19 od 29.10.2019. godine;
- 68.) Dopis SAVJETU ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE, obavještenje o dostavljanju podneska na dalje postupanje Odjeljenju za analitiku i unapređenje rada policije, odnosno službeniku za zaštitu ličnih podataka u Upravi policije, br. 06-11-6929-6 /19 od 04.11.2019. godine;
- 69.) Dopis ODJELJENJU ZA ANALITIKU I UNAPREĐENJE RADA POLICIJE UPRAVA POLICIJE CRNE GORE, dostavljanje podneska Savjeta za građansku kontrolu rada policije na dalje postupanje Odjeljenju za analitiku i unapređenje rada policije, odnosno službeniku za zaštitu ličnih podataka u Upravi policije, br. 06-11-6929-7/19 od 04.11.2019. godine;
- 70.) Dopis UPRAVI ZA ŽELJEZNICE CRNE GORE, u vezi sa dobijanjem saglasnosti za uvođenje video nadzora, br. 06-10-8188-2/19 od 10.12.2019. godine;
- 71.) Dopis XX, vezano za popunjavanje upitnika o zaposlenima u DOO „Crnogorski elektrodistributivni sistem“ Podgorica i obavještenje da će kontrolori ove Agencije po

- službenoj dužnosti izvršiti nadzor u ovoj firmi, br. 06-11-7482- 3/19 od 04.11.2019. godine;
- 72.) Odgovor na upit, novinarki CDM-a, vezano za zaštitu ličnih podataka, br. 06-77-7872- 3/19 od 28.10.2019. godine;
- 73.) Odgovor XX, vezano za obradu fotografija maloljetnih lica, br. 06-29-8024- 2/19 od 12.11.2019. godine;
- 74.) Odgovor XX, vezano za dokumentaciju potrebnu za dobijanje saglasnosti za uvođenje video nadzora u poslovnim objektu, br. 06-29-8023-2/19 od 18.10.2019. godine;
- 75.) Odgovor XX, vezano za legitimisanje potrošača prilikom korišćenja novčanice od 200 i 500 eura, upućeni na Centru za zaštitu potrošača (CEZAP), br. 06-29-8439- 2/19 od 19.11.2019. godine;
- 76.) Odgovor Fond PIO Crne Gore, u kojem se navodi da ova Agencija ne daje mišljenja po zahtjevima koji se odnose na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, br. 06-11-9708- 4/19 od 23.12.2019. godine;
- 77.) Odgovor XX, vezano za vršenje video nadzora javne površine (saobraćaja) iz taxi vozila, br. 06-11-8135- 2/19 od 02.12.2019. godine;
- 78.) Odgovor KOMERCIJALNA BANKA, vezano za upotrebu video nadzora u disciplinskom postupku, br. 06-11-9218-2/19 od 12.12.2019. godine;
- 79.) Odgovor XX, u vezi sa javnim objavljivanjem ličnih podataka vlasnika stanova na oglasnoj tabli stambene zgrade u izvještaju o uplaćenim sredstvima za održavanje ulaza, br. 06-29-8061- 2/19 od 28.10.2019. godine;
- 80.) Odgovor "KOVING" d.o.o, vezano za upotrebu otiska prsta za identifikaciju zaposlenih umjesto putem elektronskih kartica, br. 06-29-7958- 2/19 od 28.10.2019. godine;
- 81.) Odgovor XX, vezano za postavljanje video nadzora na dijelu kuće u Tivtu, br. 06-29-8241- 2/19 od 13.11.2019. godine;
- 82.) Odgovor SLUŽBI GLAVNOG ADMINISTRATORA OPŠTINA BAR, vezano za objavljivanje poreskih rješenja putem javnog obavještanja na internet stranici Opštine Bar, 06-11-8080-3/19 od 24.10.2019. godine;
- 83.) Odgovor XX, vezano za ostavljanje prekršajnog naloga sa ličnim podacima na šoferšajbni auta od strane Komunalne policije, br. 06-29-7873- 3/19 od 13.11.2019. godine;
- 84.) Odgovor UPRAVI ZA KADROVE, vezano za obaveze Uprave za kadrove (kao rukovodilac zbirke ličnih podataka) u pogledu davanja podataka trećem licu, tj. kompaniji „Infostream“, br. 06-11-7618-6/19 od 12.12.2019. godine;
- 85.) Odgovor XX, vezano za dobijanje saglasnosti za uvođenje video nadzora u plažnom caffe baru, kao i postavljanja dodatnih kamera zbog bezbjednosti izgrađene ponte, plaže i plažnog mobijlijara, br. 06-10-7484- 4/19 od 28.10.2019. godine;
- 86.) Odgovor ZAŠTITNIKU LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE, vezano za usklađenost Internog pravilo o tonskom snimanju Kolegijuma Zaštitnika/ce, radnih sastanaka i sastanaka sa predstavnicima međunarodnih organizacija, institucija, tijela, predstavnicima organa, ustanova i organizacija u zemlji, predstavnicima nevladinih organizacija, sastanci Kolegijuma sa pojedinim zaposlenim radi izvršavanja obaveza u

okviru nadležnosti Zaštitnika/ce i drugi sastanci koje odredi Zaštitnik/ca, sa ZZPL, br. 06-11-8259-4/19 od 17.12.2019. godine.

3.4. Stavovi Savjet Agencije o pojedinim pitanjima

3.4.1. Stav Savjeta Agencije o korišćenju video nadzora i elektronske evidencije prisustva na poslu u disciplinskom postupku

Dana 21. 12. 2018. godine ovoj Agenciji obratilo se fizičko lice Zahtjevom za davanje mišljenje da li se video nadzor i elektronska evidencija ulazaka i izlazaka mogu uvoditi u svrhu vođenja disciplinskog postupka, da li se izvodi iz video i elektronske evidencije ulazaka i izlazaka mogu koristiti za vođenje disciplinskog postupka kao i da li video i elektronska evidencija ulazaka i izlazaka, koji nisu uspostavljeni u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, a korišćeni su kao dokaz za vođenje disciplinskog postupka, predstavljaju nezakonitu obradu podataka zbog koje se može podnijeti Zahtjev za zaštitu prava.

S tim u vezi, Savjet Agencije je na sjednici održanoj 01.02.2019.godine zauzeo sljedeći stav:

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti (ZZPL) propisani su uslovi za uvođenje video nadzora kao i svrhe za koje isti može biti uveden. Članom 36 ZZPL-a predviđeno je da javni sektor, privredno društvo i drugo pravno lice i preduzetnik može da vrši video nadzor u službenom ili poslovnom prostoru ako to nalažu razlozi zaštite bezbjednosti lica ili imovine ili tajnih podataka i poslovnih tajni i ako se to ne može ostvariti na drugi način. Navedeno podrazumijeva da je svrha za koju se uvodi tj.vrši video nadzor jasno propisana ovim Zakonom te se isti ne može uvoditi u druge svrhe. S toga, Savjet Agencije je stava da se video zapis nastao primjenom video nadzora ne može koristiti kao dokazno sredstvo u disciplinskom postupku, jer je isto u suprotnosti sa svrhom obrade ličnih podataka i predstavljalo bi način obrade podataka koji nije u skladu sa njihovom namjenom, a što je u suprotnosti sa članom 2 ZZPL-a.

Uvođenjem sistema elektronske evidencije ulazaka/izlazaka u službeni prostor u svrhu kontrole radnog vremena ili u druge svrhe vrši se automatska obrada ličnih podataka. Shodno članu 15a stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti odlučivanje o pravima, obavezama i interesima lica tj. zaposlenih (rezultati rada na radnom mjestu, pouzdanost, ponašanje i dr.) ne smije se zasnivati isključivo na automatskoj obradi podataka, što podrazumijeva da se zaposlenom, mora omogućiti pravo da u postupku pred Disciplinskom komisijom iznese svoj stav tj.mišljenje. U cilju transparentne obrade ličnih podataka zaposlenih koja se vrši na gore navedeni način, potrebno je da rukovalac (subjekt koji uspostavlja elektronsku evidenciju), saglasno članu 21 ZZPL-a prije puštanja sistema u rad, donese interni Pravilnik o načinu korišćenja kartica kojim se preciziraju vrste ličnih podataka, pravni osnov i namjena obrade, način korišćenja podataka, rokovi čuvanja, pravo pristupa sistemu i dr. i da sa istim upozna Sindikalnu organizaciju odnosno sve zaposlene. U konkretnom slučaju, Agencija ne opredjeljuje

koji dokazi će biti izvedeni u disciplinskom postupku tj. da li će podaci sa elektronske evidencije prisutnosti na poslu biti dokaz u disciplinskom postupku već svrhu obrade određuje rukovalac tj. poslodavac koji je u smislu ZZPL-a obavezan da zaposlene, prije puštanja sistema u rad, upozna da će podaci prikupljeni na ovaj način biti, u slučaju potrebe, korišćeni kao dokaz u disciplinskom postupku kao i da Agenciji na propisanom obrascu, saglasno članovima 26 i 27 ZZPL-a dostavi Evidenciju zbirke ličnih podataka.

Lice koje smatra da mu je povrijeđeno pravo na zaštitu ličnih podataka, na način što je u disciplinskom postupku korišćen video zapis odnosno izvod iz elektronske evidencije ulazaka/izlazaka uspostavljeni protivno odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, shodno članu 47 ZZPL-a ovoj Agenciji može podnijeti Zahtjev za zaštitu prava.

3.4.2. Stav Savjeta Agencije u vezi snimanja zaposlenih u službenim prostorijama putem mobilnih uređaja od strane posjetilaca

Savjet Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama je na sjednici održanoj 18.04.2019.godine, u vezi snimanja zaposlenih u službenim prostorijama putem mobilnih uređaja od strane posjetilaca zauzeo sljedeći stav:

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 079/08, 070/09, 044/12 i 022/17) video nadzor je propisan kao poseban vid obrade ličnih podataka. Uslovi, način uvođenja video nadzora u javnom sektoru, privrednom društvu, drugom pravnom licu ili kod preduzetnika kao i svrha obrade ličnih podataka propisani su članovima 35, 36, 37 i 39 ovog zakona. Međutim, pitanje mobilnog video/audio snimanja zaposlenih prilikom vršenja službene radnje u službenim prostorijama od strane stranaka ili posjetilaca nije uređeno odredbama ZZPL-a.

Savjet Agencije, tumačenjem naprijed navedenih članova kojim se utvrđuju uslovi za uvođenje video nadzora i kojim se zabranjuje video nadzor u službenom i poslovnom prostoru van radnog mjesta, naročito u garderobama, lifovima, sanitarnim prostorijama i u prostoru predviđenom za stranke i posjetioce, smatra da snimanje mobilnim telefonom ili drugim uređajima usmjereno prema zdravstvenim radnicima u zdravstvenim ustanovama za namjenu bilježenja ponašanja istih nema utemeljenje u Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti jer su, kako je naprijed navedeno, svrha i način obrade ličnih podataka kod rukovaoca pod kojima se podrazumijevaju i zdravstvene ustanove, zakonom precizirani.

3.4.3. Saglasnost za uvođenje video nadzora javnih površina na teritoriji Glavnog grada Podgorica, opština Bar i Budva i Prijestonice Cetinje

Zbog značaja Projekta i aktivne uloge Agencije u cilju zakonite realizacije istog na Zahtjev MUP-a Savjet Agencije na sjednici održanoj 12.08.2019.godine dalo je Saglasnost za uvođenje video nadzora javnih površina na teritoriji Glavnog grada Podgorica i opština Bar i Budva i Prijestonice Cetinje čiji je sastavio dio tabelarni prikaz lokacija na kojima će biti instaliran sistem video nadzora. Saglasnost je data u cilju povećanja stepena zaštite bezbjednosti lica i imovine odnosno sprječavanja vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja; pronalaženja učinilaca krivičnih djela i prekršaja i

njihovo dovođenje nadležnim organima; održavanja javnog reda i mira; obezbjeđivanja javnih okupljanja građana visokog bezbjednosnog rizika; obezbjeđivanja određenih ličnosti, objekata i prostora i održavanja komunalnog reda.

Ministarstvo unutrašnjih poslova kao rukovalac Zbirkom ličnih podataka -Video nadzor javnih površina za teritoriju Glavnog grada Podgorica, opština Bar, Budva i Prijestonice Cetinje je u obavezi da ispuní sve uslove za uvođenje video nadzora propisane čl.35 i 37 ZZPL-a. Cijeneći da je MUP dostavio dokumentaciju a da predmetna uputstva nijesu prilagođena Zbirci-video nadzor javnih površina koja se uspostavlja uz saglasnost ove Agencije, potrebno je da rukovalac- MUP u roku od 6 mjeseci od dana prijema ovog akta donese Interno Pravilo obrade i zaštite ličnih podataka za Evidenciju Video nadzor javnih površina kojim će se detaljno precizirati organizacione, kadrovske, logističke, tehničke procedure i mjere za zaštitu ličnih podataka kako bi se spriječilo slučajno ili namjerno neovlašćeno uništavanje podataka, promjena ili gubitak, kao i neovlašćen pristup, korišćenje ili prenos ličnih podataka. Obaveza donošenja ovog akta propisana je čl. 26 stav 2 tačka 10 ZZPL-a.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je takođe u obavezi da sa Upravom policije (zbog odvajanja na dva organa) zaključi pisani Ugovor o obradi ličnih podataka, saglasno čl. 16 ZZPL-a. Predmetnim Ugovorom je potrebno urediti međusobna prava i obaveze rukovaoca i obrađivača, a naročito obavezu obrađivača da postupa po uputstvima rukovaoca zbirke ličnih podataka. Nakon zaključivanja predmetnog Sporazuma sa istim, MUP je dužan da upozna ovu Agenciju.

Rukovalac zbirke ličnih podataka i obrađivač ličnih podataka, u skladu sa čl. 24 ZZPL-a, su obavezni da obezbijede tehničke, kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja, kao i od zloupotrebe. Mjere zaštite ličnih podataka moraju odgovarati prirodi i karakteru podataka koji se obrađuju, uzimajući u obzir najviši nivo tehnologije i troškove njihovog sprovođenja.

Cijeneći da se predmetna obrada ličnih podataka vrši elektronskim putem, rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani, pravni osnov za korišćenje podataka, broj predmeta, vrijeme odjave i prijave sa sistema i po potrebi datum do kad podaci o korisniku nijesu dostupni licu čiji su podaci obrađivani.

Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da odredi koji zaposleni i kojim ličnim podacima imaju pristup, kao i kategorije podataka koje se mogu dati na korišćenje i pod kojim uslovima. Rukovalac zbirke ličnih podataka dozvoljava pristup zbirkama ličnih podataka i vodi evidenciju o korisnicima ličnih podataka u skladu sa svojim aktom.

Službena lica koja vrše obradu ličnih podataka postupaju isključivo po uputstvima starješine organa i obavezni su da čuvaju tajnost ličnih podataka za koje su saznali prilikom obavljanja svojih poslova, ukoliko zakonom nije drukčije propisano (čl. 25 ZZPL-a).

Lični podaci sadržani u predmetnoj evidenciji odnosno video zapisi čuvaju se u elektronskom obliku na serverima i storidžima u prostorijama Data centra MUP-a CG,

koji je proglašen za bezbjednosnu zonu. Rok korišćenja i čuvanja podataka je 30 dana, izuzeti video zapisi se koriste do okončanja krivičnog ili prekršajnog postupka a nakon toga čuvaju za učinioce krivičnih djela 3 godine, izvršioc prekršaja 1 godina, lica za kojima se traga do pronalaska ili prestanku razloga koji su uslovili traganje a za ostale događaje 3 godine nakon unošenja podataka.

Lični podaci koji se obrađuju u okviru Evidencije mogu biti ustupljeni na korišćenje isključivo na način propisan zakonom i subjektima koji imaju svojstvo korisnika u smislu čl. 9 st. 1 t.4 ZZPL-a. Korisnici ličnih podataka, shodno dostavljenoj evidenciji su: Uprava policije CG, Komunalna policija, tužilaštvo, sudovi i drugi zakonski korisnici.

Ukoliko su ispunjeni uslovi iz čl. 10 i 13 ZZPL-a, rukovalac zbirke ličnih podataka mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev, dati lične podatke koji su mu potrebni.

Shodno čl. 17 ZZPL-a zahtjev za korišćenje ličnih podataka sadrži informacije o kategorijama ličnih podataka koji se traže, njihovoj namjeni, pravnom osnovu za korišćenje i davanje podataka na korišćenje, vremenu korišćenja i dovoljno podataka za identifikaciju lica čiji se podaci traže. Dalje je ovim članom predviđeno da, u slučaju kad se lični podaci traže na korišćenje za potrebe nacionalne bezbjednosti, odbrane i pretkrivičnog i krivičnog postupka, zahtjev može da sadrži i vrijeme do kad lice čiji se podaci traže ne može znati da su njegovi podaci korišćeni. Izuzetno, treće lice, odnosno korisnik ličnih podataka može tražiti na korišćenje lične podatke lica i na osnovu informacija koje nijesu dovoljne za identifikaciju lica, ako je to propisano posebnim zakonom.

Lični podaci mogu se koristiti samo za vrijeme potrebno za ostvarivanje svrhe koja je navedena u zahtjevu za davanje podataka na korišćenje, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Po isteku vremena potrebnog za ostvarivanje svrhe, korisnik ličnih podataka je dužan da briše lične podatke, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno, što je predviđeno čl. 18 ZZPL-a.

Rukovalac zbirke ličnih podataka vodi evidenciju o trećim stranama, odnosno korisnicima ličnih podataka, ličnim podacima koji su dati na korišćenje, namjeni za koju su dati, pravnom osnovu za korišćenje i davanje podataka na korišćenje i vremenu korišćenja.

Rukovalac je u obavezi da predmetnu evidenciju potrebno voditi za sve korisnike sa posebnim osvrtnom na Komunalnu policiju, kojoj se pristup podacima dozvoljava isključivo po pisanom zahtjevu. Evidencija se, shodno čl. 19 ZZPL-a vodi za period od 10 godina, nakon čega se podaci iz evidencije brišu.

Obavezuje se rukovalac zbirkom ličnih podataka- MUP da ovoj Agenciji dostavlja kvartalne izvještaje o broju, pravnom osnovu, svrsi i korisnicima podataka sadržanih u Evidenciji.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je obavezno da postupak instaliranja i puštanja u rad sistema video nadzora javnih površina vrši na transparentan način kako bi građani, učesnici u saobraćaju i sva druga lica bila na adekvatan način upoznata sa svrhom i namjenom obrade ličnih podataka i informisana o uslovima pod kojima se

video nadzor vrši, rokovima čuvanja, korisnicima podataka, pravu pristupa ličnim podacima itd..

S toga je neophodno da se sve lokacije na kojima se vrši video nadzor vidno obilježe odnosno istaknu obavještenja o vršenju video nadzora koja moraju sadržati sve podatke propisane čl. 39 stav 3 ZZPL-a.

U slučaju proširenja sistema video nadzora javnih površina, izmjene lokacija na kojima se isti vrši ili nastupanja drugih okolnosti koje predstavljaju značajnu izmjenu u obradi ličnih podataka rukovalac je obavezan da o istom obavijesti nadzorni organ odnosno ovu Agenciju (čl. 27 st. 1 ZZPL-a), odnosno da pribavi pisanu saglasnost u slučaju proširenja video nadzora.

Savjet Agencije ističe značajnim da prije instaliranja sistema video nadzora obavijestite Agenciju o planiranom terminu i lokaciji instaliranja kako bi kontrolori iz Odsjeka za nadzor u oblasti zaštite ličnih podataka ispratili postupak i o istom sačinili Zapisnik.

4. ANALIZA STANJA ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA

Pitanja zaštite podataka i privatnosti sve su prisutnija u svakodnevnom životu svih građana te je nužno da se građani upoznaju sa pravima u vezi sa obradom njihovih podataka, odnosno u koje svrhe se njihovi lični podaci prikupljaju i obrađuju, kao i koji rizici su vezani uz neovlašteno prikupljanje i obradu njihovih ličnih podataka. Veliki broj institucija, organizacija i privrednih subjekata u svom radu prikuplja i koristi podatke o svojim zaposlenima, korisnicima i saradnicima, zbog čega su izloženi rizicima u pogledu narušavanja privatnosti. Nezakonito korišćenje ličnih podataka može biti posledica nepažnje, neznanja ili zloupotrebe.

Nije lako generalizovati i davati opšte komentare kada se govori o bilo kojoj oblasti društvenog života, a naročito ne o svijesti građanina o svom osnovnom posjedu i identifikaciji. Upravo znanje i poznavanje prava i odgovornosti nad svojim ličnim podacima je pravo mjerilo stanja u zemlji s aspekta zaštite ličnih podataka, jer onaj ko poznaje svoja prava, poznaje i opasnosti od zloupotrebe ličnih podataka, pa će se na isti način ophoditi i prema ličnim podacima drugih lica koje mu/joj dođu u posjed. Privatnost (odnosno, ono što se tiče osobnosti nekog čovjeka) nije, dakle, psihološko-socijalna kategorija, nego prije svega pravni pojam. Odgovornost je prvenstveno na pojedincu da zaštiti svoje lične podatke, na način što će ih davati tamo gdje postoji zakonski osnov ili u cilju ostvarenja svojih prava, a potom na institucijama i organizacijama da sa njima postupaju na zakonom predviđen način i u skladu sa pozitivnim praksama najbolje zaštite.

Društveni život u Crnoj Gori do relativno skorijeg perioda nije karakterisalo shvatanje važnosti zaštite ličnih podataka. Poslednji vremenski period je period uzlazne putanje ka upoznavanju sve većeg broja stanovništva, ne samo sa normativnim okvirom zaštite ličnih podataka i pravima i obavezama koje proističu iz njega, već i da dileme koje u svojim saznanjima građani imaju idu do pitanja konflikta određenih zakona sa predmetnim, mogućnostima poboljšanja postojećih valjanih rješenja, poređenja sa

stanjem iz ove oblasti u drugim zemljama i mogućnostima primjene istih u Crnoj Gori. Građani se obraćaju Agenciji, dolaze u Agenciju, ne samo da bi tražili zaštitu svojih prava ili da bi prijavili uočene nepravilnosti s aspekta obrade ličnih podataka iz svakodnevnog života, već i da bi porazgovarali i raspitali se radi proširivanja svojih znanja o privatnosti, ličnim podacima, a najčešće o granici između značaja da nešto bude javno i transparentno u odnosu na zaštitu privatnosti.

Razvoj tehnike i tehnologije, sve veća konzumacija interneta i društvenih mreža predstavljaju nove izazove u odnosu na privatnost. Mišljenja smo da građani još uvijek nijesu shvatili značaj zaštite ličnih podataka i mnoge informacije o sebi objavljuju na internetu ne razmišljajući o tome da one mogu biti zloupotrebene, a isto tako mnogi podaci svakog od nas su samo naši i njihovo objavljivanje ne može i ne smije biti pravdano javnim interesom. Ima li privatnost cijenu? Najkraći odgovor je da je cijena privatnosti nemjerljiva za ličnost pogotovu kada dođe do narušavanja iste. Privatnost je dio integriteta svake ličnosti.

U narednom periodu poseban izazov će biti usaglašavanje našeg zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske Unije, a posebno sa Uredbom Evropskog parlamenta i Savjeta o zaštiti fizičkih lica u odnosu na obradu podataka o ličnosti i o slobodnom kretanju takvih podataka (Opšta uredba o zaštiti ličnih podataka - GDPR). To će biti prilika da se na djelu pokaže koliko smo spremni da uvažimo standarde Evropske Unije i na taj način poštujemo sebe, svoje lične podatke i privatnost do koje nam je stalo tek onda kada osjetimo da su isti ugroženi. Izrada novog zakonskog teksta je u toku, a utvrđivanje Predloga zakona od strane Vlade Crne Gore je planirano za III kvartal 2020. godine. Očekivanja su da novim zakonskim rješenjima, te primjenom tih rješenja od strane svih društvenih aktera učinimo nove iskorake ka ostvarivanju prava građana na privatnost.

U toku 2019. godine ukupno je izvršeno 118 nadzora, od čega redovnih nadzora 8, a vanrednih 80 nadzora (po zahtjevima za zaštitu prava 17 i nadzora po inicijativi 63), dok je po provjeri postupanja po zapisniku - kontrolni nadzori izvršeno 30 nadzora. U ovom periodu Agencija je zabilježila znatan porast zahtjeva koje su se odnosil na obradu ličnih podataka putem video nadzora. Često se obraćaju građani i preduzetnici koji traže stručnu pomoć u vezi zakonite osnove za postavljanje video nadzora u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Kao i u prethodnom periodu, tako je i u ovom izvještajnom periodu zaprimljen veliki broj inicijativa i zahtjeva za utvrđivanje povrede prava obrade ličnih podataka putem video nadzora. Imajući u vidu da se video snimci dobijaju videonadzornim kamerama i predstavljaju lični podatak lica, a budući da se kamerom bilježe pokreti i obilježja putem kojih se lice može identifikovati, kod obrade ličnih podataka video nadzorom mora postojati svrha i zakonita osnova za obradu istih.

Najčešće inicijative i zahtjevi iz područja ovog sektora tiču se postavljanje video sistema (nadzora):

- u stambenim zgradama,
- predškolskim i školskim ustanovama,
- na objektima u privatnom vlasništvu (kućama), koji zahvata privatnu i javnu površinu,

- postavljanje kamera na radnom mjestu,
- na javnim površinama.

Što se tiče postavljanja video nadzora u stambenim zgradama, inicijative su se u pravilu odnose na nepostojanje potrebne saglasnosti etažnih vlasnika, nepostojanje informacija o samom postavljanju video nadzora, te prava pristupa ličnim podacima koji su prikupljeni video nadzorom.

Takođe, u 2019. godini evidentirano je interesovanje za uvođenjem video nadzora u privrednim društvima (hotelima, restoranima, buticima....), a naročito u stambenim zgradama, radi zaštite zajedničke svojine (ulaza, vešeraja, garaža), pa samim tim i zahtjeva za kontrolu zakonitosti uspostavljanja video nadzora. Kod određenog broja kontrolisanih subjekata utvrđeno je neposjedovanje odluke o uvođenju video nadzora ili pisane saglasnosti, kako zaposlenih tako i etažnih vlasnika stambenih zgrada. Rezultati Agencije koji se ostvaruju kroz vršenje nadzora i donošenje rješenja direktno doprinose veoma efikasnom otklanjanju nepravilnosti u obradi ličnih podataka u kratkom roku u postupku pred Agencijom, te s toga možemo zaključiti da svakodnevno jača svijest o značaju zaštite ličnih podataka, kako od strane kontrolisanih subjekata, rukovalaca zbirki uopšte, tako i samih građana. Ovakvim postupanjem se dokazuje da Agencija služi svrsi i namjeni kao institucija pred kojom se na brz i efikasan način štite lični podaci građana, a time i izbjegava vođenje dugih sudskih postupaka.

www.access-info.org

SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

1. PRVOSTEPENI POSTUPAK

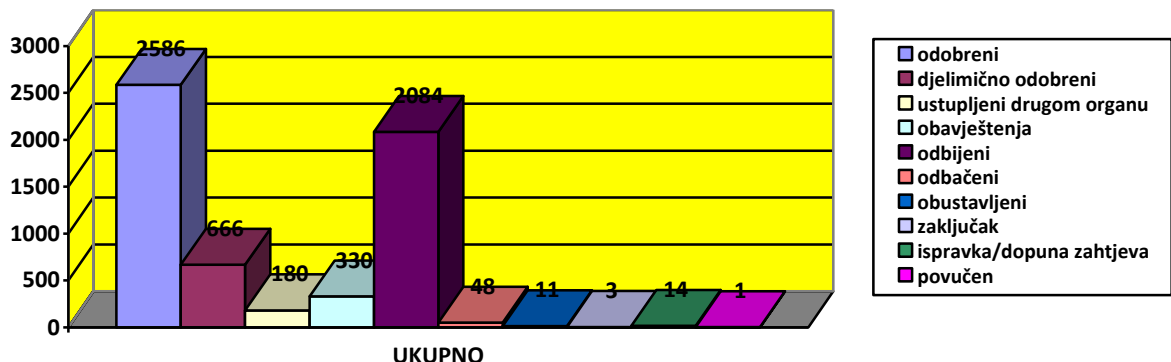
1.1. Zahtjevi prema organima vlasti

Na osnovu člana 42 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, organi vlasti su dužni da Agenciji dostave podatke o podnoscima, aktima i preduzetim mjerama po zahtjevima za pristup informacijama.

Ukupan broj pristiglih zahtjeva prema organima vlasti u 2019. godini, a koji su dostavljeni Agenciji, iznosi **5923**.

Statusi zahtjeva su sljedeći:

- Broj odobrenih zahtjeva od strane organa vlasti (2586)
- Broj djelimično odobrenih zahtjeva organa vlasti (666)
- Broj zahtjeva ustupljenih drugom organu (180)
- Broj obavještenja (330)
- Broj odbijenih zahtjeva (2084)
- Broj odbačenih zahtjeva (48)
- Broj obustavljenih zahtjeva (11)
- Broj zaključaka (3)
- Broj poziva na ispravku/dopunu zahtjeva (14)
- Broj povučenih zahtjeva (1)

Broj odbijenih zahtjeva u 2019. godini iznosio je 2084, a kao razlog odbijanja navedeno je:

1. Neposjedovanje informacije	786
2. Pozivanje na drugi Zakon	682
3. Neosnovan	133
4. Sačinjavanje nove informacije(čl 29.Zakona)	85
5. Povjerljivost / Tajnost podataka	68
6. Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 1	61
7. Izvršen test štetnosti (član16 Zakona)	44
8. Nenadležnost	36
9. Pozivanje na Zakon o SPI, član 14	33
10. Informacija dostupna na internetu	31
11. Ne podliježe odredbama Zakona o SPI	26

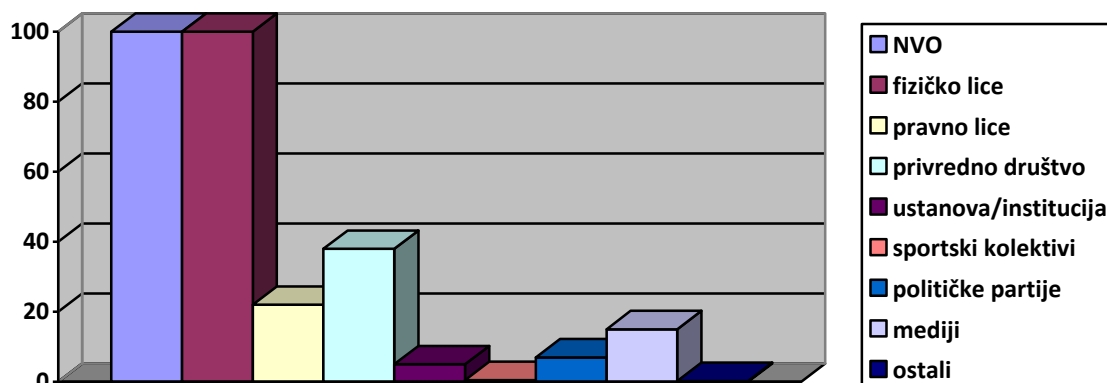
12. Omog. pristup inf. u pret. 6 mj (čl 29. Zakona)	26
13. Poslovna/poreska tajna, Zakon SPI, čl 14, t 6	20
14. Zaštita privatnosti	15
15. Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 4	14
16. Već odlučeno u istoj upravnoj stvari	6
17. Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 3	5
18. Pozivanje na Zakon o zaštiti pod. o ličnosti	5
19. Javno objavljena informacija	3
20. Nije naveden razlog odbijanja	2
21. Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 2	2
22. Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 5	1

U izvještajnom periodu prvostepeni organi su od ukupno 5923 predmeta u 4436 predmeta donijeli rješenje u roku od 15 dana od podnošenja zahtjeva, dok su prvostepeni organi prekoračili rok odlučivanja u 1487 predmeta.

1.2. Kategorije podnosioca zahtjeva i organa vlasti kojima su upućeni zahtjevi

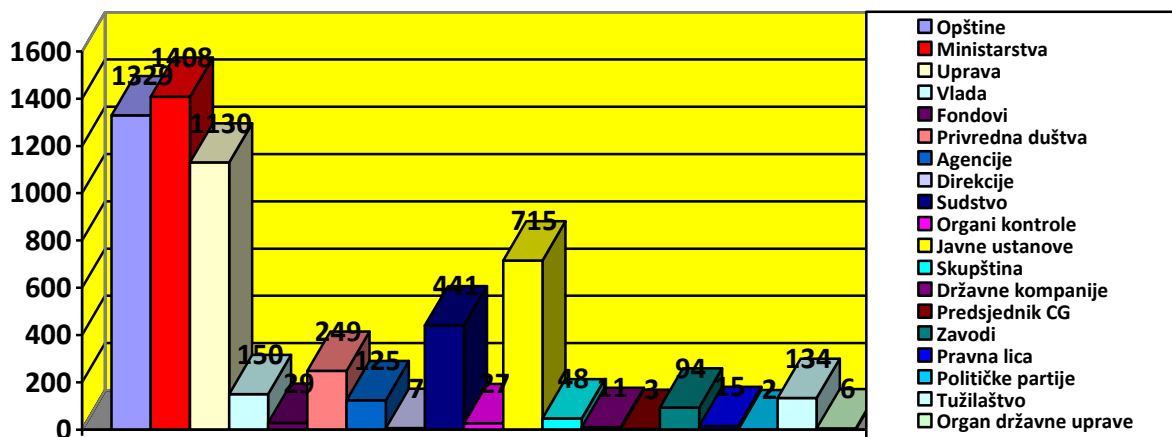
Kategorije podnosioca zahtjeva:

1. NVO	3139 podnijetih zahtjeva (52,99%)
2. Fizičko lice	2259 (38,14%)
3. Privredno društvo	226 (3,82%)
4. Pravno lice	132 (2,22%)
5. Mediji	89 (1,50%)
6. Politička partija	40 (0,67%)
7. Institucija ili ustanova	28 (0,47%)
8. Sportski kolektiv	3 (0,05%)
9. Ostali	7 (0,19%)

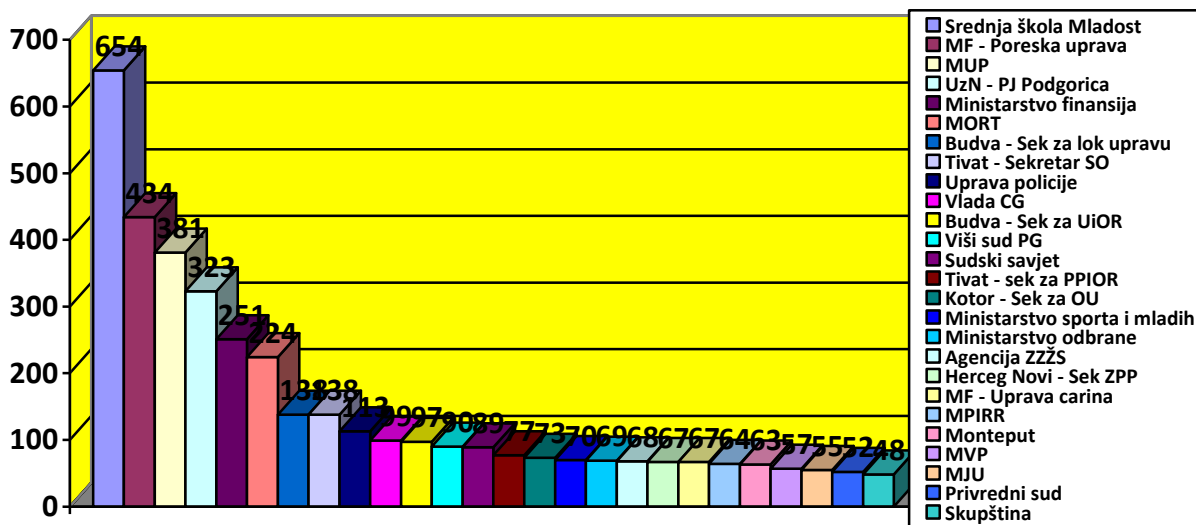
Organi vlasti kojima su se obraćali podnosioci zahtjeva:

r/b	Organ vlasti - kategorija	Broj zahtjeva
1.	Ministarstvo	1408
2.	Opština	1329
3.	Uprava	1130
4.	Sudstvo	441
5.	Tužilaštvo	134
6.	Agencija	125
7.	Vlada	150
8.	Javna ustanova	715
9.	Privredno društvo	249
10.	Skupština	48
11.	Fond	29
12.	Pravno lice	15
13.	Organ kontrole	27
14.	Organ državne uprave	6
15.	Državne kompanije	11
16.	Direkcija	7
17.	Zavod	94
18.	Politička partija	2
19.	Predsjednik Crne Gore	3

Organi vlasti kojima su se podnosioci zahtjeva najčešće obraćali u 2019. godini:

JU Srednja mješovita škola Mladost - Tivat	654
Ministarstvo finansija - Poreska uprava	434
Ministarstvo unutrašnjih poslova MUP	381
Uprava za nekretnine Područna jedinica Podgorica	323
Ministarstvo finansija	251

Ministarstvo održivog razvoja i turizma	224
Opština Budva - Sekretarijat za lokalnu samoupravu	138
Opština Tivat - Sekretar Skupštine opštine	138
Uprava policije	113
Vlada Crne Gore - Generalni sekretarijat	99
Opština Budva - Sekretarijat za urbanizam i održivi razvoj	97
Viši sud Podgorica	90
Sudski savjet Crne Gore - Sekretarijat	89
Opština Tivat - Sekretarijat za planir. prostora i odr. razvoj	77
Opština Kotor - Sekretarijat za opštu upravu	73
Ministarstvo sporta i mladih	70
Ministarstvo odbrane	69
Agencija za zaštitu prirode i životne sredine	68
Opština Herceg Novi – Sek. za prostorno planir. i izgradnju	67
Ministarstvo finansija - Uprava carina	67
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	64
Monteput doo - Podgorica	63
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija	57
Ministarstvo javne uprave	55
Privredni sud Crne Gore	52
Skupština Crne Gore	48

2. DRUGOSTEPENI POSTUPAK

U izvještajnom periodu (2019. godina) odlučeno je ukupno po **3684** žalbi upućenih Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Ukupan broj usvojenih žalbi - **1924**

- a) broj djelimično usvojenih žalbi (0)
- b) broj usvojenih žalbi (1924)

Ukupan broj usvojenih žalbi - **1924**

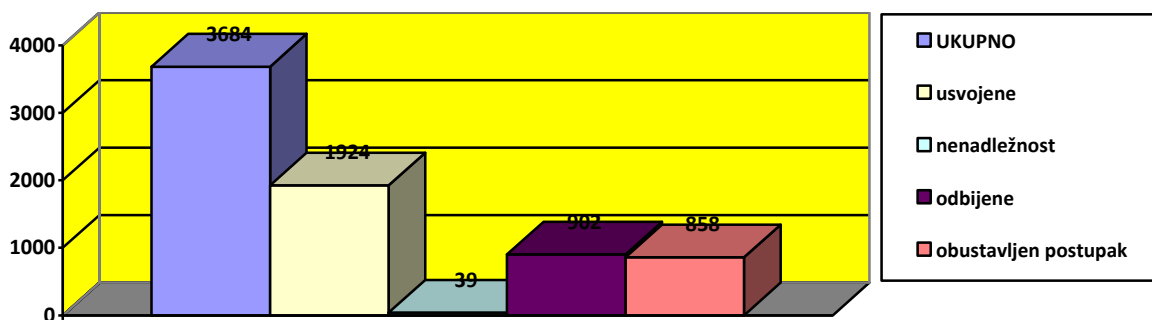
- a) broj usvojenih žalbi kojima je poništeno rješenje prvostepenog organa (1381)
- b) broj usvojenih žalbi zbog povrede pravila postupka odnosno ćutanja administracije (543)

Ukupan broj odbijenih žalbi - **902**.

Ukupan broj obustavljenih postupaka - **858**

- a. Rješenje o obustavi postupka (854)
- b. Zaključak o obustavi postupka (3)
- c. Zaključak o odbacivanju (1)

U toku 2019. godine **39** postupaka je okončano zbog nenadležnosti. Spisi predmeta su proslijeđeni na dalji postupak i nadležnost prvostepenom organu.

U 2019. godini zaprimljeno je ukupno 3518 žalbi. Od zaprimljenih 3518 žalbi:

- u ukupno 1778 predmeta je donijeta odluka Savjeta Agencije i razduženi su predmeti,
- nije razduženo 1740 predmeta.

Od ovog broja od 1740 predmeta:

- nije donijeta odluka u 1199 predmeta,
- u 541 predmetu donijeta je odluka ali nije poslat pisani otporak rješenja.

Takođe, treba napomenuti da postoji još 670 nerazduženih predmeta, i to:

- 300 nerazduženih predmeta iz 2017. godine
- 370 nerazduženih predmeta iz 2018. godine.

Od ukupno 1924 usvojenih žalbi, broj usvojenih žalbi kojima je poništeno rješenje prvostepenog organa je 1381 dok je broj usvojenih žalbi zbog povrede pravila postupka odnosno ćutanja administracije 543 slučaj.

U izvještajnom periodu u 543 slučajeva usvojena je žalba zbog ćutanja administracije i naloženo prvostepenom organu da u roku od 15 dana donese rješenje na osnovu podnijetog zahtjeva za slobodan pristup informacijama, dok je u 858 predmeta donijeto rješenje kojim se postupak obustavlja zbog ćutanja administracije jer je podnosilac žalbe povukao žalbu zadovoljan ishodom postupka.

Do navedenih rezultata došlo je analitičkim pristupom od strane Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama kojim su detektovani organi protiv kojih je u prethodnom periodu podnijeto najviše žalbi, te su sa istima, u sklopu Twinning light projekta, održavane radionice koje su uticale na dobre rezultate u ovoj oblasti. Navedeni Twinning light program, finasiran od strane EU u vrijednosti od 250.000 eura, u cilju jačanja kapaciteta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, su sproveli eksperti iz kancelarije Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske. Agencija ističe izuzetnu važnost ovog programa, kao ključno sredstvo, kojim se kroz neposrednu komunikaciju sa institucijama došlo do pozitivnih rezultata.

Savjet Agencije je donio odluku da se u 902 slučaja odbije žalba kao neosnovana što je 24,48% od ukupnog broja odlučениh predmeta.

U 39 predmeta spisi predmeta su zbog nenadležnosti u smislu člana 62 Zakona o upravnom postupku poslati na dalji postupak i nadležnost javnopravnom organu.

3. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članom 39 stav 1 tačka 4 Zakona o slobodnom pristupu informacijama definisano je da Agencija vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona u odnosu na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama.

U izvještajnom periodu su izvršena su 76 nadzora, i to kod sljedećih subjekata:

1. Ministarstvo pravde,
2. Ministarstvo unutrašnjih poslova,
3. Ministarstvo odbrane,
4. Ministarstvo finansija,
5. Ministarstvo vanjskih poslova,
6. Ministarstvo prosvjete,
7. Ministarstvo nauke,
8. Ministarstvo kulture,
9. Ministarstvo ekonomije,
10. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva,
11. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja,
12. Ministarstvo održivog razvoja i turizma,

13. Ministarstvo zdravlja,
14. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava,
15. Ministarstvo rada i socijalnog staranja,
16. Ministarstvo javne uprave,
17. Ministarstvo sporta i mladih,
18. Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore (u skladu sa obavezom iz Strategije reforme državne uprave 2016-2020),
19. 13. Jul Plantaže AD Podgorica,
20. Aerodromi Crne Gore AD,
21. Agencija za promociju stranih investicija,
22. Agencije za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore,
23. Agencija za izgradnju i razvoj Podgorica d.o.o,
24. Agencija za nadzor osiguranja,
25. Agencija za nadzor osiguranja,
26. Agencija za sprečavanje korupcije,
27. Agencija za stanovanje d.o.o. Podgorica,
28. Agencija za zaštitu konkurencije,
29. Akreditaciono tijelo Crne Gore,
30. Apelacioni sud Crne Gore,
31. Čistoća d.o.o. – Podgorica,
32. Crnogorski elektroprenosni sistem AD,
33. Deponija d.o.o. – Podgorica,
34. Vodovoda i kanalizacija doo Budva,
35. Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore,
36. Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore,
37. JU Narodni muzej Crne Gore,
38. JU OŠ "Mahmut Lekić" Tuzi,
39. Klinički centar Crne Gore,
40. Komunalne usluge d.o.o. Podgorica,
41. Ljekarska komora Crne Gore,
42. Montecargo AD Podgorica,
43. Montenegro airlines AD,
44. Monteput d.o.o. Podgorica,
45. Opština Bijelo Polje,
46. Opština Gusinje,
47. Opština Herecg Novi,
48. Opština Kolašin,
49. Opština Nikšić,
50. Opština Petnjica,
51. Opština Plav,
52. Opština Tivat,
53. Opština Žabljak,
54. Osnovni sud u Podgorici,
55. Parking servis d.o.o. Podgorica,

56. Pogrebne usluge d.o.o. – Podgorica,
57. Privredni sud Crne Gore,
58. Putevi d.o.o. Podgorica,
59. Regionalni vodovod crnogorskog primorja u Budvi,
60. Sportski objekti d.o.o. – Podgorica,
61. Sportsko rekreativni centar - Budva doo,
62. Sud za prekršaje u Budvi,
63. Sud za prekršaje u Podgorici,
64. Sudski savjet Crne Gore,
65. Tržnice i pijace d.o.o. – Podgorica,
66. Tužilački savjet Crne Gore,
67. Uprava za vode,
68. Upravni sud Crne Gore,
69. Ustavni sud Crne Gore,
70. Viši sud Crne Gore,
71. Vodovod i kanalizacija d.o.o. Podgorica,
72. Vrhovni sud Crne Gore,
73. Tužilački savjet Crne Gore,
74. Zelenilo d.o.o. Podgorica,
75. Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica,
76. Željeznički prevoz Crne Gore AD Podgorica.

4. ODLUKE UPRAVNOG SUDA

U periodu od 01.01.2019. godine do 31.12.2019. godine Agenciji su dostavljene ukupno 1534 tužbe, dok su Upravnom sudu Crne Gore dostavljeni odgovori na tužbu u 2693 predmeta i 31 dopuna odgovora na tužbu.

U izvještajnom periodu donijeto je 1505 odluka Upravnog suda Crne Gore, i to formi Presude 638 i Rješenja 867.

Rješenja koja su donijeta su:

- Tužba se odbija kao neuredna/nedozvoljena (radi donošenja akta u izvršenju presude upravnog suda): 11,
- Tužba se odbija kao preuranjena: 1,
- Tužba se odbija (radi poništaja rješenja): 3 ,
- Tužba se odbija kao nedozvoljena: 52,
- Tužba se odbija kao neblagovremena: 1,
- Postupak se obustavlja (radi donošenja akta u izvršenju presude): 24,
- Postupak se obustavlja (zbog ćutanja uprave): 655,
- Postupak se obustavlja (radi poništaja akta): 43 i
- Postupak se obustavlja (radi poništaja rješenja): 77.

Presude koje su donijete:

- Tužba se odbija (zbog poništaja rješenja): 293,

- Tužba se odbija (zbog ćutanja uprave): 62,
- Tužba se usvaja (zbog poništaja rješenja): 192,
- Tužba se usvaja (zbog ćutanja uprave): 8,
- Zahtjev se usvaja (za donošenje akta u izvršenju presude): 1,
- Djelimično se usvaja (zbog poništaja akta): 2,
- Tužba se usvaja (radi ponistaja zaključka): 2 i
- Tužba se odbija (radi poništaja akta): 78.

Pozitivan trend kada je u pitanju procenat poništenih odluka Agencije za zaštitu ličnih i slobodan pristup informacijama od strane Upravnog suda, koji iznosi 12,89%. U toku 2019. godine Vrhovnom sudu Crne Gore dostavljena su 194 Odgovora na Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

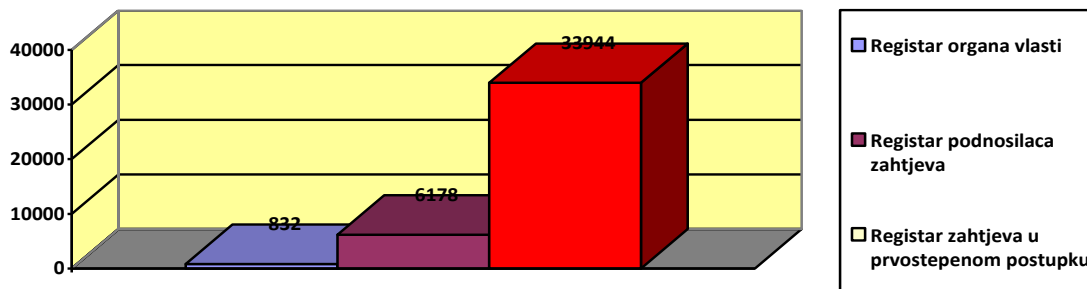
5. INFORMACIONI SISTEM

U oblasti slobodnog pristupa informacijama nastavili smo sa vođenjem Informacionog sistema sa svim pripadajućim registrima, što je i zakonska obaveza Agencije. I u prethodnoj godini uključili smo veći broj novih organa vlasti u korišćenje aplikacije eSPI, koja je značajan segment ovog informacionog sistema. Aplikacija omogućava organima vlasti elektronsko dostavljanje podataka iz prvostepenog postupka rješavanja zahtjeva. Na taj način smo u velikoj mjeri eliminisali praksu dostavljanja istih u papirnoj formi. Registraciju novih korisnika uspijevamo obaviti putem telefona ili e-maila, slanjem uputstava i savjeta za korišćenje aplikacije eSPI. Trenutno posjedujemo bazu od oko 500 službenika iz organa vlasti koji podatke iz prvostepenog postupka rješavanja zahtjeva za slobodan pristup informacijama dostavljaju elektronskim putem.

U toku 2019. godine u IS unijeto je **5.923** predmeta iz prvostepenog postupka rješavanja zahtjeva slobodnog pristupa informacijama, a od toga korišćenjem aplikacije eSPI u IS je pristiglih **5.860** predmeta, što čini 99%, i jasno ukazuje na povećanje efikasnosti obrade podataka iz prvostepenog postupka slobodnog pristupa informacijama. Svi predmeti su razvrstani po podnosiocima zahtjeva, organima vlasti, statusu zahtjeva, traženom načinu pristupa informacijama i dr. I u narednom periodu ćemo nastaviti sa kontaktima i odlascima kod opštinskih i državnih organa vlasti sa ciljem da što većem broju ovlašćenih službenika omogućimo korišćenje aplikacije eSPI.

Od uspostavljanja informacionog sistema pa zaključno sa 31.12.2019. godine obrađeno je i u IS unijeto ukupno **33.944** predmeta iz prvostepenog postupka slobodnog pristupa. Svi predmeti su razvrstani po podnosiocima zahtjeva, organima vlasti, statusu zahtjeva, traženom načinu pristupa informacijama i dr.

Registar organa vlasti trenutno broji 832 organa, registar podnosilaca zahtjeva 6.178 podnosioca razvrstanih po kategorijama (NVO, fizička lica, pravna lica, mediji, političke partije, ...).

Statistički obrađeni podaci prosleđuju se po potrebi članovima Savjeta, direktoru ili Odsjeku za slobodan pristup informacijama.

Takođe, omogućena je statistika, pretraga i pravljenje izvještaja po svim podacima koji su unijeti u bazu podataka. Obrađuju se svi pristigli zahtjevi koji su upućeni organima vlasti u prvostepenom postupku i prave se statistički izvještaji za potrebe rada Agencije. Istovremeno, trenutno rješenje aplikativnog softvera kontinuirano unapređujemo otklanjanjem primijećenih nedostataka i razvijanjem novih funkcionalnosti koje omogućavaju efikasniji rad.

6. ANALIZA STANJA SLOBODNOG PRISTUPA INFORMACIJAMA

Inspekcijskim nadzorom tokom 2019 u dijelu proaktivne objave informacijama svih Ministarstava Vlade Crne Gore u skladu sa obavezom iz Strategije reforme državne uprave 2016-2020 zabilježen je trend rasta od 94,4% procenata objavljenih informacija u skladu sa EU standardima.

Vršenjem inspekcijskog nadzora u 76 subjekata nadzora se uticalo na podizanje svijesti obveznika primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama da se na lako pretraživ način građanima, NVO sektoru i predstavnicima privrednog sektora omogući pristup informacijama koje su im od važnosti za obavljanje djelatnosti i time podigne nivo kako u pogledu obima tako i strukture dostupnih informacija.

Agencija je u toku postupka odlučivanja po izjavljenim žalbama zbog povrede pravila postupka odnosno ćutanja administracije uspjela ostvariti pozitivan trend smanjenja broj predmeta 543 u kojima je usvojena žalbe i naloženo donošenje rješenja od projektovane obaveze imanja za 10% procenata od polazne vrijednosti 943 i time doprinijela ubrzanju postupka odlučivanja od strane prvostepenih organa. U postupcima odlučivanja po izjavljenoj žalbi rješenjem je obustavljen postupak u 857 predmeta gdje su stanke bile zadovoljne naknadno donijetim rješenjem jer smo kao drugostepeni organ uspjeli da upravnim postupanjem utičemo na prvostepeni organe da na zadovoljstvo stranaka se okončaju započeti postupci i podnosioci zahtjeva ostvare pristup traženoj informaciji.

Analizirajući 1505 odluka Upravnog suda Crne Gore sa uspjehom je ostvaren rezultat smanjenja broja poništenih odluka 192 poništenih od ukupnog broja što u procentima iznosi 12,75%.

Cijeneći broj razduženih predmeta u toku 2019. godine 3684 uočava se pozitivan trend u broju razduženih predmeta u odnosu na 2018. godinu u kojoj je razduženo

ukupno bilo 3284 odluke. Administrativni kapaciteta Agencije su tokom kalendarske godine bili usmjereni na rad i ostvarivanje rezultata sa ciljem da institucija bude u službi građana i svih podnosioca žalbi.

Povećan je tokom 2019. godine i broj postupaka vođenih pred Vrhovnim sudom Crne Gore ukupno 194 te da je u blizu 90% predmeta okončano u korist Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Svaka Presuda Upravnog i Vrhovnog suda Crne Gore cijenjena je kao primjer dobre prakse i put ka efikasnijoj državnoj upravi.

Veliki broj izjavljenih žalbi u 2019. godini (ukupno 3518) ukazuje da povećanje broja predmeta gdje po ocjeni drugostepenog organa su evidentirani slučajevi zloupotrebe prava na slobodan pristup kroz podnošenje velikog broja zahtjeva istovjetnim obveznicima primjene Zakona sa ciljem ostvarivanja prava na troškove postupka koji su zbog kratkih rokova postupanja imaju za posledicu ostvarivanje pozamašnih troškova postupka kroz angažovanje advokata kao zastupnika. Navodimo da su od ukupnog broja izjavljenih žalbi – 3518, dvije nevladine organizacije izjavile 3084 žalbe, odnosno 87,66%, a da su sve ostale nvo, fizička lica i dr. izjavili 434 žalbe ili 12,34%.

Pravna praksa u vezi pojedinih pravnih pitanja koji su uzrokovali postojanje pravnih dilema

Presuda Uvp. br. 595/19 od dana 28.03.2019. godine kojom je zahtjev za ispitivanje sudske odluke odbija se kao neosnovan. Presudom Upravnog suda Crne Gore U. br. 9780/17 od 05.02.2019. godine odbijena je tužba tužilje podnijeta protiv rješenja tužene Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama br. UP II 07-30-2228-2/17 od 17.05.2018. godine. Tim rješenjem odbijena je žalba tužilje izjavljena protiv rješenja Specijalnog državnog tužilaštva Tuspi broj 43/17 od 16.06.2017. godine, kojim je odbijen zahtjev iste za pristup informacijama - kopiji spisa predmeta vezanih za krivičnu prijavu koju je tužilja podnijela dana 20.10.2016. godine, a povodom koje je Specijalno državno tužilaštvo donijelo rješenje o odbacivanju krivične prijave Kt-S broj 406/16 od 31.05.2017. godine. Članom 14 st. 1 tač. 3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", br. 44/2012) je propisano da organ vlasti može ograničiti pristup informaciji ako je to u interesu prevencije istrage i gonjenja izvršilaca krivičnog djela radi zaštite od objelodanjivanja podataka koji se odnose na prijavljivanje krivičnog djela i njegovog izvršioca, sadržinu preduzetih radnji u predkrivičnom postupku, te dokazima prikupljenim izvidjajem i istragom. To ograničenje može trajati do okončanja postupka (član 15 st. 3 navedenog zakona). Kod prednjih zakonskih odredbi osnovano tuženi zaključuje da je u konkretnom slučaju žalba neosnovana, a Upravni sud da je osporeno rješenje zakonito. Ovo sa razloga što se postupak u kojem je odbačena krivična prijava uvijek može nastaviti kada se dodje do novih dokaza koji sami po sebi ili u sadejstvu sa već pribavljenim mogu voditi zaključku o postojanju osnovane sumnje da je prijavljeno lice izvršilo krivično djelo. Neosnovano se, zato, podnijetim zahtjevom tvrdi da je u pitanju pravosnažno završen postupak. Dakle, interes za ograničenje

pristupa traženoj informaciji utvrđen je samim članom 14 st. 1 tač. 3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, pa su neprihvatljivi, s tim u vezi, drugačiji navodi podnijetog zahtjeva. Uz prednje valja ukazati i na član 271 st. 7 Zakonika o krivičnom postupku, kojim je propisano da su državni tužilac i drugi državni organi, privredna društva i druga pravna lica dužni da prilikom prikupljanja obavještenja, odnosno davanja podataka postupaju obazrivo vodeći računa da se ne naškodi časti i ugledu lica na koje se podaci odnose.

Presuda Uvp. br. 631/19 od 28.03.2019. godine kojom je zahtjev za ispitivanje sudske odluke odbija se kao neosnovan. Presudom Upravnog suda Crne Gore U. br. 12747/2017 od 28.02.2019. godine odbijena je tužba tužilje podnijeta protiv rješenja tužene Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama radi poništaja rješenja broj UP II 07-30-3993-2/17 od 28.06.2018. godine i odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove spora. Tim rješenjem odbijena je žalba tužilje izjavljena protiv rješenja Poreske uprave Crne Gore broj 03/1-17787/2-17 od 09.10.2017. godine kojim je odbijen zahtjev tužilje za pristup informaciji-dostavom kopije svih rješenja o oslobadjanju od plaćanja poreza na dodatu vrijednost, koje je Poreska uprava donijela u toku avgusta i septembra 2017. godine u vezi izgradnje i opremanja ugostiteljskih objekata kategorije 5 i više zvjezdica; međunarodnih kredita gdje se Crna Gora pojavljuje kao garant i rješenja o oslobadjanju od plaćanja poreza na dodatu vrijednost u vezi izgradnje auto puta Bar-Boljari. U postupku donošenja osporenog rješenja tužena je utvrdila da je prvostepeni organ odbio navedeni zahtjev za dostavljanje naznačenih informacija iz razloga što se tražene informacije ne nalaze u njegovom faktičkom posjedu, osim informacije koja se odnosi na rješenja o oslobađanju od plaćanja poreza na dodatu vrijednost, koje je Poreska uprava donijela u toku avgusta i septembra 2017. godine u vezi međunarodnih kredita, gdje se Crna Gora pojavljuje kao garant, a koja predstavljaju poresku tajnu u skladu sa čl. 16 st. 1 tač. 2 Zakona o poreskom administraciji. Naime, u smislu navedene odredbe poreska tajna predstavlja svaku informaciju ili podatak o poreskom obvezniku, kojim raspolaže poreski organ, osim informacija i podataka koji se ne mogu povezati sa konkretnim poreskim obveznikom, niti se na drugi način mogu identifikovati. Ostale informacije koje su tražene nijesu mogle biti dostavljene sa razloga što prvostepeni organ nije u faktičnom posjedu traženih rješenja po oslobadjanju od plaćanja poreza na dodatu vrijednost a u vezi izgradnje i opremanja ugostiteljskih objekata kategorije 5 i više zvjezdica i izgradnje auto puta Bar-Boljari, te pravilno Upravni sud nalazi da je pravilan zaključak upravnih organa da nije bilo uslova da se dozvoli pristup informacijama, jer se tražene informacije ne nalaze u faktičkom posjedu prvostepenog organa. Naime, članom 9 st. 1 tač. 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama je propisano da je informacija u posjedu organa vlasti faktičko posjedovanje tražene informacije od strane organa vlasti (sopstvena informacija, informacija dostavljena od drugog organa vlasti ili od trećeg lica), bez obzira na osnov i način sticanja. Organ vlasti je dužan da fizičkom i pravnom licu, koje traži pristup informaciji, omogući pristup informaciji ili njenom dijelu koji posjeduje, osim u slučajevima predviđenim naznačenim zakonom (čl. 13 zakona) a shodno čl. 14. st. 1 tač. 6 Zakona može se ograničiti pristup informaciji ili dijelu

informacije od strane organa vlasti, ako je informacija poslovna ili poreska tajna u skladu sa zakonom.

Presuda Uvp. br. 523/18 od 23.05.2019. godine godine kojom je zahtjev za ispitivanje sudske odluke odbija se kao neosnovan. Presudom Upravnog suda Crne Gore U. br. 8714/17 od 22.01.2019. godine, odbijena je tužba Mreže za afirmaciju nevladinog sektora-MANS, podnijeta protiv rješenja tužene Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, br. UP II 07-30-1939-2/17 od 10.01.2019. godine. Tim rješenjem odbijena je žalba tužilje izjavljena protiv rješenja Specijalnog državnog tužilaštva u Podgorici, Tuspi.br. 31/17 od 11.05.2017. godine, kojim je odbijen njen zahtjev za pristup informacijama–kopiji odluke donešene dana 19.04.2012. godine, po osnovu krivične prijave tužilje podnesene dana 28.02.2012. godine, koju je Vrhovno državno tužilaštvo podneskom od 06.04.2012. godine, dostavilo na nadležnost Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, zbog postojanja razloga za ograničavanje pristupa traženim informacijama iz čl. 14 Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Odlučujući po podnijetom zahtjevu, Specijalno državno tužilaštvo odbilo je zahtjev tužilje, rješenjem Tuspi. br. 31/17 od 11.05.2017. godine, s pozivom na odredbu čl. 14 st. 1 tač. 3 alineja 3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Postupajući po žalbi tužilje, tužena je odbila žalbu nalazeći da je pravilan zaključak prvostepenog organa, jer postoje ograničenja pristupa traženoj informaciji shodno navedenoj zakonskoj odredbi. Odredbom čl. 14 stav 1 tač. 3 alineja 3 Zakona, propisano je ograničenje pristupa traženoj informaciji ili dijelu informacije, ako je to u interesu prevencije istrage i gonjenja izvršilaca krivičnih djela, radi zaštite od objelodanjivanja podataka koji se odnose na sadržinu preduzetih radnji u prekrivičnom i krivičnom postupku, a u vezi sa čl. 15 stav 3 Zakona, kojim je propisano da ograničenje pristupa informaciji radi prevencije istrage i gonjenja izvršilaca krivičnih djela može trajati najduže do okončanja postupka. Krivični postupak i rad Specijalnog državnog tužilaštva uređeni su posebnim zakonima, čije norme, a imajući u vidu i interes zaštite prava lica u postupku, ne mogu biti derogirane odredbama Zakona o slobodnom pristupu informacijama, koji ne izdvaja javne informacije niti ih definiše. Preovladjujući javni interes za objelodanjivanjem informacije ili njenog dijela može postojati kada tražena informacija sadrži podatke koji su taksativno navedeni u odredbi čl. 17 navedenog zakona, a odnose se na informacije koje sadrže podatke koji osnovano ukazuju na korupciju, nepoštovanje propisa, nezakonito korišćenje javnih sredstava ili zloupotrebu ovlašćenja u vršenju javne funkcije, sumnju da je izvršeno krivično djelo ili postojanje razloga za pobijanje sudske odluke, nezakonito dobijanje ili trošenje sredstava iz javnih prihoda, ugrožavanje javne bezbjednosti, ugrožavanje života, ugrožavanje javnog zdravlja i ugrožavanje životne sredine, a što u konkretnom slučaju iz podnijetog zahtjeva ne proizilazi.

Presuda Uvp br. 2507/2018, Uvp. 241/2018 I UVP.521/2019 potvrđen pravni stav da dostavljanje zapisnika o inspekcijom nadzoru Poreske uprave na način: "Presudom Upravnog suda Crne Gore U. br. 1996/2017 od 23.01.2018. godine odbijena je tužba tužilje podnijeta protiv rješenja tužene Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan

pristup informacijama broj 07-32-362-1/18 od 15.01.2018. godine i odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove spora. Tim rješenjem odbijena je žalba tužilje izjavljena protiv rješenja Poreske uprave Crne Gore broj 03/7-2973/2-14 od 11.02.2014. godine kojim je odbijen zahtjev tužilja za pristup informaciji-dostavom kopije akata svih zapisnika o izvršenim finansijskim kontrolama "Montenegro Tabaco Company" DOO sa sjedištem u Podgorici u periodu od 2008. do 2013. godine. U postupku donošenja osporenog rješenja tužena je utvrdila da je prvostepeni organ odbio navedeni zahtjev za dostavljanje naznačenih informacija iz razloga što tražena informacija predstavlja poresku tajnu u skladu sa čl. 16 st. 1 tač. 2 Zakona o poreskoj administraciji. Naime, u smislu navedene odredbe poreska tajna predstavlja svaku informaciju ili podatak o poreskom obvezniku, kojim raspolaže poreski organ, osim informacija i podataka koji se ne mogu povezati sa konkretnim poreskim obveznikom, niti se na drugi način mogu identifikovati. Članom 9 st. 1 tač. 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama je propisano da je informacija u posjedu organa vlasti faktičko posjedovanje tražene informacije od strane organa vlasti (sopstvena informacija, informacija dostavljena od drugog organa vlasti ili od trećeg lica), bez obzira na osnov i način sticanja. Organ vlasti je dužan da fizičkom i pravnom licu, koje traži pristup informaciji, omogući pristup informaciji ili njenom dijelu koji posjeduje, osim u slučajevima predviđenim naznačenim zakonom (čl. 13 zakona) a shodno čl. 14. st. 1 tač. 6 Zakona može se ograničiti pristup informaciji ili dijelu informacije od strane organa vlasti, ako je informacija poslovna ili poreska tajna u skladu sa zakonom.

ZAKLJUČAK – PREDLOZI MJERA

Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i o stanju u oblasti pristupa informacijama za 2019. godinu sadrži zbirne podatke o realizovanim rezultatima i aktivnostima Agencije po utvrđenim ciljevima i zakonom definisanim nadležnostima.

Agencija je i tokom 2019. godine nastavila da realizuje brojne aktivnosti na promociji i afirmisanju prava na zaštitu podataka o ličnosti i prava na slobodan pristup informacijama. Agencija je to činila, pored realizacije zakonom definisanih nadležnosti, organizacijom edukativnih seminara i obuka, učešćem na obukama, odnosno seminarima, ali i na okruglim stolovima, konferencijama i dr., kao i putem medija i drugim načinima komuniciranja. Takođe, Agencija je na formalan, a nerijetko neformalan način, pružala pomoć u davanju savjeta građanima za djelotvornu primjenu Zakona o zaštiti ličnih podataka i Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

U toku 2019. godine ukupno je izvršeno 118 nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka, od čega redovnih nadzora 8, a vanrednih 80 nadzora (po zahtjevima za zaštitu prava 17 i nadzora po inicijativi 63), dok je po provjeri postupanja po zapisniku - kontrolni nadzori izvršeno 30 nadzora. U ovom periodu Agencija je zabilježila znatan porast zahtjeva koje su se odnosil na obradu ličnih podataka putem video nadzora.

Vršenjem inspekcijskog nadzora u 76 subjekata nadzora se uticalo na podizanje svijesti obveznika primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama da se na lako pretraživ način građanima, NVO sektoru i predstavnicima privrednog sektora omogući pristup informacijama koje su im od važnosti za obavljanje djelatnosti i time podigne nivo kako u pogledu obima tako i strukture dostupnih informacija.

Veliki broj izjavljenih žalbi u 2019. godini (ukupno 3518) ukazuje da povećanje broja predmeta gdje po ocjeni drugostepenog organa su evidentirani slučajevi zloupotrebe prava na slobodan pristup kroz podnošenje velikog broja zahtjeva istovjetnim obveznicima primjene Zakona sa ciljem ostvarivanja prava na troškove postupka koji su zbog kratkih rokova postupanja imaju za posledicu ostvarivanje pozamašnih troškova postupka kroz angažovanje advokata kao zastupnika.

Agencija ima koliko-toliko organizacione, tehničke i kadrovske uslove za rad, ali zbog povećanja obima posla i u cilju što efikasnijeg ispunjavanja nadležnosti, Savjet Agencije konstatuje sljedeće:

- Djelovanjem Agencije u 2019. godini nastavljen je kontinuiran napredak u oblasti zaštite ličnih podataka, pogotovu u dijelu podizanja svijesti građana i pravnih lica o zaštiti ličnih podataka.
- U narednom periodu poseban izazov će biti usaglašavanje našeg zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske Unije, a posebno sa Uredbom Evropskog parlamenta i Savjeta o zaštiti fizičkih lica u odnosu na obradu podataka o ličnosti i o slobodnom kretanju takvih podataka (Opšta uredba o zaštiti ličnih podataka – GDPR 2016/679). Očekivanja su da novim zakonskim rješenjima, te primjenom tih rješenja od strane svih društvenih aktera učinimo nove iskorake ka ostvarivanju prava građana na privatnost.
- Praksi zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama se može stati na put izmjenama postojećeg zakonskog rješenja gdje će se u Zakonu o slobodnom pristupu informacijama unijeti institut zlopotrebe prava na slobodan pristup informacijama po modelu evropskih zemalja koje imaju ovaj institut u svojim zakonima. Institut zloupotrebe prava treba tumačiti restriktivno jer pitanje zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama treba ograničiti u praksi na primjere kada su zahtevi previše neodređeni ili obuhvataju izuzetno obimnu dokumentaciju, kada nalažu nesrazmjerno velike napore organa u postupanju, kada se nerazumnim i čestim traženjem ometa normalan rad organa, a pri tom organ vlasti čini dodatne napore u postupanju, nadalje, u situaciji kada se zahtjev ponavlja za već dobijenim ili dostupnim informacijama, što je u slučaju žalbe, odnosno upravnog spora organ dužan i da dokaže. Takođe, oslobađanje od troškova postupka na svim nivoima suzbilo bi pojavu zloupotrebe prava jer bi bilo onemogućeno pribavljanje materijalne koristi na štetu budžeta Crne Gore. Produžavanjem rokova odlučivanja bi se ostavio dovoljan vremenski prostor Agenciji da sprovede sve radnje i odluči na kvalitetan način.

- Donošenje novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je prilika da se definiše i drugačiji model izrade i predlaganja budžeta Agencije, kao neophodan korak u ostvarivanju pune institucionalne nezavisnosti i samostalnosti. Novim pristupom bi se omogućilo da Savjet Agencije, shodno svojim planovima i strateškim opredjeljenjima, planira i obezbjedi dovoljna budžetska sredstva za efikasan rad. Takođe, određivanjem donje granice za opredjeljenje sredstava osigurala bi se stabilnost i sigurnost u planiranju aktivnosti Agencije iz domena njene nadležnosti.
- S obzirom da administrativni kapaciteti Agencije ostaju ograničeni, neophodno je ojačati administrativne kapacitete kroz zapošljavanje određenog broja izvršilaca i edukaciju postojećeg kadra. Od ukupno sistematizovanih 28 radnih mjesta sa 47 izvršioca, u toku 2019. godine definisane poslove i zadatke je obavljalo 28 izvršilaca (59,57%).
- Neophodno je nastaviti i pojačati aktivnosti na promociji i afirmisanju prava na zaštitu podataka o ličnosti i prava na slobodan pristup informacijama. Proaktivno djelovanje u oblasti zaštite ličnih podataka i oblasti slobodnog pristupa informacijama mora biti prioritet u radu Agencije za naredni period.
- U narednom periodu pojačati nadzornu ulogu Agencije, u smislu kontrole obaveznika zakona u poštovanju zakonom definisanih obaveza.
- S obzirom na utvrđena činjenična stanja prilikom izvršenih nadzora, dosljedno primjenjivati kaznenu politiku.